

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

რუსულაჲნ ლეთჲრიძე

**ინფორმაციული ტექნოლოგიები
საბაჟო სისტემაში**

დამხმარე სახელმძღვანელო

რუსუდან სეთურიძე. ინფორმაციული ტექნოლოგიები საბაჟო სისტემაში. თბილისი, 2012

დამხმარე სახელმძღვანელოში განხილულია საქართველოს საბაჟო სისტემაში წარმატებით ფუნქციონირებადი საინფორმაციო სისტემები: საბაჟო მონაცემების ავტომატიზებული სისტემა Asycuda World, პირის იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის საინფორმაციო სისტემა PIRS, სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემა Oracle. აღწერილია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის საჯარო ვებ-პორტალი www.rs.ge, ურთიერთობის თანამედროვე, მარტივი და მოსახერხებელი ელექტრონული ფორმა.

დამხმარე სახელმძღვანელოში თითოეული თავის შესაბამისად მოცემულია საკონტროლო კითხვები, საკვანძო ტერმინები და განმარტებები, სახელმძღვანელოს ბოლოში კი თვითშემოწმების ტესტები და მცირე ლექსიკონი.

სახელმძღვანელო აპრობირებულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის სერვის-ცენტრებში და თბილისის გაფორმების ეკონომიკურ ზონაში.

დამხმარე სახელმძღვანელო განკუთვნილია ბაკალავრებისთვის, მაგისტრანტებისთვის, დოქტორანტებისთვის, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის სტაჟიორებისთვის და სხვა ნებისმიერი პირისთვის, რომლებიც დაინტერესებულნი არიან საქართველოს საბაჟო სისტემაში თანამედროვე ინფორმაციული ტექნოლოგიების შესწავლით.

რედაქტორი: **იასა (იაკოვ) მისხია**, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, თსუ ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის საერთაშორისო ბიზნესის კათედრის სრული პროფესორი.

რეცენზენტები: **მიხეილ ჩიკვილაძე**, ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, თსუ ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი.

დამხმარე ლექსიკონი, მეცნიერებათა დოქტორი, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის გაფორმების დეპარტამენტის, გაფორმების ეკონომიკური ზონა „თბილისის“ უფროსი.

დაიბეჭდა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს გადაწყვეტილებით.

© რ. სეთურიძე 2012

გამომცემლობა „უნივერსალი“
თბილისი, 0179, ი. ჭავჭავაძის გამზ. 19,
ტელ.: 222 36 09, 5(99) 17 22 30
E-mail: universal@internet.ge

ISBN 978-9941-0-4586-8

**Ivane Javakhishvili Tbilisi
State University**

Rusudan Seturidze

**INFORMATION TECHNOLOGIES
IN CUSTOMS SYSTEM**

Supplementary textbook

Tbilisi
2012

Rusudan Seturidze. Information Technologies in Customs System. Tbilisi, 2012

The present supplementary textbook considers the information systems successfully functioning in Georgian customs system: the customs data automated system ASYCUDA WORLD, Personal Identification and Registration Information System PIRS and State Financial Management Information System ORACLE. The book also considers www.rs.ge, a public web-portal of the Ministry of Finance of Georgia as the modern, simple and convenient type of relations introduced recently.

Each chapter in the supplementary textbook is followed by a quiz, key terms and explanations, and the book ends with self-assessment tests and small glossary.

The textbook is tested at the service centers of the Revenue Service of the Ministry of Finance of Georgia and Tbilisi Customs Clearance Economic Zone.

The textbook is designed for bachelors, undergraduates, doctoral candidates, probationers of the Revenue Service of the Ministry of Finance of Georgia and any person interested in learning about the modern information technologies used in the customs system of Georgia.

EDITOR: **IASHA (IAKOB) MESKHIA**, Doctor of Economical Sciences, Full Professor at TSU Department of Economics and Business

REVIEWERS: **MIKHEIL CHIKVILADZE**, Doctor of Economical Sciences, Associate Professor at TSU Department of Economics and Business

DIMITRI LOMADZE, Doctor of Sciences, Head of the Customs Clearance Economic Zone "Tbilisi" of the Customs Clearance Department of the Revenue Service of the Ministry of Finance of Georgia.

Published by the decision of the Publishing and Editorial Board of the Department of Business and Economics at the Ivane Javakishvili Tbilisi State University

© R. Seturidze, 2012
Publishing House "UNIVERSAL"
ISBN 978-9941-0-4586-8

ავტორისაზი	11
AUTHOR'S NOTE	13
თაპი I. იფორმაციული ტექნოლოგიის ზოგადი მიმოსილვა საბაჟო სისტემაში	15
1.1 შესავალი	15
1.2 საინფორმაციო სისტემა ASYCUDA World	17
1.3 სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემა ORACLE	18
1.4 პირის იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის საინფორმაციო სისტემა „PIRS“	18
1.5 საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალი www.rs.ge	19
საკანდო ტარმინები და განმარტებები	20
საკონტროლო კითხვები	21
თაპი II. საინფორმაციო სისტემა ASYCUDA World	22
2.1 შესავალი	22
2.2 ნაციონალური ტრანზიტის (National transit) მოდულთან მუშაობა	25
2.2.1 საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მონმობა	25
2.2.2 აღრიცხვის მონმობის ლოკალურად შენახვა	27
2.2.3 ლოკალურად შენახული აღრიცხვის მონმობის გამოძახება	28
2.2.4 აღრიცხვის მონმობის შენახვა სერვერზე	28
2.2.5 სერვერში არსებული აღრიცხვის მონმობის მოძებნა	29
2.2.6 აღრიცხვის მონმობის რედაქტირება	31
2.2.7 აღრიცხვის მონმობის რეგისტრაცია (ნომრის მინიჭება)	32
2.2.8 საქონლის გამოცხადება დანიშნულების საბაჟო ორგანოში ან დანიშნულების ადგილზე	33
2.2.9 აღრიცხვის მონმობის დახურვა (კონტროლიდან მოხსნა)	33
2.2.10 არასრული დახურვა (დადასტურება)	35
2.2.11 სრული დახურვა	35
2.2.12 პირობითი დახურვა (არ დადასტურება)	35
2.2.13 აღრიცხვის მონმობის გაუქმება	36
2.2.14 საქონლის გადატირთვა	36
2.2.15 ინციდენტი საქონლის გადადგილებისას	36
2.2.16 აღრიცხვის მონმობის გრაფეში მონაცემების ჩანერის თავისებურებები	37
2.3. საბაჟო გაფორმების პროცედურების მოდული	42
2.3.1 საბაჟო დეკლარაციის შევსების უფლება	42
2.3.2 სასაქონლო ოპერაციის განსაზღვრისას წარსადგენი დოკუმენტები	42
2.3.3 სამუშაო პანელი	43
2.3.4 საბაჟო დეკლარაციის ლოკალურად შენახვა	44
2.3.5 საბაჟო დეკლარაციის გაფორმება	45
2.3.6 საბაჟო დეკლარაციის შევსების ძირითადი პრინციპები	46
2.3.7 ტრანზიტის სასაქონლო ოპერაციის დეკლარირება	47
2.3.8 საბაჟო დეკლარაციის გამარტივებული წესით შევსება	47
2.3.9 იმპორტის საბაჟო დეკლარაციის გრაფების შევსების წესი	48
2.3.10 ექსპორტის სასაქონლო ოპერაციის განხორციელებისას საბაჟო დეკლარაციის გრაფების შევსების წესი	54
საკანდო ტარმინები და განმარტებები	56
საკონტროლო კითხვები	59

თავი III. ჟიანსუპი მართვის საინფორმაციო სისტემა	60
3.1 შესავალი	60
3.2 რეზიდენტი და არარეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევათა მოდული	61
საკანონო ტარმინები და განმარტებები	64
საკონტროლო კითხვები	65

თავი IV. პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის

საინფორმაციო სისტემა PIRS	66
4.1 შესავალი	66
4.2 PIRS დანიშნულება	67
4.3 PIRS სტრუქტურა და აგებულება	67
4.3.1 სისტემის სტრუქტურა	67
4.3.2 სისტემის აგებულება	68
4.3.3 სამუშაო ადგილი	68
4.4 პროგრამული ინტერფეისი	68
4.4.1 სისტემაში დაშვება	68
4.4.2 სისტემაში შესვლა	68
4.5 რეგისტრაციის ფორმის განხილვა	69
4.5.1 რეგისტრატორის სამუშაო ფანჯარა	69
4.5.2 რეისის ინფორმაცია	69
4.5.3 ენის შერჩევა	70
4.6 რეგისტრაციის პროცესი	70
4.6.1 რეგისტრაციის პროცესის დაწყება	70
4.6.2 სავალდებულო და არასავალდებულო ველები	72
4.6.3 მარკერიანი (ListBox) ველები	72
4.6.4 თარიღის შეტანა	72
4.6.5 შენიშვნის ველი	73
4.7 პირის რეგისტრაცია	73
4.7.1 სკანირების პროცესი	73
4.7.2 ფოტოსურათის გადაღება	73
4.7.3 ინფორმაციის დარეგისტრირება	73
4.7.4 რეგისტრაციის ფორმის გასუფთავება	73
4.8 ტრანსპორტის რეგისტრაცია	74
4.8.1 ტრანსპორტის მონაცემების შეტანა	74
4.9 ვიზის რეგისტრაცია	75
4.9.1 ვიზის მონაცემების შევსება	75
4.10 თანმხლები (ბავშვი) პირის რეგისტრაცია	75
4.11 დეპორტირებული პირის რეგისტრაცია	75
4.12 ძებნილი პირების იდენტიფიკაცია	75
4.13 განსხვავება საქართველოს და უცხოეთის მიერ გაცემული დოკუმენტების რეგისტრაციის პროცესებს შორის	75
საკანონო ტარმინები და განმარტებები	76
საკონტროლო კითხვები	76

თავი V. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების	
სამსახურის ვებ-პორტალი www.rs.ge	77
5.1 საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ვებ-გვერდის www.mof.ge	77
5.2. შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალი - www.rs.ge	79
5.3 ელექტრონული მომსახურება.	85
საკვანძო ტერმინები და განმარტებები	90
საკონტროლო კითხვები	90
თვითშემოწმების ტესტები	91
ლიტერატურა	94
დანართი 1: მცირე ლექსიკონი	97

CONTENTS

AUTHOR'S NOTE	13
CHAPTER I. GENERAL DESCRIPTION OF THE INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE CUSTOMS SYSTEM	15
1.1. Introduction	15
1.2. Information system ASYCUDA World	15
1.3. State financial management information system ORACLE	18
1.4. Personal Identification and Registration System PIRS	18
1.5. Web-portal www.rs.ge of the Revenue Service of the Ministry of Finance of Georgia	19
KEY TERMS AND EXPLANATIONS	20
QUIZ	21
CHAPTER II. INFORMATION SYSTEM ASYCUDA WORLD	22
2.1. Introduction	22
2.2. Working with ASYCUDA World National Transit Module	25
2.2.1. Creating the Registration Certificate for goods and vehicles in ASYCUDA World	25
2.2.2. Local storage of the Registration Certificate	27
2.2.3. Retrieval of the locally stored Registration Certificate	28
2.2.4. Storage of the Registration Certificate on the server	28
2.2.5. Searching the Registration Certificate on the server	29
2.2.6. Editing the Registration Certificate	31
2.2.7. Registration the Registration Certificate (conferring D number)	32
2.2.8. Appearing of goods at the designated customs body or place of designation	33
2.2.9. Closing the Registration Certificate (discontinuation of supervision)	33
2.2.10. Incomplete closing-up (approval)	35
2.2.11. Complete coverage	35
2.2.12. Provisional closing-up (no-approval)	35
2.2.13. Cancellation of the Registration Certificate	36
2.2.14. Reloading the goods	36
2.2.15. Incidents during the movement of cargo	36
2.2.16. Peculiarities of the data recording in the Registration Certificate columns	37
2.3. Customs Declaration Module	42
2.3.1. Right to fill in the customs declaration	42
2.3.2. The documents to be presented at determining the commodity operation	42
2.3.3. Work-panel	43
2.3.4. Local storage of the customs declaration	44
2.3.5. Drafting the customs declaration	45
2.3.6. Major principles to fill in the customs declaration	46
2.3.7. Declaring the transit commodity operation	47
2.3.8. Simplified procedure to fill in the customs declaration	47

2.3.9. Peculiarities of the data recording in the columns of the import customs declaration	48
2.3.10. Peculiarities of the data recording in the columns of the export customs declaration	54
KEY TERMS AND EXPLANATIONS	56
QUIZ	59

CHAPTER III. FINANCIAL MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM	60
3.1. Introduction	60
3.2. Module of Customs violations and violators for Residents and Non-Residents	61
KEY TERMS AND EXPLANATIONS	64
QUIZ	65

CHAPTER IV. PERSONAL IDENTIFICATION AND REGISTRATION SYSTEM PIRS	66
4.1. Introduction	66
4.2. Designation of PIRS	67
4.3. Structure and anatomy of PIRS	67
4.3.1. System structure	67
4.3.2. System anatomy	68
4.4. Program interface	68
4.4.1. Access to the system	68
4.4.2. Login	68
4.5. Considering the form of registration	69
4.5.1. Registrar's work window	69
4.5.2. Flight information	69
4.5.3. Choosing the language	70
4.6. Process of registration	70
4.6.1. Starting the registration process	70
4.6.2. Required and optional fields	72
4.6.3. Marked fields (ListBoxes)	72
4.6.4. Indicating the date	72
4.6.5. Field for notes	73
4.7. Personal Registration	73
4.7.1. Scanning process	73
4.7.2. Taking a photo	73
4.7.3. Registering the information	73
4.7.4. Clearing the registration form	73
4.8. Vehicle registration	74
4.8.1. Uploading the vehicle information	74
4.9. Visa registration	75
4.9.1. Filling in the visa data	75
4.10. Attendant's (child's) registration	75
4.11. Registration of a deported person	75
4.12. Identification of the wanted persons	75

4.13. Differences between the registration processes for the documents issued in Georgia and abroad	75
KEY TERMS AND EXPLANATIONS	76
QUIZ	76

CHAPTER V. WEB-PORTAL WWW.RS.GE OF THE REVENUE SERVICE OF THE MINISTRY OF FINANCE OF GEORGIA

5.1. General description of www.mof.ge, the web-site of the Ministry of Finance of Georgia	77
5.2. Web-portal www.rs.ge of the Revenue Service	79
5.3. E-service	85
KEY TERMS AND EXPLANATIONS	90
QUIZ	90

SELF-ASSESSMENT TESTS	91
REFERENCE	94
SMALL GLOSSARY	97

ავტორისაგან

XXI საუკუნისათვის დამახსიათებელმა განვითარების მაღალმა ტემპმა გამოწვევის წინაშე დააყენა თანამედროვე საზოგადოება, თუმცა პარალელურად გააჩინა დამატებითი შესაძლებლობებიც, რომელთა მიზანმიმართული და ეფექტიანი გამოყენების გზით შესაძლებელია მნიშვნელოვანი წარმატებების მიღება, გაჩნდა ახალი ტექნოლოგიური მიღწევები, რომელთა საკუთარ სამსახურში ჩაყენებით ოპერაციის ეფექტურობის გაზრდა ხდება შესაძლებელი. მათ შორის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანესად შეიძლება ჩაითვალოს ინფორმაციული ტექნოლოგიები.

ინტერნეტ კავშირზე დაფუძნებული მომსახურებებით ტრადიციული ურთიერთობის ჩანაცვლება, ბოლო რამდენიმე წელია აქტუალური ხდება საქართველოს სახელმწიფო დანესებულებებში. ადგილი აქვს აღნიშნული სერვისის შეთავაზებას, არა მარტო როგორც ალტერნატიული შესაძლებლობის როლში, არამედ როგორც ერთადერთი შესაძლო ვარიანტის სახითაც, რაც იძლევა ვარაუდის საფუძველს რომ, დროთა განმავლობაში, დისტანციური ოპერაციები საბოლოოდ ჩანაცვლებს მათსავე ტრადიციულ ანალოგებს, რაც განსაზღვრავს კიდევ აღნიშნული საკითხის აქტუალურობას და ხაზს უსვამს მის მნიშვნელობას.

თანამედროვე პერიოდში სულ უფრო აქტუალური ხდება ინოვაციური მიდგომების დანერგვა, რომლის ერთ-ერთ მიზანს სახელმწიფო სტრუქტურებთან ურთიერთობის გამარტივება წარმოადგენს, ამ მხრივ ერთ-ერთი გამორჩეულია, ფინანსთა სამინისტროს დაქვემდებარებაში არსებული საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (სსიპ) შემოსავლების სამსახური (შემდგომში შემოსავლების სამსახური), რომელიც არის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი, სახელმწიფო კონტროლის განმახორციელებელი ორგანო. იგი თავის უფლებამოსილებას ახორციელებს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე, აქტიურად წერავს ინფორმაციულ ტექნოლოგიებზე დაფუძნებულ მომსახურებებს.

შემოსავლების სამსახური ქმნის საჯარო და გამჭვირვალე საბაჟო სისტემას, ასევე ახდენს მოსახლეობისა და გადასახადის გადახდელთა ინფორმირებას, რაც ამ სისტემის გამართული ფუნქციონირების ქვაკუთხედი. გადასახადის გადახდელისათვის მაღალკვალიფიციური მომსახურებისა და კონსულტირების შეთავაზება შემოსავლების სამსახურის თანამშრომელთა კვალიფიკაციის მუდმივი ამაღლების გზით ხორციელდება.

შემოსავლების სამსახურის მიზანია მმართველობის სისტემის ჩამოყალიბება, რათა საქართველო იყოს ერთ-ერთი მიმზიდველი ქვეყანა ინვესტიციების განხორციელებისა და ბიზნესის კეთების სიმარტივის თავსაზრისით, საიმედო პარტნიორი საერთაშორისო ვაჭრობაში, ასევე სახელმწიფოთა მსოფლიო თანამეგობრობის ღირსეული და პროგრესული წევრი, რომელიც სატარიფო და არასატარიფო ბარიერების გაუქმებით სისტემატურად ამარტივებს საერთაშორისო ვაჭრობასთან დაკავშირებულ პროცედურებს.

2007 წლიდან საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურში საინფორმაციო სისტემის ASYCUDA მეშვეობით რისკების მართვის სისტემის დანერგვასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარება დაიწყო. ASYCUDA (Automated System for Customs Data) - ეს არის საბაჟო მონაცემების ავტომატიზებული სისტემა, რომელიც შექმნილია გაეროს ექსპერტების მიერ, გაეროს ვაჭრობისა და განვითარების კონფერენციის UNCTAD-ის (United Nations Conference on Trade and Development) ფარგლებში. იგი მოიცავს ყველა იმ საბაჟო პროცედურის სრულ კომპიუტერიზაციას, რომელიც საბაჟო ორგანოებში სრულდება: დეკლარირება, დეკლარაციის წარდგენა, აღრიცხვის მონშობის გამოწერა, TIR გადაზიდვები, მონაცემების დამუშავება და სხვა.

რეფორმის ფინანსური უზრუნველყოფისთვის, დონორების და თავად ფინანსთა სამინისტროს მიერ მოხდა აუცილებელი ტექნიკის შეძენა, საკომუნიკაციო ქსელის მოწყობა, ტრენინგები, თანამშრომელთა კონსულტაციები და ა. შ. ASYCUDA საინფორმაციო სისტემის მნიშვნელობა საბაჟო სისტემის რეფორმაში საკვანძოა და პროცესის სწორედ ამ სისტემით

რეგულირება გარანტი საბაჟო ოფიცერების მიუკერძოებლობისა, პატიოსნების. თუ აქამდე შემოსავლების სამსახურის შემაობის პრინციპი იძლეოდა იმის შესაძლებლობას, რომ ოფიცერს საკუთარი სურვილით შეეძლო შემომწმენა, ან არ შემომწმენა, ან ზედამიურად გადამომწმებით სურვილის მიხედვით თავისუფალ მიმოქცევაში გაეშვა, ან არ გაეშვა საქართველოში იმპორტირებული ტვირთი, დღეისათვის უკვე კომპიუტერული პროგრამა განსაზღვრავს რომელი და რა კატეგორიის ტვირთი რა ხარისხით უნდა შემომწმდეს. ეტაპობრივად ხდება რისკის მართვის სისტემის კიდევ უფრო მაქსიმალურად ეფექტური და მოქნილი მექანიზმის ჩამოყალიბება და მისი დახვეწა. განახლებებს განიცდის რისკის პროფილები. რისკის მართვის სისტემის განახლება უზრუნველყოფს იმპორტიორებისთვის დროის დანახარჯების მაქსიმალურ შემცირებას და ფიზიკური დათვალიერების ხარისხის გაზრდას.

ხდება თანამშრომლების სისტემატური ტრენინგები და მათი კვალიფიკაციის ამაღლება, ასევე მიმდინარეობს სამუშაო შეხვედრები საქართველოსთან ევროკავშირის დამოზილებების პროექტის ფარგლებში. საჯარო სამსახურების დამოზილებების პროგრამა ევროკომისიის მიერ იქნა ნამოწყებული და მოცემული ინსტრუმენტი ევროკავშირის წევრობის კანდიდატ ქვეყნებთან მიზნობრივ ადმინისტრაციულ თანამშრომლობაზე ორიენტირებული. საჯარო სამსახურების დამოზილებების ინსტრუმენტი ეფექტური გამოდგა საქართველოსთვის ცოდნისა და გამოცდილების გაზიარების თვალსაზრისით, რის გამოც იგი მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ევროკავშირში განვერიანების მოსამზადებელ ეტაპზე.

დამხმარე სახელმძღვანელოში აღწერილია საბაჟო სამსახურში ფუნქციონირებული საინფორმაციო სისტემები: საბაჟო მონაცემების ავტომატიზებული სისტემა - ASYCUDA World, სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემა - ORACLE, პირის იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის სისტემა - PIRS. ასევე აღწერილია შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალი www.rs.ge, რომელიც გვთავაზობს მრავალ ელექტრონულ მომსახურებას, რაც გადამხდელი-სათვის მაქსიმალურ სიმარტივეს და კომფორტს უზრუნველყოფს.

ბოლო წლებში მნიშვნელოვნად გამოიკვეთა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მიღწევები, კერძოდ შემოსავლების სამსახურში საინფორმაციო სისტემების დანერგვამ და წარმატებით ფუნქციონირებამ, შემოსავლების სამსახურის საქმიანობა გამჭვირვალე და წარმატებული გახდა.

ავტორი მადლობას უხდის თსუ-ს ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის მაგისტრანტს მარინე ხალიშვილს, სახელმძღვანელოს რთულ და პრომატევიად საქმეში დახმარებისთვის.

აღვნიშნავთ, რომ მკითხველის სამსჯავროზე გამოტანილი ნაშრომი, სადაც თავმოყრილია საბაჟო სისტემაში დანერგილი საინფორმაციო სისტემები, ერთ-ერთი პირველი გამოცემაა, რაც ჩვენთვის დიდად საპატიოა, მაგრამ, ამასთან ერთად, საპასუხისმგებლოც, ვინაიდან ის ვერ იქნება სრულყოფილი და ყოვლისმომცველი. ყოველივე აღნიშნულის გათვალისწინებით ნაშრომი, სავარაუდოდ, არ არის დაზღვეული შეცდომებისა და უზუსტობებისაგან, რომელთა ელ.ფოსტაზე ruso.seturi@gmail.com გამოგზავნის შემთხვევაში წინასწარ გიხდით დიდ მადლობას.

ავტორი მომდევნო გამოცემებში შეეხება საბაჟო სისტემაში განხორციელებულ სიახლეებს.

რუსუდან სეთურიძე

ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის პროფესორი, ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი.

The high developmental rates inherent to the XXI century have raised the new challenges for the modern society at the same times giving new prospects, which, if realized purposefully and efficiently, can yield major success. There appeared new technological achievements, which, if put to the nation's service, can increase the operational efficiency. The informational technologies can be considered as one of the most important of them.

Substitution of the traditional relations with internet-link-based services has become increasingly topical at the state institutions of Georgia in recent decades. This service is offered to not only as an alternative, but also as the only possible variant what allows presuming that as time goes, the distance operations will ultimately substitute their traditional analogs. This determines the urgency of the mentioned issues and underlines their significance.

In modern times, introduction of innovative approaches becomes increasingly urgent, with one of its aims of facilitating the relationship with state bodies. In this respect, Legal Entity of Public Law (LEPL) Revenue Service (hereinafter referred to as "The Revenue Service") subordinate to the Ministry of Finance of Georgia is one of the most outstanding bodies. The Revenue Service is a state control body, which is subordinate to the Ministry of Finance and discharges its authority all over the territory of Georgia and actively introduced IT services.

The Revenue Service creates a public and transparent customs system and keeps the population and tax-payers regularly informed what is the cornerstone of the trouble-free functioning of the given system. The tax-payers are offered high-qualified service and consultation at the expense of systematic professional development of the Revenue Service employees.

The aim of the Revenue Service is to create a fair administration system to make Georgia one of the most attractive countries in respect of simplicity of investments and doing business and a reliable partner in the international trade, as well as a dignified and progressive member of the commonwealth, which, by abolishing tariff and non-tariff barriers simplifies the procedures related to the international trade on a regular basis.

Since 2007, the Revenue Service of the Ministry of Finance of Georgia has initiated the works to introduce the risk management system through the information system ASYCUDA. ASYCUDA (AUTomated SYstem for CUStoms DATA) is an automated system of customs data designed by UNO experts within the limits of the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). It implies the full computerization of all customs procedures accomplished at the customs bodies: declaring, submission of declaration, drafting a registration certificate, TIR transfers, data processing, etc.

For financing the Reform, the donors and the Ministry of Finances have purchased the necessary techniques, arranged the communication network, held trainings, consulted the employees, etc. ASYCUDA information system is of a key importance for the customs system Reform, and regulating the process through the given system is the guarantee for the impartiality and decency of the customs officers. If earlier, the operation principle of the Revenue Service allowed a customs officer to decide whether to examine the cargo imported to Georgia or not, or allow or not allow the turnover of such cargo after some superficial examination only at his/her discretion, at present, it is the computer program determining the specific cargo to be examined and degree of examination. A maximally efficient and flexible mechanism of the risk management system is being formed and elaborated gradually. The risk profiles are being updated. The renovation of the risk

management system maximally reduces the time needed by importers and increases the quality of the physical examination.

The employees are regularly trained and given refresher trainings. In addition, the workshop venues are organized regularly within the limits of the EU Twinning Project for Georgia. The twinning program for public services was initiated by the European Commission and this instrument is oriented on the target administrative cooperation with the EU membership candidate countries. The twinning instrument for public services has turned out to be efficient in respect of sharing knowledge and experience with Georgia thus having an important function at the preparatory stage to affiliate with the EU.

The complementary text-book describes the information systems functioning at the customs office, customs data automated system ASYCUDA World, state finance management information system ORACLE, Personal Identification and Registration System PIRS. They also describe the Revenue Service web-portal www.rs.ge offering diversified e-services giving maximum simplicity and comfort to its users.

In recent years, the achievements of the Ministry of Finance of Georgia have become particularly visible, in particular, the introduction of the information system to the Revenue Service and its successful operation have made the activity of the Revenue Service transparent and successful.

The author thanks Ms. Marine Khalishvili, an undergraduate of the Faculty of Economics of Business at Tbilisi State University for her contribution to the hard and labor-consuming work to write the text-book.

We have to note that our work brought to the readers' attention with the description of the information systems introduced to the customs system is one of the first editions, which is an honor for us, but makes us feel responsible, as it cannot be ultimately thorough and presumably is not insured against errors or inaccuracies. Therefore, we welcome any of your comments and advices at ruso.seturi@gmail.com.

The author's intention is to consider the novelties in the customs system in her future editions.

RUSUDAN SETURIDZE,
Academic Doctor in Economics,
Professor at the Faculty of Economics and
Business at Tbilisi Iv. Javakhishvili State University

თავი I

ინფორმაციული ტექნოლოგიების ზოგადი მიმოხილვა საბაჟო სისტემაში

პირველი თავის შესწავლისას შეძლებთ საქართველოს საბაჟო სისტემაში გამოყენებული ძირითადი თანამედროვე საინფორმაციო სისტემების მოკლე მიმოხილვას.

- შესავალი
- საბაჟო მონაცემების ავტომატიზებული სისტემა ASYCUDA World
- სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემა ORACLE
- პირის იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის საინფორმაციო სისტემა PIRS
- საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალი www.rs.ge

1.1 შესავალი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სსიპ შემოსავლების სამსახურში 1998 წლამდე არ არსებობდა ერთიანი საინფორმაციო სისტემები. საქართველოში იმპორტირებულ ან ექსპორტირებული საქონლზე საბაჟო დეკლარაციის შევსება ხდებოდა ხელით ან საბეჭდი მანქანით.

შემოსავლების სამსახურში საბაჟოს კუთხით დღეისათვის დაინერგა და ფუნქციონირება დაიწყო ერთიანმა საინფორმაციო სისტემებმა:

- საბაჟო მონაცემების ავტომატიზებული სისტემა ASYCUDA World
- პირის იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის საინფორმაციო სისტემა PIRS
- სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემა ORACLE.

განხილულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის ვებ-

პორტალი www.rs.ge

შემოსავლების სამსახურში საინფორმაციო სისტემები და გაფორმების პროცედურები მუდმივად განიცდიან სრულყოფას.

ზოგადად მიმოვიხილოთ საქართველოს საბაჟო საზღვარზე დღეისათვის არსებული საინფორმაციო სისტემების გამოყენების მექანიზმი, გაფორმების ერთ-ერთი პროცედურის - საქართველოში გერმანიიდან ავტოსატრანსპორტო საშუალებით (ტრაილერით) იმპორტირებული საქონლის (ელექტროტექნიკა) გაფორმების მაგალითზე.

მძლოლი, რომელსაც ავტოსატრანსპორტო საშუალებით საქართველოში შემოაქვს საქონელი (ელექტროტექნიკა), საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთისას პირველ რიგში გადის რეგისტრაციას პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის საინფორმაციო სისტემაში PIRS. ხდება საქონლის (ელექტროტექნიკა) სკანერზე გატარება (სამალავეების აღმოჩენის მიზნით) და ზოგადი დეკლარირება. საინფორმაციო სისტემა ASYCUDA World-ში გამოიწერება აღრიცხვის მონშობა და განისაზღვრება საქონლის გაფორმების ადგილი - მაგალითად, გაფორმების ეკონომიკური ზონა "თბილისი" (აღსანიშნავია, რომ აღრიცხვის მონშობის საბაჟო საზღვარზე რეგისტრირებისთანავე შესაძლებელია თბილისში ამ აღრიცხვის მონშობის დათვალიერება, ამით გაფორმების ეკონომიკური ზონები მომზადებული ხვდებიან მისკენ მიმართული ავტოსატრანსპორტო საშუალებების რაოდენობას).

თუ საქართველოს საბაჟო გამშვებ პუნქტში (სარფის საბაჟო გამშვები პუნქტი) გამოვლინდა მძღოლის მიერ ჩადენილი სამართალდარღვევა (თუ აღმოჩნდა რომ ავტოსატრანსპორტო საშუალებაზე არსებული ლუქები დაზიანებულია და ა.შ.), მაშინ იქვე ხდება საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმის გამოწერა და ინფორმაციის შეტანა სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემის ORACLE, რეზიდენტი და აარაეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა მოდულში.

აღრიცხვის მონომობის საფუძველზე საქონელი გადაიტანება საბაჟო კონტროლის ერთი ზონიდან (სარფის საბაჟო გამშვები პუნქტიდან) მეორეში (გაფორმების ეკონომიკურ ზონაში "თბილისი" - გეზ-ი).

საჭიროების შემთხვევაში, შესაძლებელია საქონლის მფლობელმა შეავსოს საქონლის დროებითი შენახვის განაცხადი საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებულ საბაჟო საწყობში ან შენახვის სხვა ადგილზე.

გაფორმების რომელიმე ეკონომიკურ ზონაში საქონლის გამოცხადებისას, საინფორმაციო სისტემა ASYCUDA World-ში იესება გაფორმების პროცესში საბაჟო დეკლარაცია გადაჰყავს შესაბამისი ფერის დერეფანში. დერეფნის ფერი ისაზღვრება რისკის პროფილის შინაარსით და ასევე შემთხვევითი შერჩევითობის პრინციპით. დღეისათვის ფუნქციონირებს შემდეგი ფერის დერეფნები:

მწვანე დერეფანი - გულისხმობს საქონლის გაშვებას საბაჟო დეკლარაციის და თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემოწმებისა და საქონლის დათვალიერების გარეშე;

ყვითელი - გულისხმობს საქონლის გაფორმებას საბაჟო დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემოწმებით, საქონლის დათვალიერების გარეშე;

წითელი - გულისხმობს საქონლის გაფორმებას საბაჟო დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემოწმებით, აგრეთვე დეკლარირებული საქონლის დათვალიერებით;

ლურჯი - გულისხმობს საქონლის გაშვებას საბაჟო დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემოწმებისა და საქონლის დათვალიერების გარეშე, საქონლის გაშვების შემდგომ პერიოდში დოკუმენტების უტყუარობისა და გადასახდელების დარიცხვის სისწორის შემოწმების პირობით.

სისტემის მიერ საბაჟო დეკლარაციის შესაბამისი ფერის დერეფანში გადატანის შემდეგ საბაჟო ოფიცერს ელექტრონული სახით მიეწოდება შეტყობინება გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ, ხდება საბაჟო დეკლარაციის შესაბამისი პროცედურით გაფორმება და აღრიცხვის მონომობის კონტროლიდან მოხსნა.

ზემოაღნიშნული პროცედურა შესაძლებელია წინასწარი დეკლარირების გზითაც მოხდეს, რაც უფრო გამარტივებული პროცედურაა.

იმპორტიორს აქვს საშუალება სატრანსპორტო საშუალების მიერ საზღვრის გადმოკვეთამდე მოახდინოს საბაჟო დეკლარაციის წინასწარი დეკლარირება.

წინასწარი დეკლარირება შესაძლებელია სამი გზით:

- დოკუმენტაციის ფიზიკურად წარდგენა გაფორმების ადგილას;
- დოკუმენტაციის წარდგენა ვებ-პორტალის www.rs.ge მეშვეობით ოფისიდან გაუსვლელებად;
- საბაჟო დეკლარაციის წარდგენა ASYCUDA-ს მეშვეობით ოფისიდან გაუსვლელებად.

სატრანსპორტო საშუალების საზღვრის გადმოკვეთის შემდეგ, მწვანე და ლურჯ დერეფანში მოხვედრის შემთხვევაში საბაჟო დეკლარაციის გაფორმება ხდება საბაჟო გამშვებ პუნქტზე, ამ შემთხვევაში საბაჟო პროცედურების დასრულება ხდება საზღვარზე და იმპორტიორს შეუძლია საქონლის გადატანა საკუთარ ტერიტორიაზე, ხოლო ყვითელი და წითელი დერეფნის შემთხვევაში სატრანსპორტო საშუალება გაემართება დანიშნულების საბაჟო ორგანოში - გა-

ფორმების ეკონომიკურ ზონაში.

არსებობს საბაჟო დეკლარაციის გაფორმების სხვა პროცედურებიც, რომელზეც ქვემოთ დანერვილებით ვისაუბრებთ.

თუ ადრე საბაჟო გაფორმების პროცედურის ხანგრძლივობა 2-10 დღე გრძელდებოდა, რისი ძირითადი მიზეზიც საინფორმაციო სისტემების არარსებობა და საბაჟო ოფიცრის პირადი ინტერესი ხდებოდა, დღეისთვის პროცედურის ხანგრძლივობა საშუალოდ 15 წუთამდე, ხოლო წითელი დერეფნის შემთხვევაში 1 საათამდე შემცირდა. თანამედროვე საინფორმაციო სისტემების დანერგვამ შემოსავლების სამსახურის საქმიანობა გამჭვირვალე და წარმატებული გახადა.

ზოგადად მიმოვიხილოთ საბაჟო სისტემაში არსებული ინფორმაციული ტექნოლოგიები.

1.2 საინფორმაციო სისტემა ASYCUDA World

საბაჟო მონაცემების ავტომატიზებული სისტემა ASYCUDA (AUtomed SYstem for CUstoms DAta) შეიქმნა გაეროს ექსპერტების მიერ, გაეროს ვაჭრობისა და განვითარების კონფერენციის UNCTAD-ის (United Nations Conference on Trade and Development) ფარგლებში. ASYCUDA საინფორმაციო სისტემა დაინერგა საქართველოში 1998 წელს. იგი მოიცავდა ყველა იმ პროცედურის სრულ კომპიუტერიზაციას, რომელიც საბაჟო სამსახურში სრულდებოდა: დეკლარირება, დეკლარაციების წარდგენა, ნაციონალური ტრანზიტი, TIR გადაზიდვები, და სხვა. პროგრამის ASYCUDA მნიშვნელობა შემოსავლების სამსახურის რეფორმაში საკვანძოა და პროცესის სწორედ საინფორმაციო სისტემით რეგულირებაა გარანტი საბაჟო ოფიცრების მიუხედავად მონიტორინგისა და პატიოსნებისა.

სისტემა ASYCUDA პერიოდულად განიცდიდა განახლებებს: ASYCUDA, ASYCUDA+, ASYCUDA++, ASYCUDA World. მისი ფუნქციონირება მოიცავს რისკის მართვის სისტემის მაქსიმალურად ეფექტიან და მოქნილ მექანიზმის ჩამოყალიბებას. რისკის პროფილების შექმნამ განაპირობა იმპორტიორებისთვის დროის დანახარჯების მაქსიმალური შემცირება და ფიზიკური დათვალიერების ხარისხის გაზრდა.

ASYCUDA სისტემაში დღეისთვის მუშაობს 20-მდე რისკის პროფილი, რომლებიც შექმნილია აღურიცხავი საქონლის (არადეკლარირებული) შემოტანის პრევენციის, სასაქონლო კოდების მანიპულირების, ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის და ასევე ნაკლებად რისკიანი ორგანიზაციების (სამთავრობო სტრუქტურები და დიპლომატია) და საქონლის მაქსიმალურად გამარტივებული პროცედურების განსაზღვრის კუთხით.

საინფორმაციო სისტემა ASYCUDA-ს ოფიციალური საიტი (<http://www.asycuda.org/>) იტყობინება, რომ ეს პროგრამა მსოფლიოს 90 ქვეყნის, ტერიტორიის და რეგიონის საბაჟოზეა დანერგილი, მათ შორის ევროპისა და ცენტრალური აზიის, ამერიკის, აფრიკის, ახლო აღმოსავლეთის, კარიბის და ა.შ. რეგიონებში. ესენია: ალბანეთი, ლატვია, რუმინეთი, ბოსნია და ჰერცეგოვინა, ბოლივია, ვენესუელა, ნიკარაგუა, ცენტრალური აფრიკის რესპუბლიკა, ჯიბუტი, ეთიოპია, ირანი, სირია, პალესტინა, ჰაიტი და ა.შ.

დღეისათვის ASYCUDA World მუშაობს Windows XP-დან ზევით ყველა ოპერაციულ სისტემაზე. სასურველია კომპიუტერს ჰქონდეს მინიმუმ 512 მბ ოპერატიული მეხსიერება. ASYCUDA World სისტემის დასაინსტალირებლად აუცილებელია დაეყენოთ JAVA, რომელიც უნდა იყოს განსაზღვრული ვერსია. სისტემაში არსებული საფოსტო ყუთის მეშვეობით მარტივად არის შესაძლებელი ელექტრონული ფოსტის მართვა ASYCUDA World-ის მომხმარებლებისათვის.

1.3 სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემა - ORACLE

ფინანსთა სამინისტროს ყველა დონეზე ფუნქციონირებს სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემა Oracle, რომლის მეშვეობითაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს თანამშრომელს ფუნქციებისა და მოვალეობების მიხედვით აქვს ერთიანი ბაზის გარკვეულ მოდულზე წვდომა. აღნიშნულმა სისტემამ გააერთიანა საგადასახადო და საბაჟო სისტემაში არსებული სხვადასხვა ბაზები. სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემის ერთ-ერთი "რეზიდენტი და არარეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა" მოდული წარმატებით ფუნქციონირებს შემოსავლების სამსახურის დაქვემდებარებული ორგანოებში: საბაჟო გამშვებ პუნქტებში, გაფორმების ეკონომიკურ ზონებში და სხვა.

საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთისას სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემის, "რეზიდენტი და არარეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა" მოდული საჭიროა გამოვლენილი საბაჟო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა აღრიცხვისთვის, ასევე გვეხმარება განმეორებით ჩადენილ სამართალდარღვევათა გამოსაწვდომად. აღნიშნული მონაცემთა ბაზა ფუნქციონირებს პროგრამული უზრუნველყოფის Oracle გარემოში.

1.4 პირის იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის საინფორმაციო სისტემა - PIRS

საქართველოს საზღვრის უსაფრთხოების პროგრამის ფარგლებში მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის (მსო) მიერ დაფინანსებულ იქნა პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის ახალი სისტემა - PIRS. მთელი საქართველოს მასშტაბით ახალი სისტემა ხელმძღვანელობას ეხმარება ეფექტურად მართოს საზღვარი, ებრძოდეს არალეგალურ მიგრაციას, ადამიანებით ვაჭრობასა და ორგანიზებულ დანაშაულს. სისტემა სასაზღვრო პოლიციას და საბაჟო სისტემის ოფიცრებს უადვილებს ყალბი დოკუმენტების გამოვლენას, ქვეყანაში შესვლისა და გასვლის მონაცემების შენახვას, რაც მიგრაციის შესახებ ინფორმაციის ანალოზსა და გაცვლას უწყობს ხელს.

პროგრამა PIRS გამოიყენება საქართველოს საზღვრის იმ მონაკვეთებში, სადაც ხდება სახელმწიფო საზღვრის კვეთა, მგზავრების, სატრანსპორტო საშუალებების გასვლა ან შემოსვლა ქვეყანაში. საზღვრის გადაკვეთისას საპასპორტო კონტროლს ახორციელებს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის საბაჟო გამშვები პუნქტის თანამშრომელი და შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში შემავალი უფლებამოსილი ორგანოს თანამშრომელი.

"საქართველოს საზღვრის გაძლიერების და კანონალსრულების" პროგრამისა და მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის ერთობლივი ძალისხმევით 2006 წელს საქართველოს სასაზღვრო-საბაჟო გამშვებ პუნქტში "წითელი ხიდი" პირველად გაშვებულ იქნა პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის თანამედროვე სისტემა. მოგვიანებით ეს სისტემა თბილისის ახალ აეროპორტშიც დაინერგა. აღნიშნული სისტემა შეიქმნა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სასაზღვრო პოლიციის მიერ 2005-2006 წლებში განხორციელებული საზღვრის მართვის პროგრამის ფარგლებში.

სისტემის PIRS მუშაობისათვის აუცილებელია ერთიანი კომპიუტერული ქსელის არსებობა, რომელშიც გაერთიანებულია საქართველოს საზღვარზე არსებული ყველა სამუშაო კომპიუტერი, საიდანაც ხდება რეგისტრირებულ მგზავრებზე ინფორმაციის გადაგზავნა ცენტრალურ სერვერზე და იქ მისი შენახვა. ინფორმაციის განახლება ხდება ყოველ ათ წამში.

1.5 საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალი www.rs.ge

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახური არის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი, სახელმწიფო კონტროლის განმახორციელებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც თავის უფლებამოსილებას ახორციელებს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე. მისი მთავარი ფუნქციაა საქართველოში არსებული ბიზნისების ხელშეწყობა, ახალი ბიზნისების შექმნა და განვითარება, სამართლიანი, მარტივი და სანდო საგადასახადო და საბაჟო სისტემის ჩამოყალიბება.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ვებ-გვერდზე www.mof.ge მოცემულია ინფორმაცია სამინისტროს შესახებ, სახელმწიფო შიდა ფინანსური კონტროლის, საგადასახადო პოლიტიკისა და ადმინისტრირების, ბიუჯეტის, რეფორმების, ანგარიშებისა და პრეზენტაციები, დავების განხილვის საბჭო, სახელმწიფო ვალის მართვა და საგარეო დაფინანსება, სწავლება და კარიერა, ელექტრონული აუქციონი, სიახლეები შესახებ და ა.შ. ვებ-გვერდიდან შესაძლებელია გადასვლა ფინანსთა სამინისტროს დაქვემდებარებულ სტრუქტურულ ერთეულებზე: სახელწიფო ხაზინა, შემოსავლების სამსახური, საგამოძიებო სამსახური, მომსახურების სააგენტო, ფინანსთა სამინისტროს აკადემია, საფინანსო-ანალიტიკური სამსახური.

შემოსავლების სამსახური ქმნის საჯარო და გამჭვირვალე საგადასახადო და საბაჟო სისტემას, ასევე ახდენს მოსახლეობისა და გადასახადის გადამხდელთა ინფორმირებას, რაც ამ სისტემის გამართული ფუნქციონირების ქეაკუთხედია. გადასახადის გადამხდელისათვის მაღალკვალიფიციური მომსახურებისა და კონსულტირების შეთავაზება შემოსავლების სამსახურის თანამშრომელთა კვალიფიკაციის მუდმივი ამაღლების გზით ხორციელდება.

შემოსავლების სამსახურის მიზანია სამართლიანი ადმინისტრირების სისტემის ჩამოყალიბება, რათა საქართველო იყოს ერთ-ერთი მიმზიდველი ქვეყანა ინვესტიციების განხორციელებისა და ბიზნისის კეთების სიმარტივის თავლასაზრისით, სიმედო პარტნიორი საერთაშორისო ვაჭრობაში, ასევე სახელმწიფოთა მსოფლიო თანამეგობრობის ღირსეული და პროგრესული წევრი, რომელიც სატარიფო და არასატარიფო ბარიერების გაუქმებით სისტემატურად ამარტივებს საერთაშორისო ვაჭრობასთან დაკავშირებულ პროცედურებს.

რას წარმოადგენს ვებ-პორტალი www.rs.ge გადასახადის გადამხდელისათვის?

გადამხდელის ვებ-პორტალი არის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურთან ურთიერთობის თანამედროვე, მარტივი და მოსახერხებელი ფორმა, რომლის საშუალებითაც გადასახადის გადამხდელს და დაინტერესებულ პირს ინტერნეტში ჩართული ნებისმიერი კომპიუტერიდან შეუძლია დაუკავშირდეს.

ელექტრონული ფორმით დეკლარირების დანერგვის პროცესების პროგრამული უზრუნველყოფა ხორციელდება ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მიერ.

2010 წელს შემოსავლების სამსახურმა გადამხდელებს შესთავაზა ელექტრონული მომსახურებისა და დოკუმენტების სხვადასხვა სახეები. ავტორიზებულ მომხმარებელს საშუალება აქვს შემოსავლების სამსახურში წარადგინოს ელექტრონულად საგადასახადო და საბაჟო დეკლარაციები, განცხადებები და საჩივრები, გამოწეროს და დაადასტუროს მასზე გამოწერილი ელექტრონული საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურები, ნავთობის სპეციალური საგადასახადო ა/ფაქტურები, სატრანსპორტო ზედნადები, ელექტრონულად განახორციელოს თანხის გადარიცხვა, მიიღოს შემოსავლების სამსახურიდან ელექტრონული შეტყობინებები, მის სახელზე გამოწერილი ოქმები და ბრძანებები და ა.შ. ელექტრონული დეკლარირება არის თანამედროვე ურთიერთობების უნიკალური ფორმა, რომელიც აადვილებს პროცედურებს, როგორც გადამხდელისათვის, ასევე საბაჟო ორგანოსთვის.

ურთიერთობის ელექტრონული ფორმა მნიშვნელოვნად უადვილებს გადამხდელს საგადასახადო და საბაჟო ორგანოსთან კავშირს, უზრუნველყოფს სწრაფ, დროულ, სრულ, კომ-

საკანონო ტარიფები და განმარტებები

საქონელი
ექსპორტის გადასახადი
იმპორტის გადასახადი
სსს ესნ
გადასახადი
გადასახადის სახეები
ზოგადი დეკლარაცია
აღრიცხვის მონეშება
დანიშნულების ადგილი
სასაქონლო ოპერაციები

გაფორმების ექონომიკური ზონა
PIRS
ASYCUDA
UNCTAD
www.mof.ge
www.rs.ge
საბაჟო გაფორმების აუდიტი
საბაჟო დეკლარაცია
საბაჟო პოლიტიკა
შემოსავლების სამსახური

საქონელი არის მატერიალური ქონება, მათ შორის, ელექტრო- და თბოენერგია, გაზი და წყალი. დამატებული ღირებულების გადასახადის მიზნებისათვის საქონელს არ მიეკუთვნება ფული;

ექსპორტის გადასახადი - გადასახადი, რომლის გადახდის ვალდებულება წარმოიშობა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანასთან დაკავშირებით;

იმპორტის გადასახადი - იმპორტის გადასახადი, აქციზი, დღგ, რომლის გადახდის ვალდებულება წარმოიშობა საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასთან დაკავშირებით;

სასაქონლო ოპერაციები - იმპორტი; ექსპორტი; რეექსპორტი; ტრანზიტი; სანყობი; თავისუფალი სანყობი; თავისუფალი ზონა; დროებითი შემოტანა; შიდა გადაამუშავება; გარე გადაამუშავება.

საბაჟო-ექონომიკური საჰმიანოგის ეროვნული სასაქონლო ნოქონალატურა (სსს ესნ) - სასაქონლო კლასიფიკაციის კოდების სისტემა, რომელიც მიღებულია „საქონლის აღწერილობისა და კოდირების სისტემის ჰარმონიზაციის შესახებ“ საერთაშორისო კონვენციის შესაბამისად;

შემოსავლების სამსახური არის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი, სახელმწიფო კონტროლის განმხორციელებელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც თავის უფლებამოსილებას ახორციელებს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე და რომელსაც შესაძლებელია ჰქონდეს ერთი ან რამდენიმე ადგილსამყოფელი.

გადასახადი - სავალდებულო, უპირობო ფულადი შენატანი ბიუჯეტში, რომელსაც იხდის გადასახადის გამამხდელი, გადახდის აუცილებელი, არაეკვივალენტური და უსასყიდლო ხასიათიდან გამომდინარე;

გადასახადის სახეები საერთო-სახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გადასახადები.

საერთო-სახელმწიფოებრივ გადასახადებს მიეკუთვნება:

- ა) საშემოსავლო გადასახადი;
- ბ) მოგების გადასახადი;
- გ) დამატებული ღირებულების გადასახადი (დღგ);
- დ) აქციზი;
- ე) იმპორტის გადასახადი.

ზოგადი დეკლარაცია - ნიშნავს იმ ზოგადი მონაცემების წარდგენა, რომლებიც აუცილებელია საბაჟო ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის განხორციელებისათვის;

აღრიცხვის მონეშება - საბაჟო ზედამხედველობას და საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის და სატრანსპორტო საშუალების საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანის და გადაადგილების აღრიცხვა;

დანიშნულების ადგილი - ორგანო, სადაც მთავრდება საქონლის და სატრანსპორტო საშუალების გადაადგილება ან/და გადაადგილებაზე კონტროლი;

გაფორმების ექსპორტის ზონა – შემოსავლების სამსახურის სპეციალურად შექმნილი საბაჟო კონტროლის ზონა, სადაც ხორციელდება საქონლის გაფორმება;

PIRS - პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის საინფორმაციო სისტემა;

ASYCUDA (AUtomated SYstem for CUstoms DAta) - საბაჟო მონაცემების ავტომატიზებული სისტემა;

UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development) - გაეროს ვაჭრობისა და განვითარების კონფერენცია;

www.mof.ge - საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ვებ-გვერდი;

www.rs.ge – შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალი;

საბაჟო გამშვები პუნქტი – საქართველოს საბაჟო საზღვართან მდებარე საბაჟო კონტროლის ზონა, სადაც მგზავრის, საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების მიმართ ხორციელდება დადგენილი პროცედურები;

საბაჟო დეკლარაცია – დოკუმენტი, რომლითაც პირი აცხადებს საქონლის მიმართ სასაქონლო ოპერაციის გამოყენების განზრახვას;

საპატარო პოლიტიკა - საქართველოს საბაჟო საზღვარზე საქონლის გადაადგილების მარეგულირებელ აქტების საფუძველზე მოქმედი სატარიფო (იმპორტის გადასახადი) და არა-სატარიფო ღონისძიებები (ნებართვები, ლიცენზიები, აკრძალვები, შეზღუდვები და ა.შ.).

საკონტროლო კითხვები:

1. შემოსავლების სამსახურში საბაჟო კონტროლის კუთხით (გაფორმების ეკონომიკურ ზონებში, საბაჟო გამშვებ პუნქტებში) რომელი ძირითადი საინფორმაციო სისტემები ფუნქციონირებენ?
2. რა პროცედურებს გადის საქართველოში იმპორტირებული საქონელი?
3. საბაჟო დეკლარაციის გაფორმებისას რისკის პროფილის რამდენი ფერის დერეფანი არსებობს?
4. რომელ ქვეყნებშია დანერგილი საინფორმაციო სისტემა ASYCUDA?
5. რომელი რისკის პროფილები მუშაობს საინფორმაციო სისტემაში ASYCUDA?
6. რისთვის გვჭირდება პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის სისტემა PIRS?
7. რისთვის გვჭირდება “რეზიდენტი და არარეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა” მოდული?
8. სად გამოიყენება სისტემა PIRS?
9. რა სახის ინფორმაცია არის მოცემული ვებ-გვერდზე www.mof.ge?
10. რა სახის ინფორმაცია არის მოცემული ვებ-პორტალზე www.rs.ge?
11. რას წარმოადგენს შემოსავლების სამსახური?
12. რა არის შემოსავლების სამსახურის მიზანი?
13. რას წარმოადგენს ვებ-პორტალი www.rs.ge?
14. ჩამოთვალეთ ელექტრონული მომსახურების სახეები?
15. რისთვის არის საჭირო ურთიერთობის ელექტრონული ფორმა?

საინფორმაციო სისტემა ASYCUDA World

მეორე თავის შესწავლისას თქვენ შეძლებთ მიიღოთ ინფორმაცია საინფორმაციო სისტემის ASYCUDA World შესახებ, გაეცნობით დეტალურად იმ ძირითად მოდელებს, რომელიც მოიცავს საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მონიტორინგს და საბაჟო დეკლარაციას.

- შესავალი
- ნაციონალური ტრანზიტის (National transit) მოდულთან მუშაობა
- საბაჟო გაფორმების პროცედურების მოდული

2.1 შესავალი

საქართველოში საინფორმაციო სისტემა ASYCUDA დაინერგა 1998 წელს. ASYCUDA (Automated SYstem for CUsoms DATA) - ეს არის საბაჟო მონაცემების ავტომატიზებული სისტემა, რომელიც შეიქმნა გაეროს ექსპერტების მიერ, გაეროს ვაჭრობისა და განვითარების კონფერენციის UNCTAD-ის (United Nations Conference on Trade and Development) ფარგლებში. იგი მოიცავდა ყველა იმ პროცედურის სრულ კომპიუტერიზაციას, რომელიც საბაჟო სამსახურში სრულდებოდა: დეკლარირება, დეკლარაციების წარდგენა, ტრანზიტით, TIR გადაზიდვები, მანიფესტი და სხვა. რეფორმის ფინანსური უზრუნველყოფისთვის დონორებისა და ფინანსთა სამინისტროს მიერ მოხდა სისტემისთვის აუცილებელი ტექნიკის შეძენაზე, საკომუნიკაციო ქსელის მოწყობაზე, ტრენინგებისა და ექსპერტების კონსულტაციაზე თანხების გამოყოფა. პროგრამის ASYCUDA მნიშვნელობა შემოსავლების სამსახურის რეფორმაში საკვანძოა და საინფორმაციო სისტემებით საბაჟო პროცედურების რეგულირება არის საბაჟო ოფიცრების მიუკერძოებლობის და პატიოსნების გარანტი.

სისტემა ASYCUDA პერიოდულად განიცდიდა განახლებებს: ASYCUDA, ASYCUDA+, ASYCUDA++, ASYCUDA World და ა.შ. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურში საინფორმაციო სისტემის ASYCUDA World სატრანზიტო მოდულის განხორციელება ეროვნულ დონეზე 2007 წლის ოქტომბერში დაიწყო. უზრუნველყოფილი იყო ინტეროპერატიულობა 27 რეგიონულ ცენტრებთან. 2008 წლიდან დაინერგა რისკების მართვის სისტემა, რომელიც შერჩევით პრინციპზე იყო დამყარებული.

ASYCUDA World-ის ფუნქციონირება მოიცავს რისკის მართვის სისტემის მაქსიმალურად ეფექტური და მოქნილი მექანიზმის ჩამოყალიბებას. რისკის პროფილების შექმნამ განაპირობა იმპორტიორებისთვის დროის დანახარჯების მაქსიმალური შემცირება და ფიზიკური დათვალიერების ხარისხის გაზრდა, სისტემატიურად ხდებოდა საბაჟო ოფიცრების ტრენინგები და მათი კვალიფიკაციის ამაღლება.

დღეისთვის მუშაობს 20-მდე რისკის პროფილი, რომლებიც შექმნილია ალურიცხავი საქონლის (არადეკლარირებული) შემოტანის პრევენციის, სასაქონლო კოდების მანიპულირების, ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის და ასევე ნაკლებად რისკიანი ორგანიზაციების (სამთავრობო სტრუქტურები და დიპლომატია) და საქონლის მაქსიმალურად გამარტივებული პროცედურების განსაზღვრის კუთხით. საბაჟო დეკლარაციის გაფორმებისას სისტემა ადარებს დეკლარაციის და რისკის პროფილების მონაცემებს, მათი თანხვედრის შემთხვევაში კი დეკლარაცია გადაჰყავს შესაბამისი ფერის დერეფანში. რაც შეეხება დერეფნების ფერებს, ისინი ისაზღვრება რისკის პროფილების შინაარსით და ასევე შემთხვევითი შერჩევითობის პრინციპით. მწვანე დერეფანი გულისხმობს წარმოდგენილი დოკუმენტაციის კამერალური

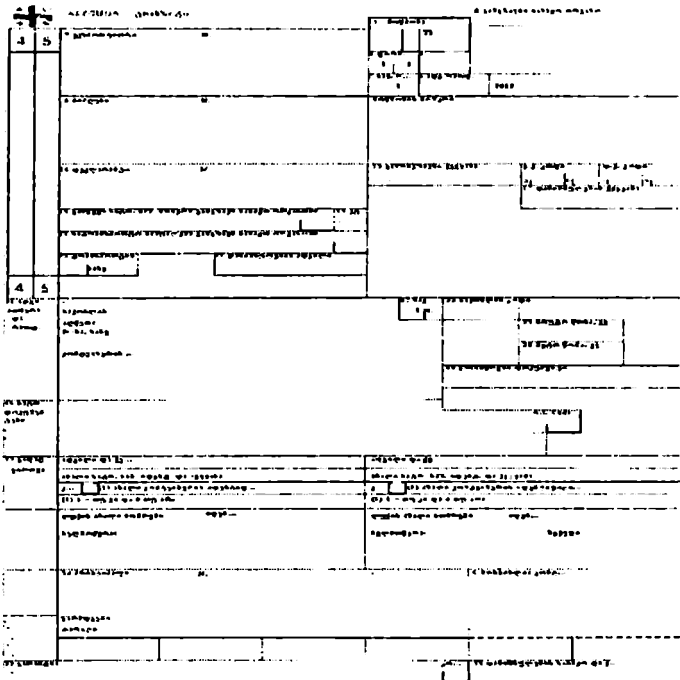
შემონებისა და ფიზიკური დათვალიერების გარეშე გაშვებას, ყვითელი - დეკლარირებული საქონლის საბაჟო დოკუმენტაციის და თანდართული დოკუმენტაციის კამერალურ შემონმებას, წითელი - დეკლარირებული საქონლის, როგორც კამერალურ საქონლის გაშვების შემდგომ ფიზიკურ დათვალიერებას, ხოლო ლურჯი - დეკლარირებული საქონლის გაშვების შემდგომ აუდიტს. სისტემის მიერ დეკლარაციის შესაბამისი ფერის დერეფანში გადატანის შემდეგ საბაჟო ოფიცერს ელექტრონული სახით მიენიშება შეტყობინება გასატარებელი ღონისძიების შესახებ, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ დეკლარაციას არ შეეხება რისკის პროფილი, სისტემა მას შესაბამის ფერს "შერჩევითობის პრინციპით" მიანიჭებს. ამ ეტაპზე მუშაობს მწვანე, ლურჯი, ყვითელი და წითელი დერეფანი.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის თანამედროვე საინფორმაციო სისტემა ASYCUDA World მოიცავს სხვადასხვა მოდულებს: საბაჟო გაფორმების პროცედურები, ანგარიშები და გადახდები, ნაციონალური ტრანზიტი, არჩევა, პროფილი და ა.შ.

ჩვენ მოვახდენთ სისტემის ASYCUDA World მოდულების განხილვას:

ნაციონალური ტრანზიტი, რომლის განყოფილებაა საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მონშობა;

საბაჟო გაფორმების პროცედურები, რომელიც მოიცავს საბაჟო დეკლარაციის განყოფილებას.

სურ. 2.1.1

დეტალურად აღწერეთ ზემოთ აღნიშნული მოდულების მუშაობის პრინციპებს.

საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მონმობით (შემდგომში მონმობა, სურ. 2.1.1) ხორციელდება საბაჟო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილების ან/და დროებით შენახვის, ან დროებით შემოტანილი საქონლის, აგრეთვე საბაჟო გამშვებ პუნქტიდან უკან დაბრუნებული საქონლის საბაჟო კონტროლი და აღრიცხვა.

საბაჟო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე გადაადგილების ან/და დროებით შენახვის, ან დროებით შემოტანილი საქონლის, აგრეთვე საბაჟო გამშვებ პუნქტიდან უკან დაბრუნებული საქონლის საბაჟო კონტროლი და აღრიცხვა არ ხორციელდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ა) მგზავრთა საერთაშორისო გადაყვანისათვის გამოყენებული სატრანსპორტო საშუალებისა და ასეთი სატრანსპორტო საშუალებით გადაადგილებულ მგზავრთა ბარგისა და ხელბარგისა;
  - ბ) საქონლის გარეშე გადაადგილებული სარკინიგზო ან ავტოსატრანსპორტო საშუალებისა;
  - გ) TIR-წიგნაკით გადაადგილებული საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებისა, გარდა საზღვაო ნავსადგურიდან 12 კილომეტრის რადიუსში განლაგებულ სანაოსნო და სანაოსნო ნავსადგურში გადაადგილებულისა;
  - დ) მილსადენი ტრანსპორტით და ელექტროგადამცემი ხაზებით გადაადგილებული საქონლისა;
  - ე) თავისი სვლით გადაადგილებული ცარიელი ავტოსატრანსპორტო საშუალებისა და ამ სატრანსპორტო საშუალებით ფიზიკური პირის მიერ გადაადგილებული კანონმდებლობით განსაზღვრულ დაუბეგრავ რაოდენობასა და ღირებულებაზე მეტი საქონლისა, რომელთა აღრიცხვა და კონტროლი ხორციელდება საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მონაცემთა ავტომატიზებულ ბაზაში ინფორმაციის ასახვით;
  - ვ) უცხო ქვეყნის მოქალაქის მიერ საქონლის გარეშე გადაადგილებული სეს ენ-ის 8712, 8713 სასაქონლო პოზიციებში შემავალი სატრანსპორტო საშუალებისა (ძრავას გარეშე);
  - ზ) თავისუფალ ზონაში შესატანი საქონლისა, როცა ამ საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანა ხორციელდება თავისუფალი ზონის შესასვლელში განთავსებული საბაჟო გამშვებ პუნქტის გავლით;
  - თ) თავისუფალი ზონიდან გასატანი საქონლისა, როცა ამ ქვეპუნქტში აღნიშნული საქონლის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანა ხორციელდება თავისუფალი ზონის გასასვლელში განთავსებული საბაჟო გამშვებ პუნქტის გავლით;
  - ი) ავტოსატრანსპორტო საშუალების საბაჟო დეკლარაციით საქონლის ექსპორტის ან რეექსპორტის სასაქონლო ოპერაციაში დეკლარირებული ავტოსატრანსპორტო საშუალებისა;
  - კ) ორ მომიჯნავე საბაჟო კონტროლის ზონას შორის სარკინიგზო ტრანსპორტით გადაადგილებული საქონლისა;
  - ლ) საბაჟო დეკლარაციის წარდგენით ექსპორტის სასაქონლო ოპერაციაში მოცეული საქონლისა და ავტოსატრანსპორტო საშუალებისა (გარდა გადამუშავებული საქონლის/ნაშთის/ნარჩენების ექსპორტის სასაქონლო ოპერაციით გატანისა).
- მონმობა იყენებს სისტემის ASYCUDA მეშვეობით ელექტრონულად საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი თანამშრომლის მიერ, ან ASYCUDA-ში დაშვებული პირის მიერ.

დეკლარირებული მონაცემების სისწორის დადგენის მიზნით საბაჟო კონტროლი ხორციელდება საბაჟო კონტროლის ზონაში, რომელიც საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის ნაწილია.

საბაჟო კონტროლს ექვემდებარება:

- ა) პირი საზღვრის გადაკვეთისას;

- ბ) საბაჟო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული საქონელი და სატრანსპორტო საშუალება;
- გ) ტერიტორია, სადაც განთავსებულია საბაჟო ზედამხედველობას დაქვემდებარებული საქონელი და სატრანსპორტო საშუალება;
- დ) საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონელსა და სატრანსპორტო საშუალებასთან დაკავშირებული პირის საქმიანობა.

საბაჟო კონტროლის ფორმებია:

- ა) დოკუმენტებისა და მონაცემების შემოწმება;
- ბ) ზეპირი გამოკითხვა;
- გ) ახსნა-განმარტების მიღება;
- დ) დაკვირვება (ვიდეო- და აუდიოჩანერა);
- ე) საქონლის, სატრანსპორტო საშუალებისა და ტერიტორიის დათვალიერება;
- ვ) ლაბორატორიული კვლევის მიზნით სინჯისა და ნიმუშის აღება;
- ზ) ფიზიკური პირის დათვალიერება;
- თ) საქონლის გაშვების შემდგომი შემოწმება.

საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთა ნებადართულია მხოლოდ იმ საქონლისათვის, რომლის შემოტანა ან გატანა არ არის აკრძალული.

საბაჟო კონტროლი ასევე მოიცავს ფიტოსანიტარიულ სასაზღვრო-საკარანტინო, ვეტერინარულ სასაზღვრო-საკარანტინო და სანიტარიულ-საკარანტინო კონტროლს, რომელიც ხორციელდება საქართველოს მთავრობის მიერ დადგენილი წესით.

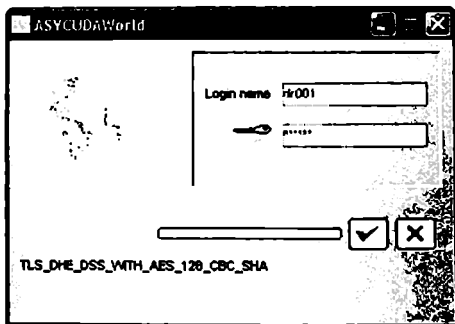
საბაჟო კონტროლის განხორციელებისას საბაჟო ორგანო ახორციელებს საქონლის ან/და სატრანსპორტო საშუალების ნიშანდებას იდენტიფიკაციის საშუალებით, როცა ეს აუცილებელია მისი შემდგომი იდენტიფიკაციისათვის, თუ საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

სამართალდარღვევის გამოვლენისა და აღკვეთის მიზნით, უცხო სახელმწიფოს კომპეტენტური ორგანოების მოთხოვნის საფუძველზე, შემოსავლების სამსახური სამართალდამცავ ორგანოებთან თანამშრომლობით ახორციელებს კონტროლს დაქვემდებარებულ მიწოდებას.

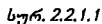
ფიტოსანიტარიული სასაზღვრო-საკარანტინო, ვეტერინარული სასაზღვრო-საკარანტინო და სანიტარიულ-საკარანტინო კონტროლის განხორციელების წესს, საქართველოს ინტეგრირებულ ტარიფს, თავისუფალი ზონის შექმნის წესს, საბაჟო საწყობის, თავისუფალი ვაჭრობის პუნქტის საქმიანობის ნებართვის გაცემის წესებს შესაბამისი დადგენილებებით განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა.

2.2 ნაციონალური ტრანზიტის (National transit) მოდულთან მუშაობა

2.2.1 საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მოწოდება

ქვემოთ წარმოდგენილია სისტემის ASYCUDA World ძირითადი სამუშაო ეკრანი (სურ. 2.2.1.1)

ფილი ნიკა ფანჯარა დახმარება

დოკუმენტების
ბიბლიოთეკის გამოჩენა ან
და გაქრობა

სისტემაში შესვლისას ეკრანზე გამოჩნდება ის მონაცემები და მოწმობები, რომლებიც დატოვებული იყო გახსნილი სისტემიდან გამოსვლისას.

ყველა მოქმედება სისტემაში ASYCUDA
World ხორციელდება სასურველი პუნქტის

მოდული ნაციონალური ტრანზიტის გან-
ვითარება ტრანზიტი შეიცავს ქვეგანყო-
ფილებს: ახალი ძებნა, მოძებნე ნომრის
გაყიდვით, მოძებნე შენახულები, მოძებნე
გისტირებულიები, მოძებნე გამოცხადე-
ბულიები, მოძებნე დაკვიანებულიები დროით.

სურ. 2.2.1.3

ყველაფრის გაფართოება, ყველაფრის შეკუმშვა და დაკეტვა.

ახალი მოწმობის შესაქმნელად კონტექსტურ მენიუში ირივეთ პუნქტს ახალი (New) და ეკრანზე

გამოდის ახალი ცარიელი მონმობა.

ამ მონმობას თავზე ანერია - ტარნზიტი ახალი და იმ საბაჟო ორგანოს კოდი, რომელზეც თქვენ მონმობის შევსების უფლება გაქვთ (სურ. 2.2.1.4). აგრეთვე, შევსებული გვხვდება მონმობის A გრაფა და შესაბამისი საბაჟო ორგანოს კოდი. საცნობარო ნომრის გრაფა და მონმობა-

სურ. 2.2.1.5

ინსტრუმენტული პანელი მონმობის ზედა მხარეს

ბის ნომრის გრაფა ცარიელია.

ფუნქციონალური პანელი მონმობის ქვედა მხარეს

სურ. 2.2.1.6

მონმობის ზედა მხარეს მოთავსებულია მონმობის ინსტრუმენტული პანელი (სურ. 2.2.1.5) და მონმობის ქვედა მხარეს კი ფუნქციონალური პანელი (სურ. 2.2.1.6).

2.2.2 აღრიცხვის მონმობის ლოკალურად შენახვა

მონმობაში სასურველი მონაცემების სრულად, ან ნაწილობრივ აკრეფის შემდგომ, შესაძლებელია ამ მონაცემების დამახსოვრება ლოკალურად კომპიუტერზე.

ეს საჭიროა მაშინ, როცა სხვადასხვა დროს რამოდენიმე მონმობაში მრავალი იდენტური ინფორმაცია შეგაქვთ. ამ შემთხვევაში თავიდან აკრეფის მაგივრად გამოიყენებთ ერთხელ აკრეფილ და დამახსოვრებულ ინფორმაციას. თუ მონაცემები არასრულყოფილია და წარმოდგენილი, შეავსებთ იმ მონაცემებს, რომლებიც გაგაჩნიათ, შეინახავთ ლოკალურად და გამოიყენებთ ამ ინფორმაციას დანარჩენი მონაცემების გარკვევის შემდეგ.

დოკუმენტი: ფაილი: ფორმატი:

სურ. 2.2.2.1

ეკრანზე ნაჩვენებ ყვეთელ ლილაზე (Export...) დაჭერით გამოვა ფაილად SAVE (სურ. 2.2.2.1), სადაც აკრიფავთ ფაილის სახელს, რომლითაც დამახსოვრებთ მონმობას კომპიუტერში.

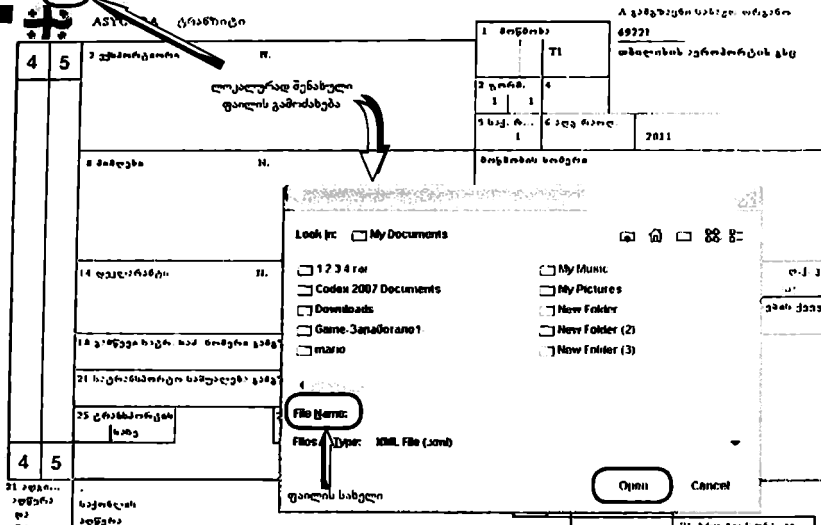

ტრანზიტი-ახალი [88221]

ფაილი შექმნა წახედავს დახმარება

100%

სურ. 2.2.3.1

2.2.3 ლოკალურად შენახული აღრიცხვის მონეშის გამოძახება

ლოკალურად შენახული მონეშის გამოსაძახებლად, ჯერ უნდა გახსნათ ახალი ცარიელი მონეშა და შემდეგ:

ლურჯ ღილაკზე (Import ...) დაჭერით გამოვა ფანჯარა Open, სადაც აკრიფავთ სასურველი მონეშის სახელს და იმოქმედებთ Open ბრძანებაზე (სურ. 2.2.3.1).

ფაილში შენახული ინფორმაცია შეავსებს ეკრანზე არსებულ მონეშის ფორმას. მასში შეგიძლიათ შეიტანოთ ნებისმიერი სახის ცვლილებები და:

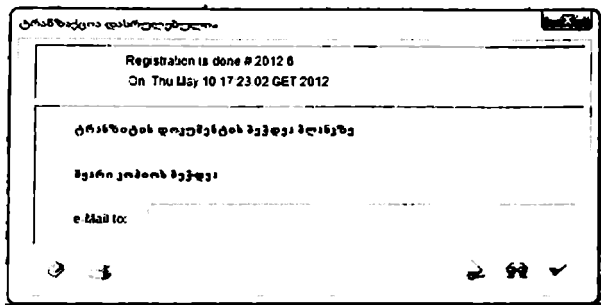
- შეინახოთ ლოკალურად - იგივე სახელით;
- შეინახოთ ლოკალურად სხვა სახელით;
- შეინახოთ სერვერზე;
- დაარეგისტრირეთ სერვერზე.

2.2.4 აღრიცხვის მონეშის შენახვა სერვერზე

სერვერზე მონეშის შენახვის შესაძლებლობა აქვს დეკლარანტს ან შემოსავლების სამსახურის წარმომადგენელს. სერვერზე მონეშის შენახვისას სისტემა თვითონ ახორციელებს ყველა საჭირო მოქმედებას. მონეშას არ ერქმევა სახელი და მისი იდენტიფიცირება შედგომ შესაძლებელია: გაფორმების წლის (გრაფა 7), გამგზავნი საბაჟო ორგანოს კოდის (გრაფა A), დეკლარანტის საიდენტიფიკაციო კოდის (გრაფა 14) და საცნობარო ნომრის (გრაფა 7) მიხედ-

SAVE ბრძანებაზე მოქმედების შემდეგ ეკრანზე გამოვა ფანჯარა - ტრანზაქცია დასრულებულია რაც იმას ნიშნავს რომ მოწმობა სერვერზე შენახულია.

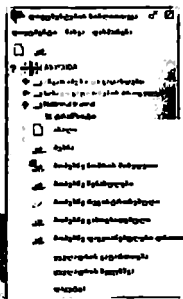
გამოსულ ფანჯარაში
(სურ. 2.2.4.1) შესაძლებე-
ლია მონიშნოთ თქვენთვის
სასურველი ოპერაცია და
შეასრულოთ დიგეწვანე
ფერის ისარზე დაჭერით,
ან უბრალოდ დახურეთ ეს ფანჯარა.

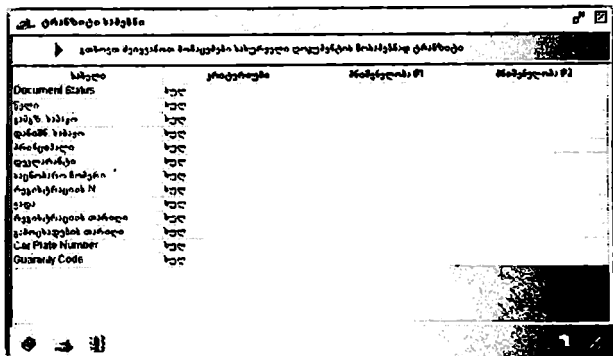
სურ. 2.2.4.1

2.2.5 სერვერში არსებული აღრიცხვის მონეობის მოქმედება

სერვერში არსებული მონ-
ობების მოსაძებნად უნდა
მონიშნოთ მენიუ "ტრანზიტორი"
(სურ. 2.2.5.1) და კონტექს-
ტურ მენიუში "ძებნა". იმის და
მიხედვით, თუ როგორ ძებნის
აირჩევთ, გამოვა სხვადასხვა
პარამეტრების მქონე საძიებელი
ფანჯარა. ერთი და იგივე ფუნ-
ქცია ყველა სხვადასხვა ფანჯა-
რაში, ერთნაირად მუშაობს. ამი-
ტომ, მაგალითისთვის ვნახოთ
ყველაზე ბევრი პარამეტრების
მქონე ფანჯარა - "ტრანზიტორი საძიებნი" (სურ. 2.2.5.2).

სურ. 2.25.1

სურ. 2.2.5.2

ეკრანზე გამოვა ცხრი-
ლი 4 სვეტიტ.

პირველ სვეტში -
სახელი, მოცემულია სას-
ურველი საძიებო მონაცე-
მების დასახელებები;

მეორე სვეტი - კრიტიკიზმი, მოცემულია მონაცემების ამორჩევის ფილტრი. თუ რაიმე კრიტიკიზმით ძებნა არ გინდათ, მაშინ უნდა დატოვოთ სიტყვა "სულ";

30

- დადასტურებული (არასრული დახურვა) ---- სალათისფერი
- დახურული (სრული დახურვა) ---- იასამნისფერი
- არ დადასტურებული (პირობითი დახურვა) ---- ლურჯი

ფერების, ანუ სტატუსის მიხედვით, მოცემულ მონმობებზე კონტექსტური მენიუს საშუალებით შეიძლება განხორციელდეს სხვადასხვა სახის მოქმედებები - რეგისტრაცია, დახურვა, გაუქმება, წაშლა და ა.შ.

მოძებნილი მონმობების სიაში, სათაურების პანელზე მათსი დანაკაპუნებით შეიძლება სიაში მონმობები დალაგდეს შესაბამის სვეტში მონაცემების ზრდადობის ან კლებადობის მიხედვით.

მწვანე ისარზე დაჭერით ხდება ძეხნის ფანჯარაში დაბრუნება და შესაძლებელია პარამე-

მოძებნილი მონმობების რაოდენობა

პარამეტრი საძებნო

2

21 documents found! Please select a document and select an action from the local menu

გაგზ. საბიო. ფაქტობ. საბი.	რეგისტრაც. რეგისტრაც. პერიოდი	დღე	სტატუსი	კადასტრ. კადასტრ. კადასტრ. Car Plate No.	Guarant.			
11111	09221	31/03/2011	341	000	0102050608	31/03/2011	3003/2011	ACB285
11111	09221	18/05/2011	869	000	0684461588	17/05/2011	18/05/2011	DMB254
09003	09221	07/05/2011	214	000	0950070520	21/06/2011	18/05/2011	MYB132
11113	09221	18/05/2011	618	000	0338141102	18/05/2011	17/05/2011	ION477
09221	09002	18/05/2011	1244	000	0121	18/05/2011	17/05/2011	10CN334
11111	09221	18/05/2011	000	000	TEABEL012	17/05/2011	18/05/2011	ESB878
09221	09002	18/05/2011	1248	000	LASHA2	18/05/2011	17/05/2011	TGA480
11113	09221	18/05/2011	8209	000	186204804608	18/05/2011	17/05/2011	LSU598
11113	09221	18/05/2011	8311	000	18620484480	19/05/2011	17/05/2011	DOO482
11113	09221	18/05/2011	8712	000	1862045408	18/05/2011	17/05/2011	ODD884
11113	09221	18/05/2011	8713	000	1862180900	19/05/2011	17/05/2011	ZVO883
09221	09002	18/05/2011	1258	000	4712118	18/05/2011	17/05/2011	1GJ288
11113	09221	18/05/2011	8914	000	1862180901	19/05/2011	17/05/2011	DOO478
09221	09003	17/05/2011	1259	000	081819322	18/05/2011	18/05/2011	MYB132
11113	09221	17/05/2011	6448	000	0386170526	20/05/2011	18/05/2011	TGM008
11113	09221	17/05/2011	6451	000	0386170527	20/05/2011	18/05/2011	TGM010
11113	09221	17/05/2011	6452	000	0386170528	20/05/2011	18/05/2011	TGM013
11113	09221	17/05/2011	6454	000	0386170529	20/05/2011	18/05/2011	TGM015
09221	09003	17/05/2011	1261	000	0818227306	18/05/2011	18/05/2011	MYB132
09221	09003	17/05/2011	1262	000	0122	18/05/2011	18/05/2011	MYB132
09221	09001	18/05/2011	1263	000	091818128	20/05/2011	18/05/2011	MYB132

სათაურების პანელი

მოძებნილი მონმობების

ძეხნის ფანჯარაში დაბრუნება

სურ. 2.2.5.5

ტრეხის ცვლილება სხვა მონმობების მოსაძებნად (სურ. 2.2.5.5).

2.2.6 აღრიცხვის მონმობის რედაქტირება

მონმობის რედაქტირება შესაძლებელია მხოლოდ 2 შემთხვევაში:

1. მონმობა ლოკალურადაა შენახული;
2. მონმობა სერვერზეა შენახული და ის ჯერ არაა რეგისტრირებული.

პირველ შემთხვევაში გახსნით ახალ ცარიელ მონმობას, გამოიძახებთ ლოკალურად შენახულ მონმობას, შეიტანთ მასში ნებისმიერ თქენთვის სასურველ ცვლილებას და შეინახავთ მას ან ლოკალურად ან სერვერზე.

მეორე შემთხვევაში, უნდა მოძებნოთ სერვერზე შენახული მონმობა შესაბამისი პარამე-

ტრეზით და ეკრანზე გამოსულ სიაში მოძებნით თქვენთვის სასურველი მონომოა და ლოკალური მენიუს საშუალებით გამოიძახოთ პუნქტი - "შენახულის შესწორება";

ამის შემდეგ ეკრანზე გამოვა ამორჩეული მონომოა. შესაბამისი ცვლილებების შეტანის მერე ეს მონომოა შეგიძლიათ ისევ შეინახოთ სერვერზე ან დაარეგისტრიროთ.

2.2.7 ალრისცხის მონომოის რეგისტრაცია (D ნომრის მინიჭება)

სარეგისტრაციო ნომრის (D) მინიჭება შეიძლება ახალი მონომოისათვის, ან სერვერზე არსებული შენახული მონომოისათვის. ნებისმიერ შემთხვევაში ნომრის მისანიჭებლად აუცილებელია მონომოის გამომახება ეკრანზე, ამისათვის:

1. იძახებთ ახალ მონომოას და შეგავთ სასურველი მონაცემები.

2. ეძებთ სერვერში არსებულ შენახულ მონომოას. მაგალითად:

2.2.7.1 სურათზე ნაჩვენებ მაგალითში ძიება ხორციელდება შემდეგი პარამეტრებით:

წელი 2012, დეკლარანტის კოდი - "000000000", სტატუსი - "შენახული", საცნობარო ნომერი იწყება - "NOMERI"; შემდეგ გამოსულ სიაში, კონტექსტური მენიუს საშუალებით აირჩევთ შესწორება შენახულის, ან რეგისტრაცია. პირველ შემთხვევაში რეგისტრაციამდე შესაძლებელია მონომოა-

სურ. 2.2.7.1

ში რაიმე მონაცემების შეცვლა, მეორე შემთხვევაში რეგისტრაცია მიმდინარეობს ცვლილებების შეტანის გარეშე.

მონომოის ეკრანზე გამოტანის შემდეგ, მის დასარეგისტრირებლად უნდა დააჭიროთ შესაბამისი ლურჯი ფერის ლილასი (სურ. 2.2.7.2).

თუ მონომოაში რაიმე შეცდომაა, მაშინ გამოვა შესაბამისი შეტყობინება

სურ. 2.2.7.2

შეცდომების მითითებით, ხოლო თუ ყველაფერი წესრიგშია, გამოვა ფანჯარა - ტრანზაქცია დასრულებულია, დროისა და ნომრის მითითებით, და მონომოას მიენიჭება შესაბამისი D ნომერი (სურ. 2.2.7.3).

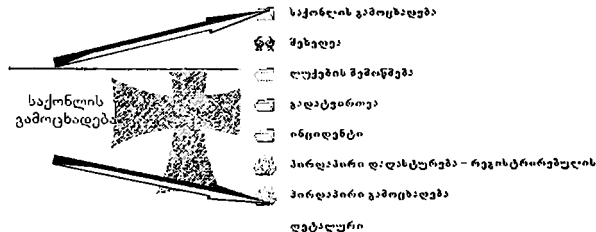
სურ. 2.2.7.3

2.2.8 საქონლის გაშენება და დანიშნულების საბაჟო ორგანოში ან დანიშნულების ადგილზე

საქონლის დანიშნულების ადგილზე გამოცხადების დასადასტურებლად და გამოცხადების დროის დასაფიქსირებლად იყენებთ ბრძანებას - **“საქონლის გამოცხადება”**. ძეგნის საშუალებით ნახულობთ სასურველ მონმობას და კონტექსტური მენიუს საშუალებით ირჩევთ – საქონლის გამოცხადებას ან პირდაპირ გამოცხადებას.

საქონლის გამოცხადების - არჩევის შემთხვევაში ეკრანზე გამოვა მონმობა და მასში შე-
ეთითება საქონლის გამოცხადების თარიღი;

პირდაპირ გამოცხადების - არჩევის შემთხვევაში სისტემა ავტომატურად ჩასვავს მონ-
მობაში თარიღს და დროს
(სურ. 2.2.8.1);

სურ. 2.2.8.1

გამოცხადების დამოწმებას (სურ. 2.2.8.2).

თუ მონაცემები სწორადაა დაფიქსირებული სისტემა მოგცემთ შეტყობინებას, რომ გამოცხადება დაფიქსირებულია და მონმობას ექნება უკვე სტატუსი - გამოცხადებული.

**2.2.9 აღრიცხვის მონეობის დახურვა
(კონტროლიდან მოხსნა)**

მონმობის დახურვა შედეგა შემდეგი
ეჭაპებისაგან:

1. არასრული დახურვა (სისტემაში - დადასტურება) ან პირობითი დახურვა (სისტემაში - არ დადასტურება);

2. სრული დახურვა (სისტემაში - დახურვა).

გაითვალისწინეთ, მონუმბის საბოლოო
სტატუსი აუცილებლად უნდა იყოს სრული
დახურვა.

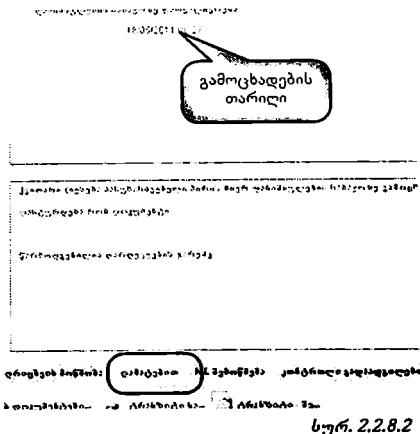
არასრული დახურვის (დადასტურების) შემთხვევაში მონმობას ენიჭება R დახურვის ნომერი.

პირობითი დახურვის (არ დადასტურების) შემთხვევაში მოწმობას არ ენიჭება R დახურვის ნომერი.

აღრიცხვის მონმობის სრული დახურვის შემთხვევაში:

✓ თუ მონაშობას აქვს R დახურვის ნომერი, მას ეცვლება სტატუსი;

თუ მოწმობას არ აქვს R დახურვის ნომერი, მას ენიჭება R დახურვის ნომერი და ეცვ-

ძლება იყოს მომავლის დღეები. იქვე გრაფაში - ლუქების შემონახვა - მიუთითებთ შესაბამის ინფორმაციას, რომელიც განსაზღვრულია ინსტრუქციის შესაბამისად და დააჭერთ სურათზე ნაჩვენები ლილაკებიდან სასურველს.

2.2.10 არასრული დახურვა (დადასტურება)

არასრული დახურვა (დადასტურება) შესაბამის ლილაკზე დაჭერის შემდეგ ეკრანზე გამოვა სტანდარტული ფანჯარა - ტრანზაქცია დასრულებულია. ამ ფანჯრის დახურვის შემდეგ მოწმობა გაქრება ეკრანიდან. თუ მას მოძებნით, ნახავთ რომ მას უკვე შეცვლილი ექნება სტატუსი და თუ მას გამოიძახებთ, დამატებით გვერდზე 1 გრაფაში მას ექნება R ნომერი მინიჭებული.

ამის შემდეგ, კონტექსტურ მენიუში დაგხვდებათ მხოლოდ შემდეგი პუნქტები:

- შეხედვა
- პირდაპირი დახურვა-დადასტურება
- დეტალური

საქონლის სრულ პარტიაზე დამუშავების ოპერაციის დასრულებისას, მოწმობის სრულად დასახურად დააჭერთ ბრძანებას - "პირდაპირი დახურვა დადასტურების". გამოვა შეტყობინება, რომ მოწმობა დახურულია და მას შეეცვლება სტატუსი.

2.2.11 სრული დახურვა

სრული დახურვის ლილაკზე დაჭერის შემდეგ ეკრანზე გამოვა სტანდარტული ფანჯარა - ტრანზაქცია დასრულებულია და ამ ფანჯრის დახურვის შემდეგ მოწმობა გაქრება ეკრანიდან. თუ მას მოძებნით, ნახავთ რომ მას უკვე შეცვლილი ექნება სტატუსი და ჩანართში "დამატებით" გვერდზე, 1 გრაფაში მას ექნება R ნომერი მინიჭებული.

2.2.12 პირობითი დახურვა (არ დადასტურება)

პირობითი დახურვა (არ დადასტურება) ლილაკზე დაჭერის შემდეგ ეკრანზე გამოვა სტანდარტული ფანჯარა - ტრანზაქცია დასრულებულია და ამ ფანჯრის დახურვის შემდეგ მოწმობა გაქრება ეკრანიდან. თუ მას მოძებნით, ნახავთ რომ მას უკვე შეცვლილი ექნება სტატუსი და თუ მას გამოიძახებთ ჩანართში "დამატებით" გვერდზე, 1 გრაფაში მასში დაფიქსირებული იქნება მხოლოდ თარიღი და თქვენს მიერ ჩანერილი შენიშვნა.

პირობითად დახურვა გამოიყენება მაშინაც, როდესაც მოწმობაში გარკვეული ცვლილებები შეესატანი. მოხდება მოწმობის პირობითად დახურვა და შემდეგ უკვე კონტექსტური მენიუს საშუალებით შესაძლებელია მოწმობის რედაქტირება.

პირობითად დახურულ მოწმობაზე შეიძლება განახორციელოთ შემდეგი მოქმედებები:

- შესწორება-არ დადასტურება
- შეხედვა
- დახურვა-არ დადასტურება
- დეტალური

ამ პუნქტების არჩევის შემდეგ, ეკრანზე გამოვა შესაბამისი მოწმობა. მოახდენთ მასში შესაბამისი ცვლილებების შეტანას და მოწმობის სრულ დახურვას. მოწმობას მიენიჭება R ნომერი.

სრული დახურვის განხორციელების შემდეგ მოწმობასთან მუშაობა დასრულებულია.

2.2.13 ალრიცხვის მონეობის გაუმჯობესება

მონეობის გაუმჯობესების უფლება აქვს მხოლოდ იმ საბაჟო ორგანოს თანამშრომელს, რომელ ორგანოშიც გაფორმდა მონეობა. შესაძლებელია მხოლოდ რეგისტრირებული მონეობის გაუქმება.

 სპონდორი გამოცხადება

 შპს

 ლეგალის შემოწმება

 კადასტრირება

 ინფორმაცია

 კადასტრირება

 პირდაპირი გაუმჯობესება

 პირდაპირი დამატება - რეგისტრირებული

 პირდაპირი გამოცხადება

 შემოწმება კადასტრირების

 ფაქტობრივი

 ფაქტობრივი

სურ. 2.2.13.1

ეს ოპერაცია შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ რეგისტრირებულ მონეობაზე და შეიძლება განახორციელოს, როგორც გამგზავნი საბაჟო ორგანოს თანამშრომელმა, ასევე დანიშნულების ორგანოს საბაჟოს თანამშრომელმა. ამისათვის, შედიხართ სისტემაში, მოძებნით საჭირო მონეობას და კონტექსტურ მენიუში აირჩევთ ბრძანებას — გადატვირთვა.

ეკრანზე გამოვა მონეობა. მის 55-ე გრაფის პირველ ნაწილში (მეორედ გადატვირთვისას მეორე ნაწილში) მიუთითებთ საჭირო ინფორმაციას და დააჭერთ ლურჯი ფერის ლილაკზე ინსტრუმენტების პანელში. თუ მონაცემები სრულადაა დაფიქსირებული გამოვა სტანდარტული შეტყობინების ფანჯარა და გადატვირთვის ოპერაცია დასრულდება.

ერთი მონეობით გადაადგილებულ საქონელზე, შესაძლებელია განხორციელდეს გადატვირთვის ოპერაცია მხოლოდ 2-ჯერ.

პირველი გადატვირთვის ოპერაციის დასრულების შემდეგ აუცილებლად უნდა შეხვიდეთ კონტექსტურ მენიუს ბრძანებაში – ინციდენტი.

2.2.15 ინციდენტი საქონლის გადაადგილებისას

 სპონდორი გამოცხადება

 შპს

 ლეგალის შემოწმება

 კადასტრირება

 ინფორმაცია

 კადასტრირება

 პირდაპირი გაუმჯობესება

 პირდაპირი დამატება - რეგისტრირებული

 პირდაპირი გამოცხადება

 შემოწმება კადასტრირების

 ფაქტობრივი

 ფაქტობრივი

სურ. 2.2.15.1

მონეობის გასაუქმებლად მოძებნით მონეობას და კონტექსტურ მენიუდან აირჩევთ ბრძანებას პირდაპირი გაუქმება (სურ. 2.2.13.1). ამის შემდეგ სისტემა შეგეკითხებათ, ნამდვილად გსურთ თუ არა მონეობის გაუქმება და დადებითი პასუხის შემთხვევაში მოხდება მონეობის გაუქმება.

2.2.14 საქონლის გადატვირთვა

საქონლის ერთი სატრანსპორტო საშუალებიდან მეორეზე, ან ერთი კონტეინერიდან მეორეში გადატვირთვისას, შესაბამისი მონაცემები უნდა შეიტანოთ სისტემაში. ეს ხორციელდება ბრძანება გადატვირთვა-ს საშუალებით.

გადატვირთვის ოპერაციის განხორციელებისას თქვენ შეგიძლიათ გარკვეული სახის ინფორმაცია საქონლის გადაადგილების შესახებ მიუთითოთ კონტექსტურ მენიუს ბრძანება ინციდენტის საშუალებით (სურ. 2.2.15.1).

ეკრანზე გამოვა მონეობა. გადახვალთ ჩანართში "დამატებით". 56-ე გრაფაში აკრიფავთ საჭირო ინფორმაციას და მონაცემებს დაიმასხვრებთ ინსტრუმენტულ პანელზე ლურჯი ლილაკის საშუალებით.

2.2.16 პირველი მომზადების გრაფიკული მონაცემების ჩანაწერის თავისებურებები

მონომობის შევსებისას ერთი გრაფიკიდან მეორე გრაფაში გადასვლა ხორციელდება მაუსის საშუალებით ან "TAB" ლილაკის საშუალებით. თუ რომელიმე გრაფიკიდან გადასვლის შემდეგ, ეს გრაფა დარჩა წითლად გახაზული, ესე იგი ამ გრაფაში შეტანილი ინფორმაცია არასწორია, ან ინფორმაციის ფორმატია არასწორი და ის უნდა გაასწოროთ, სანამ რომელიმე გრაფა წითლად გახაზული, ასეთ მონომობას ვერ შეინახავთ სერვერზე და ვერ დაარეგისტრირებთ.

ბრაუზერ A - სისტემა ავსებს ავტომატურად, იწერება გამგზავნი საბაჟო ორგანოს კოდი და დასახელება (სურ. 2.2.16.3).

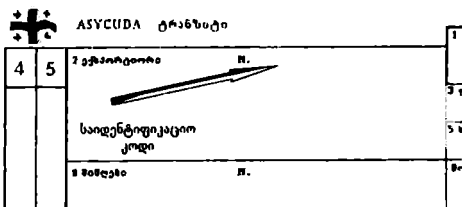
ბრაუზერ 1 „მონომობა“ - სისტემა ავსებს ავტომატურად, იწერება T1 (სურ. 2.2.16.3).

ბრაუზერ 2 „ექსპორტიორი“ - ამ გრაფაში იწერება ექსპორტიორის მონაცემები:

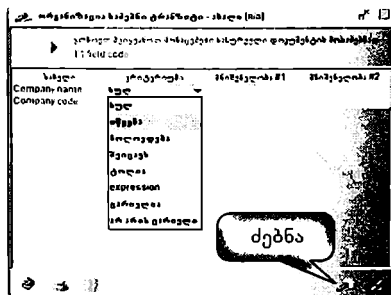
ორგანიზაციის სრული დასახელება, მისამართი, ფიზიკური პირის სახელი, გვარი, პირადი ნომერი, მისამართი. რამოდენიმე ექსპორტიორის შემთხვევაში გრაფის პირველ ხაზზე იწერება სიტყვა - სხვადასხვა და შემდეგ ხაზებზე იმიფრება ყველა ექსპორტიორის მონაცემი, რამდენადაც შესაძლებელია. აქ შეგიძლიათ მიუთითოთ ნებისმიერი ზომის ინფორმაცია, დაიბეჭდება მხოლოდ რამოდენიმე ხაზი, ხოლო დანარჩენი შეინახება სისტემაში.

თუ საჭიროა ექსპორტიორის საიდენტიფიკაციო კოდის მითითება, იქცევით შემდეგნაირად: კურსორს ათავსებთ კოდის ჩასანერ ადგილას, შედიხართ ლოკალურ მენიუში და ირჩევთ ძებნას, ან აჭერთ ხელს F3 ლილაკს (სურ. 2.2.16.1).

ამის შემდეგ ეკრანზე გამოვა კოდის

სურ. 2.2.16.1

სურ. 2.2.16.2

მოძებნის ფანჯარა (სურ. 2.2.16.2).

ამ ფანჯარაში არის ორი პარამეტრი: ორგანიზაციის სახელი და კოდი. თუ მათ გასწვრივ დატოვებთ სიტყვებს - "სულ" და დააჭერთ ლილაკს ძებნა, სისტემა მოძებნის ყველა ორგანიზაციას.

თუ რომელიმე ორგანიზაციაზე იცით რაიმე, მაგალითად, კოდი იწყება 123-ით, ან დასახელება შეიცავს სიტყვას "მარი", სისტემა მოძებნის ინფორმაციას ექსპორტიორის შესახებ ამ პარამეტრების მიხედვით. ეკრანზე გამოვა ძიების შედეგი

და სასურველი ორგანიზაციის არჩევა მოხდება მასზე მაუსის 2-ჯერ დაჭერით (სურ. 2.2.16.3).

ბრაუზერ 3 პირველ ნაწილში სისტემის მიერ ავტომატურად ეთითება ფურცლის რიგითი ნომერი, ხოლო მეორე ნაწილში - მონომობის ძირითადი და დამატებითი ფურცლების საერთო რაოდენობა (სურ. 2.2.16.3).

ბრაუზერ 4 მეთითება საქონლის გადაადგილების თაობაზე კოდირებული ინფორმაცია შემოსაღების სამსახურის ბრძანება №2724 31.12.2010 მიხედვით (სურ. 2.2.16.3).

ბრაუზერ 5 "საქონლის რაოდენობა" - სისტემის მიერ ავტომატურად ეთითება მონომობის 31-ე გრაფაში მითითებული საქონლის რიგითი ნომრების საერთო რაოდენობა, სარკინიგზო ტრანსპორტით საქონლის გადაადგილებისას - თითოეული სარკინიგზო ვაგონის მიხედვით დამატებითი ფურცლების საერთო რაოდენობა (სურ. 2.2.16.3).

ბრაუზერ 6 "ადგილის რაოდენობა" - ეთითება 31-ე გრაფაში მითითებული საქონლის

4		5		ASYCUDA ტრანზიტო		A განმარტება ხაზაუო ორგანიზაცია	
		7 ექსპორტის		R.		1 ნომერი	
						21	
						3 ფორმ.	
						4	
						5 სპ. ... 1	
						6 კვადრ. ... 1	
						2012	
		8 მისამართი		R.		მომხმარებლის სახელი	
		14 დეკლარაცია		R.		15 განმარტება ქვეყანა	
						16 კ. კოდი	
						17 დ. კოდი	
						17 დამამუშავების ქვეყანა	
		18 განმარტება სპ. ნომერი განმარტება ხაზაუო ორგანიზაცია		19 კო			
		21 სტრუქტურული ხაზაუო განმარტება ხაზაუო ორგანიზაცია					
		25 ტრანზიტის		27 დამამუშავების ადგილი			
		სახელი					
4		5					
11 დეკლარაცია		საქონლის		27 სპ. ... 1		27 სახელის კოდი	

სურ. 2.2.16.3

სატიკრო ადგილების (ყოფები და ა.შ.) საერთო რაოდენობა, რომელიც მოცემულია სატრანსპორტო დოკუმენტებში, (ეთიება მთლიანი რაოდენობა იმ უმცირესი შეფუთვისა, რომელიც მოცემულია სატრანსპორტო დოკუმენტებში, როგორც სატიკრო ადგილი) (სურ. 2.2.16.3).

გრაფა 7 "საცნობარო ნომერი" - ამ გრაფაში მითითებული ნომერი, გამგზავნ საბაუო ორგანოს კოდთან (A გრაფა) და დეკლარანტის კოდთან (გრაფა 14) და გაფორმების ნელთან ერთად იძლევა მონმობის უნიკალურ ნომერს სისტემაში (სურ. 2.2.16.3).

ამ გრაფაში ნომერი ეთიება ნებისმიერად, მაგრამ გამგზავნების და შეცდომების თავიდან ასაცილებლად საცნობარო ნომერი შეგიძლიათ დაიწყოთ საკუთარი გვარით და სახელით. ამ გრაფის ასე შევსების შემთხვევაში თქვენთვის გაცილებით გაიოლდება საკუთარი გაფორმებული მონმობების მოძიება და მათი რაოდენობების ცოდნა.

გრაფა 8 „მიმღები“ - ამ გრაფაში იწერება საქონლის მიმღების მონაცემები: ორგანიზაციის სრული დასახელება, მისამართი, ფიზიკური პირის სახელი, გვარი, პირადი ნომერი, მისამართი (სურ. 2.2.16.3).

რამოდენიმე მიმღების შემთხვევაში გრაფის პირველ ხაზზე იწერება სიტყვა - **სხვადასხვა** და შემდეგ ხაზებზე იმიწერება ყველა მიმღების მონაცემი, რამდენადაც შესაძლებელია. აქ შეგიძლიათ მიუთითოთ ნებისმიერი ზომის ინფორმაცია, დაიბეჭდება მხოლოდ რამოდენიმე ხაზი, ხოლო დანარჩენი შეინახება სისტემაში.

თუ საჭიროა მიმღების საიდენტიფიკაციო კოდის მითითება, იქცევით ისევე, როგორც ექსპორტიორის კოდის მოძებნისას.

გრაფა 14 "დეკლარანტი" - თუ მონმობის შევსება ხდება შემოსავლების სამსახურის თანამშრომლების მიერ, აქ იწერება "000000000";

თუ მონმობის შევსება ხდება დეკლარანტის მიერ, აქ სისტემა ავტომატურად მიუთითებს იმ ორგანიზაციის კოდს, რომელსაც ეს დეკლარანტი ეკუთვნის (სურ. 2.2.16.3).

გრაფა 15 "გამომგზავნი ქვეყანა" მიეითება საქონლის გამომგზავნი ქვეყნის დასახელება და კოდი კლასიფიკატორის შესაბამისად შემოსავლების სამსახურის ბრძანება №2724 31.12.2010 მიხედვით (სურ. 2.2.16.3).

გრაფა 17 "დანიშნულების ქვეყანა" - მიეითება იმ ქვეყნის დასახელება და კოდი,

კლასიფიკატორის შესაბამისად, შემოსაყვების სამსახურის ბრძანება №2724 31.12.2010 მიხედვით, სადაც სატრანსპორტო დოკუმენტაციაში დაფიქსირებული ინფორმაციით დასრულებული საქონლის საერთაშორისო გადაზიდვა (რამდენიმე დანიშნულების ქვეყნის არსებობის შემთხვევაში მიეთითება პირველი) (სურ. 2.2.16.3).

თუ ქვეყნების კოდი არ გახსოვთ, მათი ჩამონათვალი სისტემაშია ინტეგრირებული და შეგიძლიათ აირჩიოთ სასურველი (სურ. 2.2.16.4).

258	საფრ.პოლინეზია	▲
260	საფრ.სამხრ. ტერიტ.	
262	ჯიბუტი	
266	გაბონი	
268	საქართველო	
270	გამბია	
274	გაზახ სუბტ.	
276	გერმანია	▼

სურ. 2.2.16.4

შეტანისას ავტომატურად ეთითება შესაბამისი სიმბოლო, რის შედეგად შესაძლებელი ხდება 31-ე გრაფის სპეციალურ ნაწილში კონტინერის შესახებ მონაცემის შეტანა (სურ. 2.2.16.3).

გრაფა 21 „სატრანსპორტო საშუალება გამგზავნის საბაჟო ორგანოში“ (სურ. 2.2.16.3).

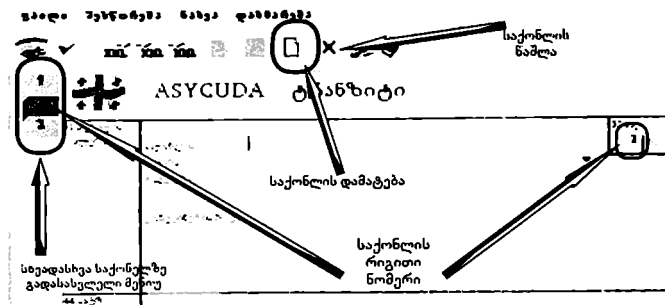
გრაფა 25 „ტრანსპორტის სახე“ - გრაფაში ეთითება მე-18 გრაფაში მითითებული სატრანსპორტო საშუალების კოდი კლასიფიკატორის მიხედვით შემოსაყვების სამსახურის ბრძანება №2724 31.12.2010 მიხედვით (სურ. 2.2.16.3).

გრაფა 27 „დანიშნულების ადგილი“ - გრაფაში ეთითება საწყობის ან შენახვის სხვა ადგილის ხუთნიშნა ციფრული კოდი კლასიფიკატორის შესაბამისად შემოსაყვების სამსახურის ბრძანება №2724 31.12.2010 მიხედვით (სურ. 2.2.16.3).

გრაფა 31 „ადგილების აღწერა და რაოდენობა“ (სურ. 2.2.16.3).

გრაფა 32 „საქონლის №“ სისტემის მიერ ავტომატურად ეთითება 31-ე გრაფაში მითითებული საქონლის რიგითი ნომერი (სურ. 2.2.16.3).

გრაფების შევსება დაგჭირდებათ იმდენჯერ, რამდენი სხვადასხვა საქონლის სეს ესნ კოდ-

სურ. 2.2.16.5

(სურ. 2.2.16.3).

გრაფა 35 „გრატო ნონა“ 31-ე გრაფაში მითითებული საქონლის მთლიანი ნონა კილოგრამებში სატრანსპორტო დოკუმენტაციის მიხედვით (სატრანსპორტო დოკუმენტაციაში ბრუტო ნონის შესახებ სხვადასხვა მონაცემის არსებობისას მიეთითება უმცირესი მონაცემი),

გრაფა 18 „გამგზავნი სატრანსპორტო საშუალების ნომერი გამგზავნის საბაჟო ორგანოში“ (სურ. 2.2.16.3).

გრაფა 19 „კონტინერი“:

ა) თუ საქონელი არ გადაიზიდება კონტინერით, გრაფა რჩება ცარიელი;

ბ) თუ საქონელი გადაიზიდება კონტინერით, შემვსები პირის მიერ გრაფაში მონაცემის

იყენება გაცხადებული მონაცემი. ახალი საქონლის დამატება, ან არასასურველი საქონლის ნაშთი ხდება ინსტრუქციული მენიუს გამოყენებით (სურ. 2.2.16.5).

გრაფა 33 „საქონლის კოდი“ გრაფაში იწერება — 0000

ბრალად 40 "ნიმუხსწრაფი ღოქუშაწიწი" - გრადუში ეთიუბა ნიმუხსწრები მონმობის/დეკლარაციის/განაცხადის სარეგისტრაციო ნომერი (სურ. 2.2.16.6).

ბრაზა 53 „დანიშნულების საგაშო და ქვეყანა“ აირჩევა კოდირებული მონაცემი

შემოსავლების სამსახურის ბრძანება 2724 31.12.2010 მიხედვით (სურ. 2.2.16.6).

გრაფა 54 „აღადგილი და დრო, პასუხისმგებელი“

ა) საქონლის რკინიგზით გადაადგილების დროს მითითება — საქართველოს რკინიგზა, მოწმობაზე დაესმება რკინიგზის დამლა (ბეჭედი) და უფლებამოსილი პირის ხელმოწერა;

ბ) მითითება მონაცემები გადამზიდველის შესახებ:

ბ.ა) საქართველოში გადასახადის გადამხდელად რეგისტრირებული გადამზიდველის შემთხვევაში — საიდენტიფიკაციო ნომერი;

ბ.ბ) სხვა შემთხვევაში — გადამზიდველის დასახელება, ხოლო თუ საერთაშორისო გადაზიდვის დამადასტურებელ დოკუმენტში არ არის გადამზიდველის თაობაზე ინფორმაცია, მითითება მძღოლის სახელი და გვარი;

გ) ხელს აწერს სატრანსპორტო საშუალების გადამადგილებელი პასუხისმგებელი პირი (სურ. 2.2.16.6).

გრაფა 55 „გადატვირთვა“ - ავარიისა და დაუძლეველი ძალის მოქმედების შემთხვევაში, საქონლის მფლობელის/მესაკუთრის მოთხოვნის საფუძველზე, საბაჟო ორგანოს უფლებამოსილი თანამშრომელი ვალდებულია, საქონლის ერთი სატრანსპორტო საშუალებიდან სხვა სატრანსპორტო საშუალებაში ან/და კონტეინერიდან კონტეინერში საბაჟო ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის ქვეშ გადატვირთვის ოპერაციის დასრულებისთანავე, გამოწერილ მოწმობაში ხელით, ხოლო მომდევნო სამუშაო დღის 12 საათამდე ელექტრონულად, შეიტანოს გადატვირთვის შესახებ მონაცემები:

ა) „აღადგილი და ქვეყანა“ — მითითება ადმინისტრაციული ერთეულისა და დასახლებული პუნქტის (თუ გადატვირთვის აუცილებლობა წარმოიშვა დასახლებული პუნქტის ადმინისტრაციულ ტერიტორიაზე) დასახელება;

ბ) „ახალი სატრანს. საშ. იდენტიფიკაცია“ — ახალი სატრანსპორტო საშუალების შესახებ მონაცემები, მოწმობის მე-18 გრაფის შევსების წესის შესაბამისად;

გ) „კტ“ — ახალ კონტეინერში საქონლის გადატვირთვისას, კონტეინერის ველის გასააქტიურებელ კვადრატში დასვას ციფრი „1“ და მეორე ნაწილში მითითოს კონტეინერის ნომერი. იმ შემთხვევაში, თუ არ ხდება ახალ კონტეინერში საქონლის ჩატვირთვა, აღნიშნულ კვადრატში არ ივსება;

დ) „ახალი კონტეინ. იდენტიფიკაცია“ ივსება, როცა განყოფილებაში „კტ“ მითითებულია კოდირებული მონაცემი „1“, ასეთ დროს ეთითება გამგზავნი საბაჟო ორგანოს თანამშრომლის მიერ დადებული ლუქების რაოდენობა (ციფრებით);

ე) „ლუქის ახალი“:

ე.ა) ეთითება შემდეგი კოდირებული ციფრული მონაცემები:

ე.ა.ა) 0 - იმ შემთხვევაში, როცა არ არის საჭირო ლუქების დადება (მაგ. დიდგაბარიტინი საქონელი);

ე.ა.ბ) 1 - მხოლოდ სარკინიგზო გადაზიდვის შემთხვევაში, როცა რკინიგზის მიერ არ არის მონოდედებული ინფორმაცია ლუქების დადების შესახებ;

ე.ა.გ) 2 - მხოლოდ სარკინიგზო გადაზიდვის შემთხვევაში, როცა რკინიგზის მიერ მონოდედებულია ინფორმაცია ლუქების დადების შესახებ;

ე.ა.დ) 5 - როცა სატრანსპორტო საშუალებაზე იდება ლუქები;

ე.ბ.) „იდენტი.“ — გრაფის განყოფილებაში „ლუქის ახალი“ კოდირებული მონაცემის „5“ მითითებისას, მითითება აგრეთვე ლუქის ნომერი (რამდენიმე ლუქის შემთხვევაში — პირველი და ბოლო ლუქის ნომერი, რომლებიც ერთმანეთისგან გამოიყოფა მძიმით);

ე) „ხელმოწერა“, „ბეჭედი“ — მონაცემების სინამდვილის დადასტურებისთვის მონაწირის ხელი და შესაძლებელია დასვას ბეჭედი (სურ. 2.2.16.6).

ბრაზა „მონუმის ნომერი“ - ენიჭება აღრიცხვის მონუმბის რეგისტრაციის ნომერი (სურ. 2.2.16.4).

ბრაზა A „გამგზავნი საბაჟო ორგანო“ მიეითება გამგზავნი საბაჟო ორგანოს კოდი კლასიფიკატორის შესაბამისად შემოსავლების სამსახურის ბრძანება 2724 31.12.2010 მიხედვით (სურ. 2.2.16.4).

ბრაზა D „გამგზავნი საბაჟო ორგანოს კონტროლი“ შემოსავლების სამსახურის ბრძანება 2724 31.12.2010 მიხედვით (სურ. 2.2.16.6).

2.3. საბაჟო გაფორმების პროცედურების მოდული

2.3.1 საბაჟო დეკლარაციის შევსების უფლება

დეკლარირება თანამედროვე გაგებით არის რაიმეს გაცხადება, გამოცხადება. საქონელზე, რომლის მიმართაც სასაქონლო ოპერაცია უნდა იქნეს გამოყენებული, სავალდებულოა წარდგენილ იქნას საბაჟო დეკლარაცია. დეკლარაციის წარდგენა ხდება:

- ა) წერილობითი ან ელექტრონული ფორმით;
- ბ) ზეპირი (გზავრის შემთხვევაში) ან სხვა საშუალებით დეკლარირება, რომლითაც საქონლის მფლობელი საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად გამოთქვამს სურვილს, საქონლის მიმართ გამოყენებულ იქნეს სასაქონლო ოპერაცია, რაც ითვლება საბაჟო დეკლარაციის წარდგენად.

დეკლარაციას ავსებს:

- შემოსავლების სამსახური, რომელსაც აქვს ამ უფლებამოსილების სხვა პირზე დელეგირების უფლება.
- პირს უფლება აქვს შეავსოს დეკლარაცია, თუ:
  - პირი დეკლარირებას ახორციელებს თავისი სახელით;
  - პირს გააჩნია შემოსავლების სამსახურის შესაბამის სერვერთან მიერთების შესაძლებლობა და აქვს დაშვება სისტემაში ASYCUDA.
- პირის წარმომადგენელს უფლება აქვს შეავსოს დეკლარაცია, თუ:
  - დეკლარაციის შევსება არ განეკუთვნება საბაჟო ორგანოს ან სხვა პირის უფლებამოსილებას საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობის შესაბამისად;
  - წარმომადგენელს გააჩნია შემოსავლების სამსახურის შესაბამის სერვერთან მიერთების შესაძლებლობა და აქვს დაშვება სისტემაში ASYCUDA;
- წარმომადგენელს უფლება აქვს წარადგინოს დეკლარაცია ან/და მონაწილეობა მიიღოს რეგისტრირებული დეკლარაციის შემოწმებასთან დაკავშირებული პროცედურების განხორციელებაში.
- საფოსტო გზავნილით შემოტანილ საქონელზე დეკლარაციას ავსებს საბაჟო ორგანო ან საფოსტო გზავნილის გადაზიდველი, რომელიც ახორციელებს პირის (გზავნილის მიმღების) წარმომადგენლობას.

2.3.2 სასაქონლო ოპერაციის განსაზღვრისას წარსადგენი დოკუმენტები

პირის მიერ სასაქონლო ოპერაციის განსაზღვრისას, საბაჟო დეკლარაციასთან ერთად წარდგენილ უნდა იქნეს:

- საქონლის ნასყიდობის ხელშეკრულება ან ანგარიშ-ფაქტურა ან სხვა საანგარიშსწორებო დოკუმენტი ან/და საქონლის დათვალიერების/ექსპერტიზის დოკუმენტი;

- სატრანსპორტო დოკუმენტი:
  - საავტომობილო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს — სატრანსპორტო ზედნადებ ან TIR-ნიგნაკი;
  - საზღვაო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს — კონოსამენტი;
  - საჰაერო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს — ავიაზედდებული;
  - სარკინიგზო ტრანსპორტით გადაზიდვის დროს — სარკინიგზო ზედნადები.

ასევე დეკლარაციას თან ერთვის:

- თუ დეკლარირება ხორციელდება წარმომადგენლის მეშვეობით — წარმომადგენლობის დამადასტურებელი დოკუმენტი;
- თუ დეკლარირებული საქონლის სატრანსპორტო საშუალების მიმართ ადგილი ჰქონდა საბაჟო ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ფაქტს საბაჟო სამართალდარღვევის ოქმი ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი და შესაბამისი ჯარიმის გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტი;
- გადასახადების გადახდას დაქვემდებარებული ოპერაციის შემთხვევაში — გადახდის დამადასტურებელი დოკუმენტები (გადასახადების გადახდის გადავადების შემთხვევის გარდა);
- საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის (სეს ესნ) 8701, 8702, 8703, 8704, 8705, 8711 (რომლის ძრავის მუშა მოცულობა 50 სმ³-ზე მეტია) და 8716 (მისაბმელები და ნახევრადმისაბმელები) სასაქონლო პოზიციებით გათვალისწინებულ მექანიკურ სატრანსპორტო საშუალებაზე — სისპ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მომსახურების სააგენტოს სპეციალისტის მიერ ავტოსატრანსპორტო საშუალების საექსპერტო შემოწმების საფუძველზე შედგენილი "მექანიკური სატრანსპორტო საშუალებების დათვალიერების აქტი (ფორმა 2)" — მხოლოდ იმპორტის, ექსპორტის, რეექსპორტის, საწყობის სასაქონლო ოპერაციების შემთხვევაში;
- წინმსწრები დოკუმენტი (არსებობის შემთხვევაში) — დეკლარაცია, მონშობა, განაცხადი;
- თუ სასაქონლო ოპერაციის განხორციელება ექვემდებარება ლიცენზირებას/ნებართვას/სერტიფიცირებას ან/და სხვა არასატარიფო ღონისძიებას, ლიცენზირების/ნებართვის/სერტიფიცირების დაქვემდებარებული საქონლის ჩამონათვალის ნახვა შესაძლებელია 2010 წლის 1 სექტემბრის 267 საქართველოს მთავრობის დადგენილებაში "საქართველოს ინტეგრირებული ტარიფის დამტკიცების შესახებ" და ასევე სხვა კანონმდებლურ აქტებში.

მრავალჯერადი ნებართვები და ლიცენზიები საბაჟო ორგანოს ბარდება ორიგინალი ასლთან ერთად. საბაჟო ორგანოს ასევე უფლება აქვს მოითხოვოს დამატებითი დოკუმენტების წარდგენა, დეკლარანტის მიერ ამ დოკუმენტების წარდგენის ვადაა სამი სამუშაო დღე, თუ დოკუმენტის გასაცემად საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის განსაზღვრული.

2.3.3 საფუძვარ აანელი

❏ დეტალური დეკლარაცია - ახალი [2012]

ფაილი შეხსენება ნახვა დახმარება

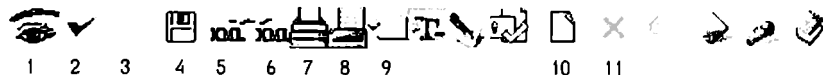
სურ. 2.3.3.1

სამუშაო (ინსტრუმენტული) პანელი დეკლარაციისთვის (სურ. 2.3.3.1) შედგება შემდეგი პიქტოგრამებისაგან: 1. დოკუმენტის შემოწმება ლოკალურად, 2. ლოკალურად შენახული ფაილის იმპორტი სისტემაში, 3. ფაილის ექსპორტი (ლოკალური შენახვა) კომპიუტერში, 4. მიმდინარე დეკლარაციის კომპიუტერის მეხსიერებაში დამახსოვრება, 5 და 6 ბეჭდვა, 7. თან-მხლები დოკუმენტების ბეჭდვა, 8. საქონლის დამატება, 9. საქონლის წაშლა და სხვა.

სურ. 2.3.3.1

დეტალური დეკლარაცია - ახალი [2012]

ფაილი შესწორება ნახვა დახმარება

სურ. 2.3.3.2

სამუშაო (ინსტრუმენტული) პანელი საბაჟოს თანამშრომლისთვის (სურ. 2.3.3.2) შედგება შემდეგი პიქტოგრამებისაგან: 1. დოკუმენტის შემოწმება ლოკალურად, 2. დამტკიცება 3. დამტკიცება და შეფასება სერვერზე შენახვა, 4. ლოკალურად შენახული ფაილის იმპორტი სისტემაში, 5. ფაილის ექსპორტი (ლოკალური შენახვა) კომპიუტერში, 6. მიმდინარე დეკლარაციის კომპიუტერის მეხსიერებაში დამახსოვრება, 7 და 8. ბეჭდვა, 9. თანმხლები დოკუმენტების ბეჭდვა, 10. საქონლის დამატება, 11. საქონლის წაშლა და სხვა.

2.3.4 საბაჟო დეკლარაციის ლოკალურად შენახვა

დეკლარაციის გაფორმების (დეკლარაციის კომპიუტერში აკრეფვის) ნებისმიერ მომენტში შესაძლებელია მისი შენახვა თქვენს კომპიუტერში, რათა მასში დაფიქსირებული ინფორმაცია კვლავ და კვლავ გამოიყენოთ. დეკლარაციის სერვერზე შენახვისაგან განსხვავებით, თქვენს კომპიუტერში ლოკალური შენახვისას, არაა აუცილებელი დეკლარაცია სრულად იქნეს შევსებული. პროგრამა საშუალებას იძლევა ნებისმიერ დონეზე მიყვანილი დეკლარაცია შეინახოთ ლოკალურად და მისი შევსება განაგრძოთ მაშინ, როცა ამის აუცილებლობა იქნება.

დეკლარაციის ლოკალურად შენახვისათვის, დეკლარაციის აკრეფვის მომენტში უნდა ვიმოქმედოთ ლილაზე ღმ: (ფაილის ექსპორტი ანუ ლოკალური შენახვა).

სურ. 2.3.4.1

შემდეგ გამოვა ფანჯარა (სურ. 2.3.4.1).

ამ ფანჯარაში File Name ველში დანერტ შესანახი დეკლარაციის თქვენთვის სასურველ სახელს. სასურველია, სახელები შეარჩიოთ ისე, რომ დიდი დროის გასვლის შემდეგაც ადვილად მიხვდეთ თუ რა სახის დეკლარაციაა შენახული ამა თუ იმ დასახელების ფაილში.

ფაილები ავტომატურად იწახება "MY DOCUMENTS" საქაღალდეში, მაგრამ სურვილისამებრ თქვენ შეგიძლიათ სხვა საქაღალდეებშიც შეინახოთ ფაილები.

2.3.5 საბაჟო დეკლარაციის გაფორმება

გაციხილეთ საბაჟო დეკლარაციის გაფორმების შესაძლო ვარიანტები:

საქონლის გაფორმება ორგანიზაციის საწყობში

ორგანიზაცია საბაჟო ორგანოსთან შეთანხმებით საქონლის გაფორმებას ახორციელებს კუთვნილ საწყობში - შემდეგი პროცედურებით:

- ✓ ორგანიზაცია ათანხმებს საბაჟო ორგანოსთან თავის კუთვნილი საწყობის მისამართს;
- ✓ ვებ-გვერდის www.rs.ge მეშვეობით ითხოვს თავის საწყობში წარდგენილი საქონლის გაფორმებას;
- ✓ ან გაფორმების დეპარტამენტის ორი ოფიცერი (მომსახურების სამმართველოს და სასაქონლო ოპერაციების დამუშავებისა და ექსპერტიზის სამმართველოს), მორიგე სატრანსპორტო საშუალება და დეკლარირებისთვის საჭირო სპეციალური აღჭურვილობა მიემართება იმპორტიორის საწყობისაკენ, სადაც ხორციელდება დეკლარირება და საჭიროების შემთხვევაში (რისკის პროფილიდან გამომდინარე) საქონლის დათვალიერება და შევსებული დეკლარაციის დასრულება.

წინასწარი დეკლარირება

წინასწარი დეკლარირება შესაძლებელია სამი გზით:

- დოკუმენტაციის წარდგენა ვებ-გვერდის www.rs.ge მეშვეობით;
- დოკუმენტაციის ფიზიკურად წარდგენა გაფორმების ადგილას;
- სისტემის ASYCUDA მეშვეობით დეკლარაციის წარდგენის შემთხვევაში.

საზღვრის გადმოკვეთის შემდეგ სასაქონლო დეკლარაცია მწვანე და ლურჯი დერეფნის შემთხვევაში სრულდება საბაჟო საზღვრის ტერიტორიაზე, ხოლო ყვითელი და წითელი დერეფნის შემთხვევაში კი დანიშნულების გაფორმების ეკონომიკურ ზონაში.

დისტანციური დეკლარირება

ტვირთის გაფორმება შესაძლებელია გაფორმების ნებისმიერ ადგილიდან მიუხედავად ტვირთის ადგილმდებარეობისა, ერთი რეგიონიდან მეორეში ჩასვლის გარეშე, ელექტრონული ხელისმონერით.

მაგალითად, თუ ტვირთი მდებარეობს თბილისში, ხოლო თქვენ იმყოფებით ბათუმში, შესაძლებელია ბათუმის გეზ-ში ელექტრონული ხელისმონერით ტვირთის გაფორმება თბილისში.

დიპლომატიები

დიპლომატიური ტვირთის გაფორმება შესაძლებელია გეზი-ს ტერიტორიაზე შესაბამისი საელჩოს მიერ გაცემული ნერილის საფუძველზე და დეკლარაცია ივსება გეზი-ს ოფიცრის მიერ. შესაძლებელია ასევე ტვირთის გაფორმება გაფორმების ეკონომიკურ ზონაში მოუსვლელად შემოსავლების სამსახურის ვებ-გვერდზე www.rs.ge დოკუმენტების ატვირთვით, ოფისიდან გაუსვლელად, დიპლომატიებისთვის ხელსაყრელ დროსა და ადგილას.

დიპლომატიური სტატუსის მქონე პირები გათავისუფლებული არიან იმპორტის გადასახადის, დღგ-ს, აქციზის გადასახადებისაგან (საგადასახადო კოდექსის მიხედვით) და შემოსავლების სამსახურის მიერ მომსახურების გადასახადისაგან (საქართველოს მთავრობის №96 დადგენილების 1 მუხლის მიხედვით)

ექსპორტი

ექსპორტის სასაქონლო ოპერაციის გაფორმების პროცედურები შესაძლებელია:

- დოკუმენტებისა და სატრანსპორტო საშუალების გეზ-ში წარდგენით;
- მხოლოდ დოკუმენტების გეზ-ში წარდგენით;
- ელექტრონულად საბაჟო დეკლარაციის გაფორმებით www.rs.ge -ს მეშვეობით;

➤ **ASYCUDA** –ს მეშვეობით ორგანიზაციის მიერ ექსპორტის დეკლარაციის შევსებით. ექსპორტის სასაქონლო ოპერაციაში საქონელი საშუალოდ ფორმდება 15 წუთში. ექსპორტის გაფორმებისათვის საჭირო დოკუმენტები:

- შესყიდვის დოკუმენტი ან/და ხელშეკრულება;
- სატრანსპორტო ზედღებულება.

სასაქონლო ოპერაციებიდან გამომდინარე ექსპორტიორს შეიძლება დამატებით მოეთხოვოს სხვა დოკუმენტი:

- ✓ ლიცენზია
- ✓ ნებართვა
- ✓ სერტიფიკატი

შესაბამისი ინფორმაციის ნახვა შესაძლებელია ვებ-პორტალზე: www.rs.ge.

ექსპორტისთვის განკუთვნილი ავტოსატრანსპორტო საშუალების დალუქვა შესაძლებელია ექსპორტიორის მიერ, ტვირთის კონტროლის ზონაში წარდგენის აუცილებლობის გარეშე. ლუქის მიღება შესაძლებელია შემოსავლების სამსახურის გაფორმების დეპარტამენტში. ექსპორტის სასაქონლო ოპერაციაში მოქცეული ტვირთი წარდგენილი უნდა იქნას საზღვარზე 10 სამუშაო დღეში.

იმპორტი

დეკლარირება შესაძლებელია სამი გზით:

- 1) დოკუმენტაციის წარდგენა ვებ-გვერდის www.rs.ge მეშვეობით;
- 2) დოკუმენტაციის ფიზიკურად წარდგენა გაფორმების ადგილას;
- 3) თვითონვე **ASYCUDA**-ს მეშვეობით დეკლარაციის წარდგენის შემთხვევაში.

იმპორტის გაფორმებისათვის საჭირო დოკუმენტები:

- შესყიდვის დამადასტურებელი დოკუმენტი;
- სატრანსპორტო დოკუმენტი.

წითელი დერეფანის შემთხვევაში დეკლარაცია სრულდება დათვალიერების ადგილზე. ტვირთის გაფორმება შესაძლებელია ერთი რეგიონიდან მეორეში ჩასვლის გარეშე გაფორმების ადგილზე ელექტრონული ხელმოწერით. ავტოსატრანსპორტო საშუალების მიერ საზღვრის გადმოკვეთამდე დეკლარირებისას, ტვირთი საზღვრიდან შესაძლებელია გადაიგზავნოს იმპორტიორის სანაყბში, ოფისიდან გაუსვლელად გაფორმების დეპარტამენტში გამოცხადების აუცილებლობის გარეშე.

2.3.6 საბაჟო დეკლარაციის შევსების ძირითადი პრინციპები

ერთი დეკლარაციით შეიძლება გაცხადდეს მხოლოდ ერთი სასაქონლო პარტია. დეკლარაციის ძირითადი ფურცლით შეიძლება გაცხადდეს ცნობები მხოლოდ ერთი დასახელების, სახეობისა და მარკის საქონელზე, რომელიც სეს ესნ-ში კლასიფიცირდება ერთი თერთმეტნიშნა კოდით და წარმოშობილია ერთ ქვეყანაში. დეკლარაციის ერთ დამატებით ფურცელში შეიძლება გაცხადდეს ცნობები სამი დასახელების, სახეობის და მარკის საქონელზე და რომელთაგან თითოეული მათგანი წარმოშობილია ერთ ქვეყანაში და სეს ესნ-ში კლასიფიცირდება ერთი თერთმეტნიშნა კოდით. დაუშვებელია ერთ დეკლარაციაში გაცხადდეს ერთზე მეტი ერთი და იგივე თერთმეტნიშნა კოდის და ერთი და იგივე წარმოშობის ქვეყნის საქონელი. სასაქონლო პარტიის ერთ დეკლარაციაში დეკლარირებისას მის ძირითად ფურცელს შეიძლება დაერთოს არა უმეტეს 33 დამატებითი ფურცლისა და ერთი დეკლარაციით შეიძლება გაცხადდეს არა უმეტეს 100 დასახელების საქონელი. იმ შემთხვევაში, თუ სასაქონლო პარტია შედგება 100-ზე მეტი დასახელების საქონლისაგან, მაშინ 100-ის შემდეგ პარტიაში შემაჯღელ ყოველ მომდევნო 100 დასახელებამდე საქონელზე ივსება ახალი დეკლარაცია. დასაშვებია დეკლარაციის უკანა გვერდის გამოყენება სხვადასხვა მაკონტროლებელი ორგანოების აღნიშვნებისა და დამატებების

სათვის. დეკლარაციის დამატებითი ფურცლის გრაფების შევსების წესი იგივეა, რაც ძირითადი ფურცლის შესაბამისი გრაფებისა. დეკლარაცია იხებდება 3 ეგზემპლარად.

2.3.7 ტრანზიტის სასაქონლო ოპერაციის დეკლარირება

ტრანზიტის სასაქონლო ოპერაციის გამოყენება საბაჟო დეკლარაციის წარდგენით ხდება მხოლოდ:

- ა) საზღვაო ტრანსპორტით საქართველოდან ტრანზიტით გასატანი საქონლის (გარდა კონტეინერებში და სატრანსპორტო საშუალებებში განთავსებული საქონლისა) დეკლარირება;
- ბ) მილსადენი და ელექტროგადამცემი ხაზებით ტრანზიტით გადაადგილებული საქონლის დეკლარირება;
- გ) საქართველოდან ტრანზიტით გასატანი საქონლის დეკლარირება, იმ შემთხვევაში, როცა საქონლის მიმართ წინმსწრები სასაქონლო ოპერაცია განხორციელდა საბაჟო დეკლარაციის მეშვეობით.

2.3.8 საბაჟო დეკლარაციის გამარტივებული წესით შევსება

დეკლარაცია გამარტივებული წესით ივსება:

- ა) საგანგებო სიტუაციების შედეგებზე რეაგირების ან მილსადენსა და ელექტროგადამცემ ხაზებზე ავარიის პრევენციისათვის პროფილაქტიკური და სარემონტო სამუშაოების შესრულების მიზნით შემოტანილი საქონლის იმპორტისას;
- ბ) საგანგებო სიტუაციებში, ან წვრთნების ჩასატარებლად, ან მილსადენსა და ელექტროგადამცემ ხაზებზე ავარიის პრევენციის მიზნით პროფილაქტიკური და სარემონტო სამუშაოების შესასრულებლად შესაბამისი ტექნიკის სახით საქონლის დროებითი შემოტანისას;
- გ) სხვა ქვეყანაში შექმნილი საგანგებო სიტუაციის შედეგებზე რეაგირების, ან მილსადენსა და ელექტროგადამცემ ხაზებზე ავარიის პრევენციისათვის პროფილაქტიკური და სარემონტო სამუშაოების შესრულების მიზნით საქონლის ან წვრთნების ჩასატარების მიზნით ტექნიკის სახით საქონლის ექსპორტისას;
- დ) საგანგებო მდგომარეობის მოქმედების დროს იმპორტის, დროებითი შემოტანის, ექსპორტის ან რეექსპორტის სასაქონლო ოპერაციების გამოყენებისას;
- ე) თავისუფალ ზონაში მოთავსების მიზნით საქართველოს საქონლის ექსპორტის სასაქონლო ოპერაციის გამოყენებისას და უცხოური საქონლის თავისუფალ ზონაში ან თავისუფალ სანაყობში გადატანისას.

ახალი დეკლარაციის შესაქმნელად მონიშნეთ დოკუმენტების ბიბლიოთეკის გამოსახულება სამუშაო პანელზე, გაიხსნება დოკუმენტების ბიბლიოთეკის ფანჯარა სადაც "ASY-CUDA/საბაჟო გაფორმების პროცედურები /დეკლარაცია/" გზის საშუალებით და დეტალური დეკლარაციაზე მაუსის მარჯვენა ღილაკის დაწკაპუნებით შევსებადი კონტექსტურ მენიუში და აირჩევთ ბრძანებას "ახალი/NEW".

ეკრანზე გამოჩნდება ცარიელი სასაქონლო ოპერაციის დეკლარაცია და დაიწყებთ მასში მონაცემების შეტანას. ერთი გრაფიდან მეორეში გადადიხართ ღილაკით "ENTER"-ზე (გარდა 2 და 8 გრაფებისა) ან ღილაკზე "TAB" დაჭერით. თუ გინდათ გრაფებში საწინააღმდეგო მიმართულებით გადასვლა, მაშინ უნდა დააჭიროთ "SHIFT"- "TAB"-ს ერთდროულად. ერთი გრაფიდან მეორეში გადასვლა შესაძლებელია სასურველ გრაფაში მაუსის მეშვეობით. თუ რომელიმე გრაფაში აუცილებელია რაიმე მონაცემის არსებობა და თქვენ ცდილობთ ის გრაფა დატოვოთ ცარიელი ან გრაფაში შეტანილი ინფორმაცია არასწორია სისტემა გააწილებს

აღნიშნულ გრაფას. ზოგიერთ გრაფაში გადასვლის შემდეგ შეემაჩნევთ, რომ გრაფის მარჯვენა კუთხეში გამოსახულია სამკუთხედი. სამკუთხედის მონიშნისას ჩამოიშლება სია, სადაც მოცემულია აღნიშნულ გრაფაში ჩასანერი ყველა შესაძლო ვარიანტი. ხელით აკრეფის მაგივრად შესაძლებელია ამოირჩიოთ მონაცემი ამ სიიდან.

შესაძლებელია ზოგიერთ გრაფაში მაუსის მარჯვენა ღილაკზე მოქმედებით გამოვიტანოთ
ლოკალური მენიუ, რომელიც საშუალებას გვაცდებს განვებოროციელოთ ისეთი ოპერაციები,
როგორიცაა "ამოჭრა", "კოპირება", "ჩასმა" და "ქებნა".

2.3.9 იმპორტის საბაჟო დეკლარაციის გრაფების შევსების წესი

იმპორტის საბაჟო ოპერაციის განხორციელებისას დეკლარანტი ავსებს დეკლარაციის შემდეგ გრაფებს: A, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 14, 15, 15a, 16, 17, 17a, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 54, B.

ბარუა "A" — აღინიშნება გაფორმების საბაჟო ორგანოს ხუთნიშნა ციფრული კოდი და დასახელება კლასიფიკატორის მე-2 ნაწილის შესაბამისად. ამავე გრაფაში აღინიშნება დეკლარაციის რეგისტრაციის C (სტატისტიკური) ნომერი და რეგისტრაციის თარიღი.

გრეგორი 1 "დეკლარაცია" — გრაფის პირველ განცხადებაში ჩაინერგება ოპერაციის

დასახელება — იმპორტი
- "იმ", მეორეში — ციფრულ-
ლი კოდი "4".

გრაფა 2 "ექსპორტიორი" — აღინიშნება საქონლის გამოგზავნის რეკვიზიტები: იურიდიული პირის ან სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნის ან მათი სტრუქტურული ქვედანაყოფის სახელწოდება და მისამართი, ფიზიკური პირის შემთხვევაში — სახელი და გვარი. თუ საქონლის გამოგზავნი ერთზე მეტი პირია, მიეთითება "სხვადასხვა".

გრაფა 3 "ფორმები" — გრაფის პირველ განყოფილებაში აღინიშნება ფურცლის რიგითი ნომერი, მეორეში — დეკლარაციის ფურცლების საერთო რაოდენობა ძირითადი და დამატებითი ფურცლების ჩათვლით (მაგალითად, თუ გვაქვს ერთი დეკლარაცია ორი დამატებითი ფურცლით, მაშინ ძირითადი - 1, მეორე განყოფილებაში

[illegible]

სურ. 2.3.9.1

ფურცლის მე-3 გრაფის პირველ განყოფილებაში უნდა აღინიშნოს - 1, მეორე განყოფილებაში

- 3, პირველ დამატებით ფურცელში - 2 და 3, მეორეში - 3 და 3).

გრაფა 5 „საქონლის რაოდენობა“ — მიეთითება დეკლარირებული უკანასკნელი საქონლის რიგითი ნომერი.

გრაფა 6 „აღმინიშნების რაოდენობა“ — აღინიშნება დეკლარირებული საქონლის სახეობათა რაოდენობა მე-5 გრაფის მიხედვით. თუ დეკლარირდება მისაღწევი ან ელექტროგადამცემი ხაზებით გადაადგილებული საქონელი, გრაფაში ჩაიწერება — „1“.

გრაფა 7 „საცნობარო ნომერი“ — აღინიშნება დეკლარანტის მიერ დეკლარაციისათვის მინიჭებული უნიკალური ნომერი.

გრაფა 8 „იმპორტიორი“ — აღინიშნება საქონლის მიმღების შესახებ მონაცემები: თუ საქონლის მიმღები იურიდიული პირი ან სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნია, გრაფაში აღინიშნება მისი სრული სახელწოდება, მისამართი, ტელეფონის ან ფაქსის (ტელეფაქსის) ნომერი, ხოლო გრაფის ზედა ნაწილში „№“ ნიშნის შემდეგ — 9-ნიშნა საიდენტიფიკაციო ნომერი; თუ საქონლის მიმღები ფიზიკური პირია (გარდა მენარმე ფიზიკური პირისა), გრაფაში აღინიშნება მისი სახელი, გვარი, მისამართი, გრაფის ზედა ნაწილში „№“ ნიშნის შემდეგ — პირადი ნომერი, ხოლო არარეზიდენტი ფიზიკური პირის შემთხვევაში — ცხრანიშნა საიდენტიფიკაციო ნომერი.

გრაფა 12 „დანერვილებითი ღირებულება“ — აღინიშნება თანხა ლარებში, რომლითაც კორექტირდება დეკლარირებული საქონლის (სასაქონლო პარტიის) საერთო ფაქტურული ღირებულება სატარიფო ღირებულებამდე.

გრაფა 13 „მოქმადსაშენის საფასური“ — იცემა მხოლოდ ამ პუნქტში მითითებულ შემთხვევებში და აღინიშნება:

- ა) ციფრი „0“ — მომსახურების განეცისათვის დადგენილი საფასურის გადახდისაგან გათავისუფლებისას;
- ბ) ციფრი „1“ — საქონლის წინასწარი დეკლარირებისას, როდესაც დეკლარაციას ავსებს დეკლარანტიან სასაქონლო ოპერაციისათვის საჭირო დოკუმენტებს გაფორმების დეპარტამენტს წარუდგენს ელექტრონულად, ან დეკლარანტი/მისი წარმომადგენელი გაფორმების დეპარტამენტს სამუშაო დროს მიმართავს თხოვნით დეკლარაციის შევსების თაობაზე;
- გ) ციფრი „2“ — საქონლის დეკლარირებისას, როდესაც დეკლარანტი/მისი წარმომადგენელი გაფორმების დეპარტამენტს არასამუშაო დროს მიმართავს თხოვნით დეკლარაციის შევსების თაობაზე ან როდესაც ASYCUDA-ში დაშვებული პირი, გაფორმების დეპარტამენტში არასამუშაო დროს ახორციელებს დეკლარირებას (გარდა წინასწარი დეკლარირებისა);
- დ) ციფრი „3“ — როდესაც საფოსტო გზავნილით შემოტანილი საქონლის ღირებულება აღემატება 10 000 ლარს;“;
- ე) ციფრი „4“ — საქონლის წინასწარი დეკლარირებისას, როდესაც დეკლარანტი/მისი წარმომადგენელი გაფორმების დეპარტამენტს არასამუშაო დროს მიმართავს თხოვნით დეკლარაციის შევსების თაობაზე.
- ზ) ციფრი „5“ — როდესაც ერთი მიმღების მისამართით გაგზავნილი, იმპორტის სასაქონლო ოპერაციისათვის განკუთვნილი საქონლის წარდგენა ხორციელდება საგადასახადო ორგანოსთან შეთანხმებულ ადგილზე და დეკლარაციას ავსებს დეკლარანტი, ან სასაქონლო ოპერაციისათვის საჭირო დოკუმენტებს წარუდგენს გაფორმების დეპარტამენტს სამუშაო დროს.

გრაფა 14 „დეკლარანტი/წარმომადგენელი“ — აღინიშნება დეკლარანტის სრული სახელწოდება და მისამართი. გრაფის ზედა ნაწილში „№“ ნიშნის შემდეგ აღინიშნება დეკლარანტის ცხრანიშნა საიდენტიფიკაციო ნომერი. იმ შემთხვევაში, თუ დეკლარანტი არის საქონლის მიმღები, მაშინ შესაძლებელია გრაფაში მიეთითოს „იხ. გრაფა 8“.

გრაფა 15 "გამომგზავნი ქვეყანა" — აღინიშნება საქონლის საქართველოში გამოგზავნი ქვეყნის მოკლე დასახელება კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად. გამოგზავნი ქვეყანა განისაზღვრება სატრანსპორტო დოკუმენტებში მოყვანილი ცნობების საფუძველზე, რომელთა თანახმად სორცოდებოდა საქონლის საერთაშორისო გადაზიდვა, ხოლო სასაქონლო ოპერაციის შეცვლის დროს საქონლის დეკლარირებისას გამოგზავნი ქვეყანად მიიჩნევა წინმსწრები დეკლარაციის შესაბამის გრაფაში მითითებული ქვეყანა.

გრაფა 15ა "გამომგზავნი ქვეყნის კოდი" — აღინიშნება საქონლის საქართველოში გამოგზავნი ქვეყნის ციფრული კოდი კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად.

გრაფა 16. "ნარმოშობის ქვეყანა" — ჩაინერება საქონლის ნარმოშობის ქვეყნის მოკლე დასახელება კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ დეკლარირდება რამდენიმე დასახელების საქონელი, რომელთაც ნარმოშობის განსხვავებული ქვეყნები

1. ექსპორტიორი №.		2. დეკლარაცია №.		3. პეხი დანაღბი / CDE №.	
4. ექსპორტიორის სახელი		5. ექსპორტიორის სახელი		6. ექსპორტიორის სახელი	
7. ექსპორტიორის სახელი		8. ექსპორტიორის სახელი		9. ექსპორტიორის სახელი	
10. ექსპორტიორის სახელი		11. ექსპორტიორის სახელი		12. ექსპორტიორის სახელი	
13. ექსპორტიორის სახელი		14. ექსპორტიორის სახელი		15. ექსპორტიორის სახელი	
16. ექსპორტიორის სახელი		17. ექსპორტიორის სახელი		18. ექსპორტიორის სახელი	
19. ექსპორტიორის სახელი		20. ექსპორტიორის სახელი		21. ექსპორტიორის სახელი	
22. ექსპორტიორის სახელი		23. ექსპორტიორის სახელი		24. ექსპორტიორის სახელი	
25. ექსპორტიორის სახელი		26. ექსპორტიორის სახელი		27. ექსპორტიორის სახელი	
28. ექსპორტიორის სახელი		29. ექსპორტიორის სახელი		30. ექსპორტიორის სახელი	
31. ექსპორტიორის სახელი		32. ექსპორტიორის სახელი		33. ექსპორტიორის სახელი	
34. ექსპორტიორის სახელი		35. ექსპორტიორის სახელი		36. ექსპორტიორის სახელი	
37. ექსპორტიორის სახელი		38. ექსპორტიორის სახელი		39. ექსპორტიორის სახელი	
40. ექსპორტიორის სახელი		41. ექსპორტიორის სახელი		42. ექსპორტიორის სახელი	
43. ექსპორტიორის სახელი		44. ექსპორტიორის სახელი		45. ექსპორტიორის სახელი	
46. ექსპორტიორის სახელი		47. ექსპორტიორის სახელი		48. ექსპორტიორის სახელი	
49. ექსპორტიორის სახელი		50. ექსპორტიორის სახელი		51. ექსპორტიორის სახელი	
52. ექსპორტიორის სახელი		53. ექსპორტიორის სახელი		54. ექსპორტიორის სახელი	
55. ექსპორტიორის სახელი		56. ექსპორტიორის სახელი		57. ექსპორტიორის სახელი	
58. ექსპორტიორის სახელი		59. ექსპორტიორის სახელი		60. ექსპორტიორის სახელი	
61. ექსპორტიორის სახელი		62. ექსპორტიორის სახელი		63. ექსპორტიორის სახელი	
64. ექსპორტიორის სახელი		65. ექსპორტიორის სახელი		66. ექსპორტიორის სახელი	
67. ექსპორტიორის სახელი		68. ექსპორტიორის სახელი		69. ექსპორტიორის სახელი	
70. ექსპორტიორის სახელი		71. ექსპორტიორის სახელი		72. ექსპორტიორის სახელი	
73. ექსპორტიორის სახელი		74. ექსპორტიორის სახელი		75. ექსპორტიორის სახელი	
76. ექსპორტიორის სახელი		77. ექსპორტიორის სახელი		78. ექსპორტიორის სახელი	
79. ექსპორტიორის სახელი		80. ექსპორტიორის სახელი		81. ექსპორტიორის სახელი	
82. ექსპორტიორის სახელი		83. ექსპორტიორის სახელი		84. ექსპორტიორის სახელი	
85. ექსპორტიორის სახელი		86. ექსპორტიორის სახელი		87. ექსპორტიორის სახელი	
88. ექსპორტიორის სახელი		89. ექსპორტიორის სახელი		90. ექსპორტიორის სახელი	
91. ექსპორტიორის სახელი		92. ექსპორტიორის სახელი		93. ექსპორტიორის სახელი	
94. ექსპორტიორის სახელი		95. ექსპორტიორის სახელი		96. ექსპორტიორის სახელი	
97. ექსპორტიორის სახელი		98. ექსპორტიორის სახელი		99. ექსპორტიორის სახელი	
100. ექსპორტიორის სახელი		101. ექსპორტიორის სახელი		102. ექსპორტიორის სახელი	

სურ. 2.3.9.2

ბი ავტო, გრაფაში ჩაინერება „სხვადასხვა“, ხოლო თუ დეკლარაციის ძირითადი ფურცლის 34-ე გრაფაში მითითებულია "999", მე-16 გრაფაში საქონლის ნარმოშობის ქვეყნის მოკლე დასახელების ნაცვლად აღინიშნება "999".

გრაფა 17. "დანიშნულება ქვეყანა" — აღინიშნება დანიშნულების ქვეყნის მოკლე დასახელება კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად.

გრაფა 17-ა "დანიშნულების ქვეყნის კოდი" — აღინიშნება დანიშნულების ქვეყნის ციფრული კოდი კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად.

გრაფა 18 „სატრანსპორტო საშუალება დანიშნულების ადგილზე“ — გრაფის მარცხენა განყოფილებაში აღინიშნება იმ სატრანსპორტო საშუალებათა რაოდენობა და მონაცემები, რომლითაც ხდება საქონლის მიწოდება გაფორმების საგადასახადო ორგანომდე (საზღვაო სატრანსპორტო საშუალების დასახელება, საპაერო ხომალდის რეისის და ბორტის ნომრები, სარკინიგზო ვაგონის ნომერი, ავტოტრანსპორტის სარეგისტრაციო ნომერი და სხვა მსგავსი მონაცემები). გრაფის მარჯვენა განყოფილებაში უნდა ჩაინეროს სატრანსპორტო საშუალების მფლობელი ქვეყნის კოდი კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად. გრაფის

სრულყოფილად შევსების შეუძლებლობის შემთხვევაში, კეთდება მითითება — "იხ. უკანა გვერდზე". დეკლარაციის ორივე ეგზემპლარის უკანა მხარეს აღინიშნება სატრანსპორტო საშუალებათა ნომრები.

გრაფა 19 "კტ" — აღინიშნება: თუ საქონელი იგზავნება კონტინერით — 1, ხოლო კონტინერის ნომრები მიეთითება დეკლარაციის 31-ე გრაფაში; თუ საქონელი არ იგზავნება კონტინერით — 0.

გრაფა 20 "მინოდების პირობები" — გრაფის პირველ განყოფილებაში აღინიშნება მინოდების პირობების ასობითი კოდი კლასიფიკატორის მე-7 ნაწილის შესაბამისად, მეორე განყოფილებაში მიეთითება გეოგრაფიული პუნქტი (იმ შემთხვევაში, თუ მინოდების ადგილი რამდენიმე გეოგრაფიული პუნქტია, მიეთითება პირველი მინოდების პუნქტი).

გრაფა 21 "სატრანსპორტო საშუალება საზღვარზე" — გრაფის მარცხენა განყოფილებაში აღინიშნება იმ სატრანსპორტო საშუალებათა რაოდენობა და მონაცემები, რომლითაც საქონელი მიწოდებულ იქნა საქართველოს საზღვრამდე (საზღვაო სატრანსპორტო საშუალების დასახელება, საჰაერო ხომალდის რეისისა და ბორტის ნომრები, რკინიგზის ვაგონის ნომერი, ავტოსატრანსპორტო საშუალების სარეგისტრაციო ნომერი და სხვა ამგვარი მონაცემები). გრაფის სრულყოფილად შევსების შეუძლებლობის შემთხვევაში, კეთდება მითითება — "იხ. უკანა გვერდზე". დეკლარაციის ორივე ეგზემპლარის უკანა მხარეს აღინიშნება სატრანსპორტო საშუალებათა ნომრები (მაგალითად: 23 რკინიგზ. ვაგ. - იხ. უკანა გვერდზე). გრაფის მარჯვენა განყოფილებაში მიეთითება სატრანსპორტო საშუალების მფლობელი ქვეყნის კოდი კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად.

გრაფა 22 "ვალუტა და საქონლის საერთო ფაქტურული ღირებულება" — გრაფის მარცხენა განყოფილებაში აღინიშნება ხელშეკრულებაში (კონტრაქტში), ან საქონლის საერთო ღირებულების დამადასტურებელ სხვა წარმოდგენილ დოკუმენტში მითითებული ვალუტის ციფრული კოდი კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, ხოლო მარჯვენა განყოფილებაში (ციფრებით აღინიშნება ამავე დოკუმენტებში მითითებული საქონლის (სასაქონლო პარტიის) საერთო ღირებულება შესაბამის ვალუტაში.

გრაფა 23 "ვალუტის კურსი" — აღინიშნება 22-ე გრაფის მარცხენა განყოფილებაში მითითებული უცხოური ვალუტის კურსი ეროვნული ვალუტის მიმართ, რომელიც დადგენილია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დეკლარაციის რეგისტრაციის დღისათვის.

გრაფა 24 "გარიგების სახე" — აღინიშნება გარიგების სახეობის კოდი კლასიფიკატორის მე-8 ნაწილის შესაბამისად.

გრაფა 25 "ტის კოდი" — ჩაინერება 21-ე გრაფაში მითითებული სატრანსპორტო საშუალების სახეობის კოდი კლასიფიკატორის მე-9 ნაწილის შესაბამისად ან მიეთითება "0".

გრაფა 26 "სატრანსპორტო საშუალება ქვეყანაში" — აღინიშნება მე-18 გრაფაში მითითებული სატრანსპორტო საშუალების სახეობის კოდი კლასიფიკატორის მე-9 ნაწილის შესაბამისად ან მიეთითება "0".

გრაფა 28 "ფინანსური და საბანკო მონაცემები" — აღინიშნება მე-9 გრაფაში მიითითებული პირის საბანკო რეკვიზიტები:

- ა) ფინანსური და საბანკო მონაცემები, კოდი — მიეთითება ბანკის (ფილიალის კოდი), სადაც მე-9 გრაფაში მითითებულ პირს გახსნილი აქვს ანგარიში;
- ბ) ბანკი (ფილიალი) - მიეთითება ბანკის (ფილიალის) დასახელება, სადაც მე-9 გრაფაში მითითებულ პირს გახსნილი აქვს ანგარიში.

გრაფა 29 "საბაჟო გამშვები პუნქტი" — აღინიშნება საბაჟო გამშვები პუნქტის დასახელება, საიდანაც შემოვიდა საქონელი საქართველოში, კლასიფიკატორის მე-2 ნაწილის შესაბამისად ან მიეთითება "55555".

გრაფა 30 "საქონლის ადგილმდებარეობა" — იმ შემთხვევაში, როდესაც საქონლის

გაფორმება ხორციელდება სანჯოში ან დროებით შენახვის სხვა ადგილზე განთავსებულ საქონელზე, გრაფაში აღინიშნება საქონლის შენახვის ადგილის ხუთნიშნა კოდი კლასიფიკატორის მე-12 ნაწილის შესაბამისად.

გრავა 31 "საქონლის აღწერა და რაოდენობა" — აღინიშნება დეკლარირებული საქონლის ზოგადი აღწერილობა სეს ესნ-ის 11-ნიშნა სასაქონლო პოზიციის დონეზე ან საქონლის დასახელება, ხოლო რაოდენობაში — 1.;

გრავა 32 "საქ. №" — მიეთითება 31-ე გრაფაში დეკლარირებული საქონლის რიგითი ნომერი. მაგალითად: თუ დეკლარირდება რამდენიმე დასახელების საქონელი, მაშინ დეკლარაციის ძირითად ფურცელში ჩაიწერება — 1, პირველ დამატებით ფურცელზე — 2, 3, 4; მეორე დამატებით ფურცელზე — 5, 6, 7 და ა.შ. ერთი დასახელების საქონლის დეკლარირებისას გრაფაში იწერება — 1.

გრავა 33 "საქონლის კოდი" — აღინიშნება საქონლის თერთმეტნიშნა კოდი სეს ესნ-ის მიხედვით.

გრავა 34 "ნ.ძ. კოდი" — თუ დეკლარირებულ საქონელზე ვრცელდება წარმოშობის ქვეყანასთან დაკავშირებული საბაჟო შეღავათი, აღინიშნება საქონლის წარმოშობის ქვეყნის კოდი კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, სხვა შემთხვევაში აღინიშნება — "999".

გრავა 35 "გრუტო (კგ)" — მთელი რიცხვის სახით აღინიშნება 31-ე გრაფაში აღწერილი საქონლის ბრუტო წონა კილოგრამებში.

გრავა 36 "პარაჟ." — იმ შემთხვევაში, თუ:

- ა) საქონელი წარმოშობილია მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის წევრ ქვეყანაში, გრაფა არ ივსება;
- ბ) საქონელი წარმოშობილია სხვა ქვეყნებში, გრაფაში აღინიშნება კოდი — 900;
- გ) საქონელი წარმოშობილია ქვეყანაში, რომელთანაც დადებული საერთაშორისო ხელშეკრულება ითვალისწინებს იმპორტის გადასახადისაგან გათავისუფლებას, გრაფაში აღინიშნება ამ ქვეყნის კოდი კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად.

გრავა 37 "სასაქონლო ოპერაციის" — აღინიშნება ოთხთანრიგაანი და სამთანრიგაანი კოდი. ოთხთანრიგაანი კოდის პირველი ორი ციფრი აღნიშნავს ძირითად სასაქონლო ოპერაციას და ჩაიწერება — "40", მეორე ორი ციფრი — წინმსწრებ სასაქონლო ოპერაციას და ჩაიწერება ამ ოპერაციის კოდი კლასიფიკატორის პირველი ნაწილის შესაბამისად. თუ წინმსწრები სასაქონლო ოპერაცია არ არსებობს, მაშინ იწერება - "00". სამთანრიგაან კოდში ჩაიწერება გადასახადების გაანგარიშების დამხმარე კოდი კლასიფიკატორის მე-5 ნაწილის შესაბამისად.

გრავა 38

"ნეტო (კგ)"

— მთელი

რიცხვის სახით

ჩაიწერება 31-ე

გრაფაში აღწერილი

საქონლის ნეტო წონა

კილოგრამებში.

საჭიროების შემთხვევაში,

ს ა ქ ო ნ ლ ის

ზუსტი წონა

(კგ) შესაძლე-

ბელია გამოისახოს ათწილადებში, მძიმის შემდეგ ორ ციფრამდე სიზუსტით.

გრავა 39 "კვოტა" — ივსება კვოტირებულ საქონელზე. ამ გრაფაში აღინიშნება კვოტის ნაშთი მიღებული ნებართვით გათვალისწინებული რაოდენობიდან გამომდინარე (მაგალითად: ნებართვის თანახმად გამოყოფილი კვოტა შეადგენს 1000000 ცალს). საქონლის პირველ პარტიად დეკლარირებულია 400000 ცალი, დეკლარაციის 31-ე გრაფაში ჩაინერება 400000 ცალი; 39-ე გრაფაში - 1000000. საქონლის შემდგომი პარტიის დეკლარირებისას, რომელიც წარმოებს ამავე ნებართვით გამოყოფილი კვოტის ფარგლებში, 39-ე გრაფაში ჩაინერება 600000.

გრავა 40 "ნიმუხსნარები დოკუმენტი" — ივსება იმ შემთხვევაში, როდესაც იმპორტში გაცხადებამდე საქონლის მიმართ გამოყენებული იყო სხვა სასაქონლო ოპერაცია. გრაფაში აღინიშნება ნიმუხსნარი დეკლარაციის ნომერი და გაფორმების წელი.

გრავა 41. "დავ. ზომ. ერთეული" — აღინიშნება საქონლის რაოდენობა:

- ა) იმ განზომილებაში, რომელიც სეს ესნ-ში შეესაბამება საქონლის თერთმეტნიშნა კოდს (მაგალითად: საქონლის დასახელება — „ნეხამკრეფები“, საქონლის კოდია — 8433 40 100 00, მისი ზომის დამატებითი ერთეულია სეს ესნ-ის მიხედვით — "ცალი" და რაოდენობაა — 10, გრაფაში ჩაინერება — 10). თუ საქონელს შეესაბამება ზომის მხოლოდ ძირითადი ერთეული (კგ), მაშინ გრაფა არ ივსება;
- ბ) იმ შემთხვევაში, როცა საქონლის იმპორტისათვის საქართველოს საგადასახადო კოდექსით გათვალისწინებულია იმპორტის გადასახადის ან/და აქციზის განაკვეთი, რომელიც გამოიყენება საქონლის კონკრეტულ ზომის ერთეულზე, გრაფაში აღინიშნება საქონლის რაოდენობა ამ ერთეულში (მაგალითად: საქონლის დასახელება — "პიროლიზის თხევადი პროდუქტი", სასაქონლო სუბპოზიცია — 3911 90, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 188-ე მუხლის შესაბამისად იბეგრება აქციზით: 1 ტონა 400 ლარი; რაოდენობა 45 000 კგ, 45 ტონა, ჩაინერება — 45.)

გრავა 42 "საქ. ღირებულ." — აღინიშნება დეკლარაციის 31-ე გრაფაში მოცემული საქონლის ღირებულება ხელშეკრულების (კონტრაქტის), ან საქონლის საერთო ღირებულების დამადასტურებელი სხვა წარმოდგენილი დოკუმენტის მიხედვით 22-ე გრაფაში მითითებული ვალუტის შესაბამისად. თუ ღირებულება გამოსახულია ათწილადებში, მაშინ იგი უნდა დამრგვალდეს მძიმის შემდეგ პირველ ორ ციფრამდე სიზუსტით.

გრავა 43 "ს.ღ.მ." — ჩაინერება სატარიფო ღირებულების განსაზღვრის მეთოდის ნომერი.

გრავა 44 "დამატ. ინფორმაცია" — აღინიშნება დეკლარაციასთან ერთად წარდგენილი ნებართვის ნომერი (ასეთის არსებობის აუცილებლობის შემთხვევაში) და დოკუმენტაციის ნომრები კლასიფიკატორის მე-10 ნაწილის შესაბამისად.

გრავა 45 "კორექტირება" — აღინიშნება საქონლის ღირებულების კორექტირების კოეფიციენტი.

გრავა 46 "სატარიფო ღირებულება" — აღინიშნება 31-ე გრაფაში მითითებული საქონლის სატარიფო ღირებულება ლარებში. გადაანგარიშება ხდება დეკლარაციის რეგისტრაციის დღისათვის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი სავალუტო კურსით.

გრავა 47 "გადასახადების გამოთვლა" — გადასახდელების გამოანგარიშება წარმოებს გადასახდელების სახეობების მიხედვით დეკლარაციის ძირითად და დამატებით ფურცლებზე გაცხადებულ საქონელზე ცალ-ცალკე:

- ა) გრაფის პირველ სვეტში — "სახე" — ჩაინერება გადასახდელის კოდი კლასიფიკატორის მე-4 ნაწილის შესაბამისად;
- ბ) გრაფის მეორე სვეტში "დასაბეგრი ბაზა" — ჩაინერება გადასახდელის გამოანგარიშების საფუძველი, რომელიც განსაზღვრულია საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად;
- გ) გრაფის მესამე სვეტში - "განაკვეთი" — აღინიშნება საქართველოს კანონმდებლობით

დადგენილი გადასახდელის განაკვეთი.

დ) გრაფის მეოთხე სვეტში - "თანხა" — აღინიშნება გამოანგარიშებული გადასახდელის თანხა.

ე) გრაფის ქვედა ნაწილში "ჯამი"-ის გასწვრივ აღინიშნება მეოთხე სვეტში - "თანხა"-ში მითითებული გადასახდელის თანხების ჯამი.

ბრაშა 49 "საწყობის დასახელება" — იესება იმ შემთხვევაში, როდესაც იმპორტში დეკლარირებამდე საქონლის მიმართ გამოიყენებოდა საწყობის სასაქონლო ოპერაცია ან დროებით ინახებოდა საწყობში. გრაფაში აღინიშნება საწყობის საიდენტიფიკაციო კოდი.

ბრაშა 54 „აღვნიშნული და თარიღი“ — მიეთითება დეკლარაციის შევსების ადგილი და თარიღი.

ბრაშა "დაწერ. განაგარიშება" — სტრიქონში "გადახდილია სულ" — აღინიშნება დეკლარირებულ საქონლის პარტიაზე გადასახდელის ჯამი.

ბრაშები: B (გარდა სტრიქონისა — "გადახდილია სულ") და **C** იესება მხოლოდ საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი თანამშრომლის მიერ.

ბრაშა "B" — აღინიშნება შეფასების A ნომერი და გადახდის ქეითრის (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ნომერი და მათი მინიჭების თარიღები. შეფასების ნომერთან ერთად დეკლარაციის ავტომატურად ენიჭება შტრიხ-კოდი.

ბრაშა "C" "ავტორიზაციის ორგანო" — იმ შემთხვევაში, როდესაც ტექნიკური ან სხვა მიზეზის გამო დეკლარაციისათვის შტრიხ-კოდის მინიჭება ავტომატურად ვერ ხორციელდება, "C" გრაფაში საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი თანამშრომელი სვამს დამლას — "გაშვება ნებადართულია", დამლაში მითითებულ ადგილზე აწერს ხელს და უთითებს გაფორმების თარიღს.

საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანამდე დეკლარაციის რეგისტრაციის შემთხვევაში, გაფორმების საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი თანამშრომელი დეკლარაციის მე-40 გრაფაში მოუთითებს მონუმბის ან TIR წიგნაკის ნომერს, რომლითაც საქონელი მიეწოდება გაფორმების საგადასახადო ორგანოს, ხოლო დეკლარაციის 44-ე გრაფაში მოუთითებს მონუმბის ან TIR წიგნაკის კოდს კლასიფიკატორის მე-10 ნაწილის შესაბამისად.

2.3.10 ექსპორტის სასაქონლო ოპერაციის განხორციელებისას საბაჟო დეკლარაციის ბრაშების შევსების წესი

ექსპორტის სასაქონლო ოპერაციის განხორციელებისას საბაჟო დეკლარაციის გრაფები 3, 5, 6, 7, 16, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 43, 46, 47, 48, 49, 54, A, B, C იესება იმპორტის დეკლარაციის შევსების წესის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, როდესაც საქონელი ექსპორტში ექცევა უკან დაბრუნების პირობით, 31-ე გრაფაში ჩაინერება სიტყვები: „დაბრუნების პირობით“.

ბრაშა 1 "დეკლარაცია" — გრაფის პირველ განყოფილებაში ჩაინერება ოპერაციის დასახელება — ექსპორტი - "ექ", მეორეში — ციფრული კოდი "1".

ბრაშა 2 "ექსპორტიორი" — გრაფაში აღინიშნება საქონლის გამგზავნის შესახებ მონაცემები. თუ საქონლის გამგზავნი იურიდიული პირი ან სხვა ორგანიზაციული წარმონაქმნია, გრაფაში აღინიშნება მისი სრული სახელწოდება, მისამართი, ტელეფონის ან ფაქსის (ტელეფაქსის) ნომერი, ხოლო გრაფის ზედა ნაწილში „№" ნიშნის შემდეგ — მისი 9-ნიშნა საიდენტიფიკაციო ნომერი. თუ საქონლის გამგზავნი ფიზიკური პირია(გარდა მენარბე ფიზიკური პირისა), გრაფაში აღინიშნება მისი სახელი, გვარი, მისამართი, გრაფის ზედა ნაწილში „№" ნიშნის შემდეგ — მოქალაქის პირადობის მონუმბაში აღნიშნული პირადი ნომერი, ხოლო არარეზიდენტი ფიზიკური პირის შემთხვევაში — ცხრანიშნა საიდენტიფიკაციო ნომერი.

ბრაშა 8 "იმპორტიორი" — გრაფაში აღინიშნება საქონლის მიმღების რეკვიზიტები -

იურიდიული პირის ან მისი სტრუქტურული ქვედანაყოფის (ფიზიკური პირის შემთხვევაში - სახელი და გვარი) სახელწოდება და მისამართი.

ბრაჟა 14 "დეკლარანტი/წარმომადგენელი" — გრაფაში აღინიშნება დეკლარანტის სრული სახელწოდება და მისამართი. გრაფის ზედა ნაწილში "№" ნიშნის შემდეგ აღინიშნება დეკლარანტის 9-ნიშნა საიდენტიფიკაციო ნომერი. იმ შემთხვევაში, თუ დეკლარანტი არის საქონლის მფლობელი, მაშინ შესაძლებელია გრაფაში მიეთითოს "იხ. გრაფა 2".

ბრაჟა 17 "დანიშნულების ქვეყანა" — გრაფაში მიეთითება იმ ქვეყნის მოკლე დასახელება, კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, რომელიც დეკლარაციის რეგისტრაციის დღისათვის ცნობილი იქნება, როგორც საქონლის დანიშნულების ქვეყანა, რომელშიც მოიხმარება, გამოიყენება და/ან გადაამუშავდება საქონელი.

ბრაჟა 17ა "დანიშნულების ქვეყნის კოდი" — გრაფაში აღინიშნება დანიშნულების ქვეყნის ციფრული კოდი კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად.

ბრაჟა 18 "სატრანსპორტო საშუალება გააზრების ადგილზე" — გრაფის მარცხენა განყოფილებაში აღინიშნება იმ სატრანსპორტო საშუალებათა რაოდენობა და შემდეგ აღინიშნება სატრანსპორტო საშუალების მონაცემები, რომლებზეც საქონელი დაიტვირთება საქართველოს საზღვარზე (საბაჟო გამშვებ პუნქტში) მისატანად. გრაფის სრულყოფილად შევსების შეუძლებლობის შემთხვევაში, კეთდება მითითება - "იხ. უკანა გვერდზე"; დეკლარაციის სამივე ეგზემპლარის უკანა მხარეს აღინიშნება სატრანსპორტო საშუალებათა ნომრები; (მაგალითად: 01 ა/მ 33-09 ГТА. 23 რკინიგზ. ვაგ. - იხ. უკანა გვერდზე.) გრაფის მარჯვენა განყოფილებაში მიეთითება სატრანსპორტო საშუალების მფლობელი ქვეყნის კოდი კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად. თუ საქონელი გადაიზიდება სხვადასხვა ქვეყნებში რეგისტრირებული რამდენიმე სატრანსპორტო საშუალებით, მაშინ ქვეყნის კოდის მაგივრად ჩაიწერება - "000".

ბრაჟა 21 "სატრანსპორტო საშუალება საზღვარზე" — გრაფის მარცხენა განყოფილებაში აღინიშნება იმ სატრანსპორტო საშუალებათა რაოდენობა და შემდეგ აღინიშნება სატრანსპორტო საშუალების მონაცემები, რომლითაც საქონელი ფაქტიურად გადაკვეთს ეკონომიკურ საზღვარს (საზღვაო სატრანსპორტო საშუალების დასახელება, საპაეორო ხომალდის რეისის და ბორტის ნომრები, რკინიგზის ვაგონის ნომერი, საგზაო ტრანსპორტის სარეგისტრაციო ნომერი და სხვა მსგავსი მონაცემები). გრაფის მარჯვენა განყოფილებაში უნდა ჩაიწეროს სატრანსპორტო საშუალების მფლობელი ქვეყნის კოდი კლასიფიკატორის მე-3 ნაწილის შესაბამისად. თუ საქონელი გადაიზიდება სხვადასხვა ქვეყნებში რეგისტრირებული რამდენიმე სატრანსპორტო საშუალებით, მაშინ ჩაიწერება — "000". გრაფის სრულყოფილად შევსების შეუძლებლობის შემთხვევაში, კეთდება მითითება - "იხ. უკანა გვერდზე". დეკლარაციის სამივე ეგზემპლარის უკანა მხარეს აღინიშნება სატრანსპორტო საშუალებათა ნომრები.

ბრაჟა 29 "საბაჟო გაშვების პუნქტი" — გრაფაში აღინიშნება საბაჟო გამშვები პუნქტის კოდი და დასახელება, საიდანაც უნდა გავიდეს საქონელი საქართველოდან, კლასიფიკატორის მე-2 ნაწილის შესაბამისად.

ბრაჟა 37 "სასაქონლო ოპერაციის" — გრაფაში აღინიშნება ოთხთანრიგისი და სამთანრიგისი კოდი. ოთხთანრიგისი კოდის პირველი ორი ციფრი აღნიშნავს ძირითად სასაქონლო ოპერაციას და ჩაიწერება — "10", მეორე ორი ციფრი — წინმსწრებ სასაქონლო ოპერაციას და ჩაიწერება ამ სასაქონლო ოპერაციის კოდი კლასიფიკატორის პირველი ნაწილის შესაბამისად. თუ წინმსწრები სასაქონლო ოპერაცია არ არსებობს, მაშინ იწერება — "00". გადამამუშავების შედეგად მიღებული გადამამუშავებული საქონლის ექსპორტის შემთხვევაში პირველი ორი ციფრი ჩაიწერება „10“, ხოლო მეორე ორი ციფრი „51". სამთანრიგის კოდში ჩაიწერება გადასახადების გაანგარიშების დამხმარე კოდი კლასიფიკატორის მე-5 ნაწილის შესაბამისად.

გრაფა 44 “დამატებითი ინფორმაცია” — გრაფაში აღინიშნება დეკლარაციასთან ერთად წარდგენილი ნებართვის ნომერი (ასეთის არსებობის აუცილებლობის შემთხვევაში) და დოკუმენტაციის ნომრები კლასიფიკატორის მე-10 ნაწილის შესაბამისად. გრაფაში აღინიშნება საქონელზე ან/და სატრანსპორტო საშუალებაზე დადებული იდენტიფიკაციის საშუალების (ნიშნის) კოდი (420 ან 421) კლასიფიკატორის ნაწილი 10-ის შესაბამისად, ხოლო დეკლარაციის უკანა გვერდზე მიეთითება იდენტიფიკაციის საშუალების (ნიშნის) ნომერი. რამდენიმე იდენტიფიკაციის საშუალების (ლუქის) მითითებისას, იმ შემთხვევაში, თუ მათი ნომრები აღებულია თანმიმდევრობით, მიეთითება პირველი და ბოლო ნომერი, რომლებიც ერთმანეთისგან გამოიყოფა მძიმით.

ავტოსატრანსპორტო საშუალებით გადაადგილებული საქონლის შემთხვევაში (შიდა გადაამუშავების სასაქონლო ოპერაციაში საქონლის გადამამუშავების შედეგად მიღებული ან წარმოებული პროდუქტის გარდა):

ა) **გრაფა „A”** — შიდეკლარაციის რეგისტრაციის C (სტატისტიკური) ნომრის მინიჭება ნიშნავს დეკლარირების დასრულებას და საქონლის გაშვებას;

ბ) **გრაფა „C”** — „გამშვები საგადასახადო ორგანო” — არ შეივსება;

გ) **გრაფა „B”** — გრაფა ივსება გაფორმების ორგანოს ან დანიშნულების საბაჟო გამშვები პუნქტის მიერ დეკლარაციისათვის შეფასების „A” ნომრის მინიჭებით, რაც ნიშნავს დეკლარაციის მიმართ გამოსაყენებელი კონტროლის ღონისძიების შერჩევას. შეფასების ნომერთან ერთად დეკლარაციას ავტომატურად ენიჭება შტრიხ-კოდი.

ექსპორტის დასრულება დასტურდება დანიშნულების საბაჟო გამშვები პუნქტის მიერ ASYCUDA-ს მეშვეობით ელექტრონულად და დეკლარაციის „D” გრაფაში სპეციალური აღნიშვნით — „მოხსნილია კონტროლიდან” შემოსაყვების სამსახურის ბრძანება 2724 31.12.2010 მიხედვით.

საკვანძო ტარმინები და განმარტებები

ზოგადი დეკლარირება

საქონლის დეკლარირება

ბარგი

დეკლარანტი

პირადი ნივთი

საქონლის წარდგანა

საქონლის გაშვება

საქონლის გაფორმება

საბაჟო ზედამხედველობა

საბაჟო კონტროლი

საბაჟო ტარმინალი

ხელბარგი

იმაორტის სასაქონლო ოპერაცია

ექსპორტის სასაქონლო ოპერაცია

რისკის მართვის სისტემა

რისკის პროფილი

დერაჟანი

მვანა დერაჟანი

ლუჯი დერაჟანი

ჰვითალი დერაჟანი

ნითალი დერაჟანი

საქონლის დროებით შენახვა

დროებითი შემოტანა

სასაქონლო პარტია

დეკლარანტი

ექსპორტის გადასახდელი

იმაორტის გადასახდელი

კონტროლის ზონა

ტრანზიტის სასაქონლო ოპერაცია

რეექსპორტის სასაქონლო ოპერაცია

სანაშრომის სასაქონლო ოპერაცია

თავისუფალი ზონა

ოქროს სია

ზოგადი დეკლარირება — ნიშნავს საქონელზე იმ ზოგადი მონაცემების წარდგენა, რომლებიც აუცილებელია საბაჟო ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის განხორციელებისათვის;

საქონლის დეკლარირება — ქმედება, რომლითაც პირი აცხადებს საქონლის მიმართ

სასაქონლო ოპერაციების გამოყენების განხორციელება

ოქროს სიბა - (ავტორიზებული ეკონომიკური ოპერატორი) ოქროს სიბაშ შეყვანით პირს ენიჭება უფლება, კუთვნილი საქონლის საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანას ან/და გატანას ისარგებლოს გამარტივებული პროცედურებით და იმპორტის გადასახდელების გადახდის განსხვავებული ვადებით.

ჩაქვსაქონლის სასაქონლო ოპერაცია - საშუალებას იძლევა, საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანილი უცხოური საქონელი გატანილ იქნეს საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორიის გარეთ.

თავისუფალი ზონა - არის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის ნაწილი, სადაც: საეჭრო პოლიტიკის ღონისძიებების განხორციელების მიზნით უცხოური საქონლის შემოტანა არ ითვლება საქონლის იმპორტში მოქცევად და შესაბამისად, მასზე არ გადაიხდებიან იმპორტის გადასახდელები; საქართველოს საქონლის მოთავსებისას გამოიყენება საქონლის ექსპორტში მოქცევის ანალოგიური დებულებები (მათ შორის, უცხოური საქონლის სტატუსის მინიჭება).

საწყობის სასაქონლო ოპერაცია საშუალებას იძლევა, საბაჟო საწყობში/საბაჟო ტერმინალში/შენახვის სხვა ადგილზე შენახულ იქნეს:

ა) უცხოური საქონელი სატარიფო ღონისძიებების განხორციელების გარეშე;

ბ) საქართველოს საქონელი, თუ საწყობის სასაქონლო ოპერაციაში მოქცეული საქონლის შენახვის მიზანია მისი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანა.

ტრანზიტის სასაქონლო ოპერაცია საშუალებას იძლევა, უცხოური საქონელი საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორიის გავლით გადაადგილდეს სატარიფო ღონისძიებების განხორციელების გარეშე, სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ.

ბარგი — მგზავრებისაგან განცალკევებულად გადასაზიდი საგანი;

დეკლარანტი - პირი, რომელიც საქონლის დეკლარირებას ახორციელებს თავისი სახელით ან რომლის სახელითაც ხორციელდება დეკლარირება;

პირადი ნივთი - მგზავრის პირადი გამოყენებისა და მოხმარებისათვის განკუთვნილი საგანი, რომელიც მგზავრის გადაყვანისას გადაიზიდება ბარგით ან/და ხელბარგით;

საქონლის წარდგენა შემოსავლების სამსახურის მიერ განსაზღვრულ ადგილზე საქონლის მიტანის შესახებ ინფორმაციის მიწოდება;

საქონლის გაშვება დეკლარანტისთვის საქონლის განკარგვის ან/და საქონლით სარგებლობის უფლების მინიჭება საქონლის მიმართ გამოყენებული სასაქონლო ოპერაციის პირობების შესაბამისად;

საქონლის გაფორმება - საქონლის გაშვებისთვის აუცილებელი ღონისძიებების განხორციელება;

საბაჟო ზედამხედველობა - შემოსავლების სამსახურის მიერ გასატარებელ ღონისძიებათა ერთობლიობა, რომლის მიზანია საქონლის მიმართ საეჭრო პოლიტიკის ღონისძიებების დაცვა;

საბაჟო კონტროლი - შემოსავლების სამსახურის მიერ განხორციელებული ცალკეული მოქმედებები, რომელთა მიზანია საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასა და საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანასთან დაკავშირებული საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა დაცვის უზრუნველყოფა;

საბაჟო ტარიფი - შემოსავლების სამსახურის საბაჟო კონტროლის ზონა, სადაც ხორციელდება საქონლის შენახვა;

ხელბარგი - მგზავრის მიერ პირადად გადასატანი საგანი.

იმპორტის სასაქონლო ოპერაცია - იმპორტის სასაქონლო ოპერაციის გამოყენება შესაძლებელია საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანილი უცხოური საქონლის

მიმართ. საქონელს ენიჭება საქართველოს საქონლის სტატუსი, გამოიყენება სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები და გადაინდევინება იმპორტის გადასახდელები საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

ექსპორტის სასაქონლო ოპერაცია - საშუალებას იძლევა, საქართველოს საქონელი გატანილ იქნეს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ. ექსპორტის სასაქონლო ოპერაცია გამოიყენება, თუ საქონელი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანისას იმავე მდგომარეობაში იყო, როგორშიც ექსპორტის დეკლარაციის რეგისტრაციის დღეს, გარდა ბუნებრივი დანაკარგებით გამოწვეული ცვლილებებისა. ექსპორტისას ხორციელდება სავაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები.

რისკის მართვის სისტემა - საქართველოს საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობის დარღვევის აღბათობა

რისკის პროფილი - პროფილი, რომლებიც შექმნილია ალურიცხავი საქონლის (არადეკლარირებული) შემოტანის პრევენციის, სასაქონლო კოდების მანიპულირების, ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის და ასევე ნაკლებად რისკიანი ორგანიზაციების (სამთავრობო სტრუქტურები და დიპლომატია) და საქონლის მაქსიმალურად გამარტივებული პროცედურების განსაზღვრის კუთხით.

დარეშანი საბაჟო კონტროლი (ლურჯი, მწვანე, ყვითელი, ნივთი), რომელიც ხორციელდება დეკლარირებული საქონლის შესახებ მონაცემთა რისკის გათვალისწინებით

მწვანე დარეშანი - გულისხმობს საქონლის გაშვებას საბაჟო დეკლარაციისა და დოკუმენტების კამერალური შემოწმებისა და საქონლის დათვალიერების გარეშე

ლურჯი დარეშანი - გულისხმობს საქონლის გაშვებას დეკლარაციისა და დოკუმენტების კამერალური შემოწმებისა და საქონლის დათვალიერების გარეშე, საქონლის გაშვების შემდგომ პერიოდში დოკუმენტების უტყუარობისა და გადასახდელების დარიცხვის სისწორის შემოწმების პირობით

ყვითელი დარეშანი - გულისხმობს საქონლის გაფორმებას საბაჟო დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემოწმებით, საქონლის დათვალიერების გარეშე.

ნივთი დარეშანი - გულისხმობს საქონლის გაფორმებას საბაჟო დეკლარაციისა და დოკუმენტების კამერალური შემოწმებით, აგრეთვე დეკლარირებული საქონლის დათვალიერებით.

საქონლის დროებით შენახვა შესაძლებელია საწყობის საქმიანობის ნებართვის მქონე საწყობში, ტერმინალში ან შენახვის სხვა ადგილზე, სადაც არსებობს საქონლის შენახვის შესაბამისი პირობები. საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანილი/საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორიიდან გასატანი საქონლის სასაქონლო ოპერაციის შერჩევამდე საწყობში დროებით შენახვის ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 5 კალენდარულ ნელს

საქონლის დროებით შენახვის განაცხადი საქონლის დროებით შენახვისას, კონტროლის ზონაში საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების შეტანიდან არა უგვიანეს 30 კალენდარული დღისა, დეკლარანტმა (საქონლის მფლობელმა/შესაკუთრებმა) უნდა წარადგინოს „საქონლის დროებით შენახვის განაცხადი“. განაცხადი შესაძლებელია წარდგენილ იქნეს საწყობის მფლობელის მიერაც.

დროებითი შემოტანა - დროებითი შემოტანის სასაქონლო ოპერაცია საშუალებას იძლევა, უცხოური საქონელი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე დროებით იქნეს შემოტანილი.

სასაქონლო პარტია - ერთი ან რამდენიმე დასახელების საქონელი, გაგზავნილი ერთი სახეობის ტრანსპორტით ერთი მიმღების მისამართით, წარდგენილი სასაქონლო ოპერაციისათვის ეროდროულად, ერთი და იმავე საბაჟო გამშვები პუნქტის გავლით, მიუხედავად სატრანსპორტო საშუალებების რაოდენობისა და გადაზიდვის დამადასტურებელი დოკუმენ-

ტიების რაოდენობისა; ერთი ხელშეკრულების საფუძველზე მიღსადენი ტრანსპორტით ერთი საანგარიშო თვის განმავლობაში გადაადგილებული და ერთსა და იმავე სასაქონლო ოპერაციაში მოქცეული საქონელი; ერთი ხელშეკრულების საფუძველზე ელექტროგადამცემი ხაზებით ერთი საანგარიშო თვის განმავლობაში გადაადგილებული ერთსა და იმავე სასაქონლო ოპერაციაში მოქცეული ელექტროენერგია, ხოლო პარალელურ რეჟიმში მუშაობის დროს - ერთი ხელშეკრულების საფუძველზე ელექტროგადამცემი ხაზებით პარალელურ რეჟიმში მუშაობის ხელშეკრულების მოქმედების ვადაში საღდო გადადინებით გადაადგილებული ელექტროენერგია

დეკლარანტი - პირი, რომელიც საქონლის დეკლარირებას ახორციელებს თავისი სახელით ან რომლის სახელითაც ხორციელდება დეკლარირება დადგენილი წესით.

მასპორტის გადასახადი - გადასახადი, რომლის გადახდის ვალდებულება წარმოიშობა საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორიიდან საქონლის გატანასთან დაკავშირებით;

იმპორტის გადასახადი - იმპორტის გადასახადი, აქციზი, დღგ, რომლის გადახდის ვალდებულება წარმოიშობა საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასთან დაკავშირებით;

კონტროლის ზონა - არის სპეციალურად გამოყოფილი ადგილი, სადაც ხორციელდება სახელმწიფო კონტროლის ღონისძიებები საქონლის/სატრანსპორტო საშუალებისა და პირის მიმართ.

საკონტროლო კითხვები:

1. რას გულისხმობს რისკის პროფილის მწვანე დერეფანი?
2. რას გულისხმობს რისკის პროფილის ყვითელი დერეფანი?
3. რას გულისხმობს რისკის პროფილის წითელი დერეფანი?
4. რას გულისხმობს რისკის პროფილის ლურჯი დერეფანი?
5. რა ხორციელდება საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების აღრიცხვის მონმობით?
6. შეიძლება განახორციელოთ მონაცემთა ძებნა ASYCUDA World-ში სხვადასხვა კრიტერიუმების მიხედვით?
7. რა სტატუსები გამოიყენება ASYCUDA World-ში?
8. შეიძლება თუ არა დანიშნულების საბაჟო ორგანოს ოფიცერმა დაათვალიეროს საზღვარზე გამოწერილი აღრიცხვის მონმობა?
9. რა შემთხვევაში შეიძლება მონმობის რედაქტირება?
10. რა განსხვავებაა მონმობის "საქონლის გამოცხადება" და "პირდაპირ გამოცხადებას" შორის?
11. რომელი უნდა იყოს მონმობის საბოლოო სტატუსი?
12. ენიჭება თუ არა პირობით დახურვისას მონმობას R დახურვის ნომერი?
13. შესაძლებელია თუ არა ASYCUDA World-ში მონმობის გაუქმება?
14. რა არის ინციდენტი?
15. ჩამოთვალეთ სასაქონლო ოპერაციები.
16. ვინ შეიძლება შეავსოს დეკლარაცია?
17. რა დოკუმენტები უნდა წარადგინო სასაქონლო ოპერაციის განსაზღვრისას?
18. შესაძლებელია თუ არა საბაჟო დეკლარაციის ლოკალურად შენახვა?
19. ჩამოთვალეთ საბაჟო დეკლარაციის გაფორმების შესაძლო ვარიანტები.
20. ჩამოაყალიბეთ საბაჟო დეკლარაციის შევსების ძირითადი პრინციპები.

მესამე თავის შესავლისას თქვენ შეძლებთ მიიღოთ ინფორმაცია ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემის შესახებ და გაცნოთ საბაჟო სისტემაში გამოყენებულ რეზიდენტი და არარეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა მოდელს.

- შესავალი
- რეზიდენტი და არარეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა მოდელი

3.1 შესავალი

განვიხილოთ შემოსავლების სამსახურში გამოყენებული სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემა (ORACLE), რომლის მეშვეობითაც ფინანსთა სამინისტროს ყველა თანამშრომელს, მისი ფუნქციებისა და მოვალეობების მიხედვით აქვს ერთიანი ბაზის გარკვეულ მოდულებზე წვდომა. ალ-სანიშნავია ის ფაქტი, რომ აღნიშნული სისტემა მოიცავს არა მარტო საგადასახადო, არამედ საბაჟო საქმიანობისათვის საჭირო მოდულებს. ამ სისტემის დანერგვამდე ბაზები ინტეგრირებული არ იყო, რაც დიდ პრობლემებს ქმნიდა შემოსავლების სამსახურის საქმიანობაში. საბაჟო

სურ. 3.1.1

და საგადასახადო ბაზებს არ ჰქონდათ ერთმანეთთან წვდომა და იყო შემთხვევები, როცა საგადასახადო კუთხით გადახდებულს დავალიანება ჰქონდა, საბაჟო კუთხით კი ზედმეტობა ერიცხებოდა. სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემის დანერგვამ აღმოფხვრა ასეთი ხარვეზები.

საქართველოს საბაჟო საზღვარზე ხშირად გამოიყენება სახელმწიფო ფინანსური მართვის

სურ. 3.1.2

თანამშრომელს შეეძლო საკუთარი სახელი და პაროლი.

მენიუში სერვისის ამორჩევისას ოპერატორს შეუძლია შეცვალოს სისტემაში შესასვლელი პაროლი (სურ.3.1.2).

საინფორმაციო სისტემის რეზიდენტი და არარეზიდენტი პირების საგადასახადო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა მოდელი.

შემოსავლების სამსახურში გამოყენებული სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემაში შესასვლელად ქვემოთ მოყვანილ ფანჯარაში (სურ.3.1.1) შემოსავლების სამსახურის თითოეულ

3.2 რეზიდენტი და არარეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა მოდული

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 289 მუხლით რეზიდენტი და არარეზიდენტი პირებზე გამოვლენილი სამართალდარღვევები (პირის მიერ საქონლის დეკლარირების ვადის ან სატრანსპორტო საშუალების გამოცხადების ვადის დარღვევა საბაჟო დეკლარაციისა და მის თანმხლებ დოკუმენტაციაში არასწორი მონაცემის არსებობა და ა.შ.) შეიტანება ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემაში რეზიდენტი და არარეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევების და სამართალდამრღვევთა აღრიცხვის მოდულში, რომელიც შეიცავს, როგორც რეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა, ასევე არარეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა განყოფილებას (სურ.3.2.1.1).

პროგრამაში შესვლის შემდეგ მოდულის "სამართალდარღვევათა აღრიცხვა" არჩევისას, გამოჩნდება მენიუ შემდეგი განყოფილებებით:

- რეზიდენტი პირების სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა აღრიცხვა;
- არარეზიდენტი პირების სამართალდამრღვევთა რეგისტრაცია, სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა აღრიცხვა;
- სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა ჟურნალი.

განვიხილოთ რეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევათა (შემდგომში სამართალდარღვევათა) აღრიცხვის მოდული.

სამართალდარღვევათა განყოფილებაში შესვლისას გამოვაშემდეგი ფანჯარა (სურ.3.2.1.2).

ფანჯარა შეიცავს შემდეგ ელემენტებს: საიდენტიფიკაციო ან პირადი №, ოქმის №, ჯარიმის ტიპი, სახელი (მომხმარებელი), ოქმების რაოდენობა, კოდი, ოქმის №, ოქმის თარიღი, ბრძანების №, ბრძანების თარიღი, ჯარიმის ტიპი, სტატუსი, ინსპექტორის კოდი, ოქმი შეიტანა, შენიშვნა, განხილვის თარიღი, ბარათზე დარიცხვის თარიღი. ასევე ჯგუფებს: ოქმის მონაცემები, ბრძანების მონაცემები და ოქმი შეადგინა.

ინფორმაციის მოსაძებნად მომხმარებელმა ველში "საიდენტიფიკაციო ან პირადი" უნდა შეიყვანოს მარეგისტრირებული ორგანოს მიერ მინიჭებული ორგანიზაციის საიდენტიფიკაციო ნომერი, ფიზიკური

სურ. 3.2.1.1

მენიუ

გადასახადების აღრიცხვა

ფაქტურა გაცემის შემდეგ

სერვისი

სამართალდარღვევათა აღრიცხვა

საიდენტიფიკაციო ან პირადი №

ფანჯარა

საიდენტიფიკაციო ან პირადი №

ოქმის №

ჯარიმის ტიპი

სახელი (მომხმარებელი)

ოქმების რაოდენობა

კოდი

ოქმის №

ოქმის თარიღი

ბრძანების №

ბრძანების თარიღი

ჯარიმის ტიპი

სტატუსი

ინსპექტორის კოდი

ოქმი შეიტანა

შენიშვნა

განხილვის თარიღი

ბარათზე დარიცხვის თარიღი

ჯგუფები:

ოქმის მონაცემები

ბრძანების მონაცემები

ოქმი შეადგინა

სურ. 3.2.1.2

ჯარიმების ტაბი

სურ. 3.2.1.7

ქვეყნის გატარების თარიღის დაფიქსირება შესაძლებელია ელექტრონული კალენდრის მეშვეობით, რომლის გამოძახებაც შესაძლებელია "ოქმის თარიღი"-ს გასწვრივ მონიშნულ ლილაკზე დაჭერით.

ოპერატორი კალენდარში მონიშნავს შესაბამის თარიღს და ადასტურებს ლილაკით "დიახ".

საბაჟო ორგანოს კოდის არჩევის გასააქტიურებლად ოპერატორმა კურსორი უნდა ჩასვას მის გასწვრივ ველში (სურ. 3.2.1.9).

ოქმის გატარებაზე პასუხისმგებელი პირი მონიშნულ ლილაკზე დაჭერისას

გამოვა ფანჯარა, სადაც ოპერატორმა უნდა აირჩიოს ჯარიმის ტიპებიდან ერთ-ერთი. საბაჟო ჯარიმების შემთხვევაში ოპერატორი ჩამონათვალში ირჩევს "საბაჟო ჯარიმები"-ს, რასაც ადასტურებს ლილაკით "დიახ". (სურ.3.2.1.7)

აღნიშნული პროცედურის გავლის შემდეგ ოპერატორმა უნდა შეავსოს (სურ. 3.2.1.8) ფანჯარაში მოცემული ველები, მაგ: ოქმის ნომერი და საჯარიმო სანქციის გატარების თარიღი და ა.შ. საჯარიმო სან-

სურ. 3.2.1.8

ხედება ბაზაში, სადაც აირჩევს ოქმის შემდგენი საბაჟო ორგანოს კოდს, რომელსაც ადასტურებს ლილაკით "OK".

ოქმის შემდგენი საბაჟო ოფიცის გვარის ასარჩევად, მომხმარებელმა უნდა გააქტიუროს შესაბამისი ველი, ამისათვის კურსორი ჩააყენეთ აღნიშნულ ველში.

მონიშნული ლილაკის მეშვეობით გამოდის ოფიცების გვარების ერთიანი სია, სადაც ფიქსირდება ოქმის შემდგენი ოფიცის გვარი.

შემდგომ ეტაპს წარმოადგენს საჯარიმო სანქციის მუხლის ნაწილის და თანხის შეტანა ოქმის მონაცემების გრაფაში.

ოქმის მონაცემების ჩამონათვალში "მუხლი"-ს გრაფაში მონიშნულ ლილაკზე დაჭერით პროგრამას გამოაქვს ჯარიმების ერთიანი ჩამონათვალი, საიდანაც ოპერატორი ირჩევს იმ მუხლს, რომლითაც ჯარიმდება აღნიშნული გადახდელი.

იმ შემთხვევაში თუ საჯარიმო სანქციის შესაბამის მუხლს გააჩნია ქვეუბნები (ნაწილი) იყვება შემდეგი მონიშნული ველი, რომელშიც შეიტანება შესაბამისი მონაცემები. (სურ.3.2.1.10)

თანხის შეყვანის შემდეგ ოპერატორი ამონებს ჯარიმათა ისტორიას, რისი ნახვაც შესაძლებელია აღნიშნული ლილაკის მეშვეობით.

ლილაკით გამოვლით ხდება დაბრუნება საწყის გვერდზე.

სურ. 3.2.1.9

[illegible]

- საქართველოს საბა-
ჟო საზღვრის გადაკეუთი-
სას არარეზიდენტ პი-
რებზე საქართველოს
საგადასახადო კოდექსის

289 მუხლით გამოვლენილი სამართალდარღვევები შეიტანება არარეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევების და სამართალდამრღვევთა აღრიცხვის მოდულში. ახალი საჯარიმო სანქციის არარეზიდენტი პირების საბაჟო სამართალდარღვევების აღრიცხვის მოდულში მონაცემების დაფიქსირების მექანიზმი თითქმის ისეთივეა, როგორც რეზიდენტი პირების შემთხვევაში.

საკვანძო ტერმინები და განმარტებები

გზისკენ

სატრანსპორტო საშუალება

ა) გადაზიდვა, რომელიც ხორციელდება მხოლოდ საქართველოს საზღვრების გარეთ მდებარე პუნქტებს შორის ან მხოლოდ საქართველოს საზღვრების შიგნით მდებარე პუნქტებს შორის;

მგზავრი - ფიზიკური პირი, რომელიც კანონიერად კვეთს საქართველოს საბაჟო საზღვარს;

64

სატრანსპორტო საშუალება – საავტომობილო, საჰაერო, საზღვაო და სარკინიგზო სატრანსპორტო საშუალება, აგრეთვე ელექტროგადამცემი ხაზი, მილსადენი, კონტეინერი, მისაბმელი, ნახევარმისაბმელი და ნებისმიერი სხვა საშუალება, რომლებიც გამოიყენება მგზავრთა გადაყვანისთვის ან/და საქონლის გადაზიდვისათვის.

საკონტროლო კითხვები:

1. რომელი მოდული გამოიყენება ძირითადად სახელმწიფო ფინანსური მართვის საინფორმაციო სისტემაში საბაჟო საზღვარზე?
2. რომელი განყოფილებები აქვს მოდულს სამართალდარღვევათა აღრიცხვა?
3. შესაძლებელია თუ არა ორგანიზაციაზე/ფიზიკურ პირზე ყველა ოქმის დათვალიერება?
4. აქვს თუ არა საინფორმაციო სისტემას ელექტრონული კალენდარი?
5. საჭიროა თუ არა ჯარიმების (სანქციების) ისტორიის შენახვა და რატომ?
6. აქვს თუ არა სამართალდარღვევების საინფორმაციო სისტემას სამართალდარღვევების შესახებ ინფორმაციის ძიების საშუალება?
7. გამოიწვევს თუ არა არარეზიდენტ პირებზე ჯარიმები (სანქციები)?

პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის საინფორმაციო სისტემა PIRS

მეოთხე თავში განხილულია საქართველოში პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის საინფორმაციო სისტემა PIRS, რომელიც შემუშავებულია პიროვნების მიერ საზღვრის გადაკვეთის შესახებ ინფორმაციის დასაფიქსირებლად, შესანახად და საძიებლად. აღწერილია მისი დანიშნულება, ინტერფეისი, რეგისტრაციის პროცესი და საინფორმაციო სისტემის მუშაობის პრინციპები.

- შესავალი
- PIRS სისტემის დანიშნულება
- PIRS სისტემის სტრუქტურა და აგებულება
- პროგრამული ინტერფეისი
- რეგისტრაციის ფორმის განხილვა
- რეგისტრაციის პროცესი
- პირის რეგისტრაცია
- ტრანსპორტის რეგისტრაცია
- ვიზის რეგისტრაცია
- თანმხლები (ბავშვი) პირის რეგისტრაცია
- დეპორტირებული პირის რეგისტრაცია
- ძებნილი პირების იდენტიფიკაცია
- განსხვავება საქართველოს და უცხოეთის მიერ გაცემული დოკუმენტების რეგისტრაციის პროცესებს შორის

4.1 შესავალი

საქართველოს საზღვრის უსაფრთხოების პროგრამის ფარგლებში მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის (მსო, IOM - International Organization for Migration) მიერ დაფინანსებულ იქნა პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის სისტემა – PIRS (Personal Identification & Registration System). მთელი საქართველოს მასშტაბით ახალი სისტემა ხელმძღვანელობას ეხმარება ეფექტიანად მართოს საზღვარი, ებრძოდეს არალეგალურ მიგრაციას, ადამიანებით ვაჭრობასა და ორგანიზებულ დანაშაულს. სისტემა სასაზღვრო პოლიციას და საბაჟო სისტემის ოფიცრებს უადვილებს ყალბი დოკუმენტების გამოვლენას, ქვეყანაში შესვლისა და გასვლის მონაცემების შენახვას, რაც მიგრაციის შესახებ ინფორმაციის ანალიზსა და გაცვლას უწყობს ხელს.

2006 წლის 13 ნოემბერს “საქართველოს საზღვრის გაძლიერების და კანონალსრულების” პროგრამისა და მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის ერთობლივი ძალისხმევით საბაჟო გამშვებ პუნქტში “ნითელი ხიდი” გაშვებულ იქნა “პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის” თანამედროვე სისტემა. მოგვიანებით ეს სისტემა თბილისის ახალ აეროპორტშიც დაინერგა. ახალი პროგრამა აგრეთვე ითვალისწინებდა ნითელ ხიდსა და თბილისის აეროპორტში სისტემის მოხმარების პროცესში აღმოჩენილი ნებისმიერი პრობლემის აღმოფხვრას და მობილური აპარატურის გამოყენებასთან დაკავშირებული ცვლილების შეტანას. 2007 წელს პირსის პროგრამა კიდევ სამ საბაჟო გამშვებ პუნქტში დაინერგა და დღეისათვის ყველა საბაჟო გამშვებ პუნქტს მოიცავს.

მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციამ შეიმუშავა საზღვრის კონტროლის სისტემის გაუმჯობესების გზები. განახლებული სისტემითა და თანამშრომელთა წვრთნით მსოფიად ისახავს საქართველოში მესაზღვრეებისა და საბაჟო ოფიცრების პოტენციალის ამაღლებას საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

საზღვრის მართვის პროგრამის ფარგლებში საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სასაზღვრო პოლიციაში შექმნილი PIRS სისტემა ეხმარება მიზნობრივ უწყებებს, როგორც საზღვრის მართვის გაუმჯობესებაში, ისე უკანონო მიგრაციის, ადამიანებით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) და ორგანიზებული დანაშაულის აღკვეთაში.

სისტემა PIRS შემუშავებულია პიროვნების მიერ სახელმწიფო საზღვრის გადაკვეთის შესახებ ინფორმაციის დეტალურად დასაფიქსირებლად, შესანახად და მოსაძიებლად. ეს ინფორმაცია შესაძლოა შეიცავდეს: ფოტოებს, დასკანერებულ დოკუმენტებს, საპასპორტო და სხვა მონაცემებს (ვიზა, ტრანსპორტი, თანმხლები და ა.შ.). სისტემა ასევე შეიცავს საექვო პირების, დოკუმენტებისა და ტრანსპორტის მონაცემთა ბაზასა და დასარეგისტრირებელ ინფორმაციას შენახვამდე ადარებს ამ ბაზას.

4.2 PIRS დანიშნულება

PIRS შემუშავებულია პირის მიერ საზღვრის გადაკვეთის შესახებ ინფორმაციის დეტალურად დასაფიქსირებლად, შესანახად და მოსაძიებლად. PIRS პროგრამა გამოიყენება საქართველოს საზღვრის იმ მონაკვეთებში, სადაც ხდება სახელმწიფო საზღვრის კვეთა, მგზავრების, სატრანსპორტო საშუალებების გასვლა ან შემოსვლა ქვეყანაში. საზღვრის გადაკვეთისას საპასპორტო კონტროლს ახორციელებს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის თანამშრომელი და შინაგან საქმეთა სამინისტროს სისტემაში შემაჯალი უფლებამოსილი ორგანოს თანამშრომელი.

PIRS შეიცავს საექვო პირების, დოკუმენტების და ტრანსპორტის მონაცემთა ბაზას. შინაგან საქმეთა სამინისტროს ინფორმაციის ავტომატიზებულ ბაზაში შენახვამდე მონაცემები გადაის ფილტრაციას ე.წ. "შავი სიის" ბაზასთან.

პირმა საზღვრის გადაკვეთისას უნდა წარმოადგინოს მოქმედი სამგზავრო დოკუმენტი - პასპორტი, ან მისი შემცვლელი სხვა სამგზავრო დოკუმენტი, რომლითაც შესაძლებელია საზღვრის გადაკვეთა.

4.3 PIRS სტრუქტურა და აგებულება

4.3.1 სისტემის სტრუქტურა

პირის იდენტიფიკაციის და რეგისტრაციის სისტემით შესაძლებელია პიროვნების მიერ საზღვრის გადაკვეთის შესახებ ინფორმაციის დაფიქსირება, შენახვა და მოძიება.

PIRS სისტემაში არსებობს 3 ძირითადი სახის მონაცემი:

1. დოკუმენტების ბაზა;
2. ე.წ. "შავი სია";
3. მონაცემთა სრული ბაზა.

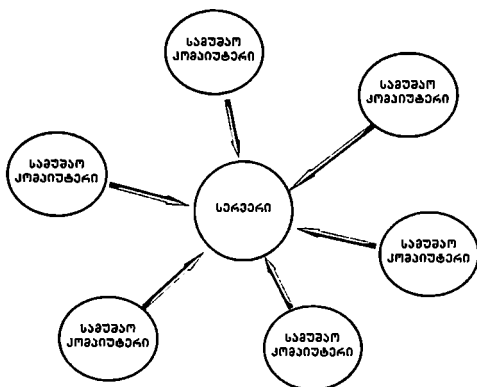
დოკუმენტების ბაზა - ინახავს მხოლოდ იმ პიროვნების შესახებ დოკუმენტალურ ინფორმაციას, რომელმაც ერთხელ მაინც გადაკვეთა სახელმწიფო საზღვარი.

"შავი სია" - შეიცავს შემდეგი სახის ინფორმაციას: საექვო და ძეხნილი პიროვნებების, საექვო და ძეხნილი დოკუმენტების, საექვო და ძეხნილი ტრანსპორტის მონაცემებს.

მონაცემთა სრული ბაზა - ფიქსირდება პიროვნების მიერ საზღვრის გადაკვეთის თი-

თოვული ფაქტი შესაბამისი ინფორმაციით (დასკანირებული და რეალური ფოტო, სამგზავრო დოკუმენტების მონაცემები, დამატებითი ოპერაციები) ასევე საბაჟო საზღვრის რომელი მონაკვეთიდან მოხდა საზღვრის კვეთა, თარიღი.

4.3.2 სისტემის აბაჟულა

სურ. 4.3.2

ტიზებულ ბაზიდან სამშენებლო კომპიუტერში ბრუნდება შესაბამისი შეტყობინება. სისტემაში მონაცემთა სიის განახლება ხდება ყოველ 10 წამში.

პირის მუშაობისათვის აუცილებელია ერთიანი კომპიუტერული ქსელის არსებობა, რომელშიც გაერთიანებულია საქართველოს საბაჟო საზღვარზე არსებული ყველა სამშენებლო კომპიუტერი და სერვერი, საიდანაც ხდება დარეგისტრირებული მგზავრების ინფორმაციის გადაგზავნა ინფორმაციის ავტომატიზებულ ბაზაში. სამშენებლო კომპიუტერი ამ შემთხვევაში მხოლოდ დამხმარე მონაცემებისაა ინფორმაციის სერვერზე გადასაგზავნად. პირის საშუალებით ყველა სამშენებლო კომპიუტერიდან ერთდროულად ხდება ინფორმაციის გადაცემა ინფორმაციის ავტომატიზებულ ბაზაში და ასევე ინფორმაციის ავტომატიზებულ ბაზიდან სამშენებლო კომპიუტერში ბრუნდება შესაბამისი შეტყობინება. სისტემაში მონაცემთა სიის განახლება ხდება ყოველ 10 წამში.

4.3.3 სამშენებლო ადგილი

სისტემაში შედის სრული პროგრამული უზრუნველყოფა: სერვერი, კომპიუტერი, პასპორტის წამკითხველი მონაცემებისა და ვებ-კამერა.

პროგრამული უზრუნველყოფა - უზრუნველყოფს სისტემის ფუნქციონირებას;

სარეგისტრაციო - ინახავს მონაცემთა ბაზას;

კომპიუტერი - ატარებს რეგისტრაციის პროცედურას;

პასპორტის წამკითხველი მონაცემებისა - ასკანირებს საჭირო ინფორმაციას დოკუმენტიდან;

ვებ-კამერა - იღებს მგზავრის რეალურ ფოტოსურათს.

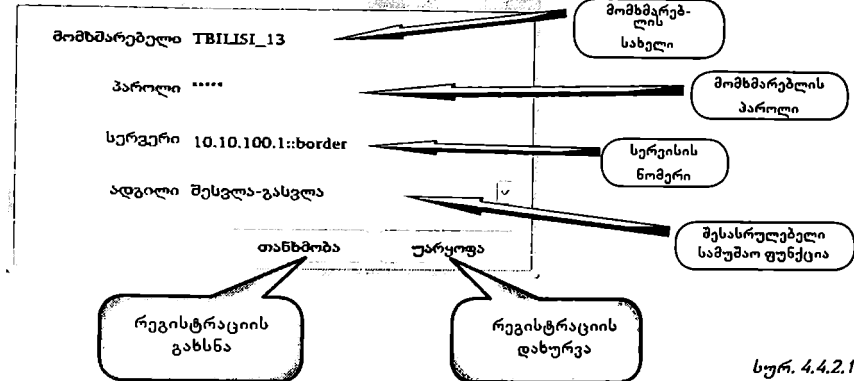
4.4 პროგრამული ინტარფეისი

4.4.1 სისტემაში დაშვება

სისტემაში დასაშვებად აუცილებელია მომხმარებლის სახელისა და პაროლის გამოყენება. კონტროლიორებს და საბაჟო ოფიცრებს ისინი გადაეცემათ ინდივიდუალურად, თითოეულ რეგისტრატორს გააჩნია საკუთარი მომხმარებლის სახელი და პაროლი. მომხმარებლის სახელი და პაროლი უცვლელია და დაუშვებელია მისი სხვა პიროვნებისათვის რაიმე სახით გადაცემა.

4.4.2 სისტემაში შესვლა

პირს სისტემაში შესვლა წარმოადგენს კონტროლიორის და საგადასახადო ოფიცრის

იდენტიფიკაციის პროცესს. მომხმარებლის სახელით და პაროლით განისაზღვრება სისტემაში მისი დაშვების დონე და ეს სახელი ფიქსირდება მის მიერ დარეგისტრირებულ მონაცემებთან ერთად.

რეგისტრაციის საწყის ფორმაში სერვერის შესახებ ინფორმაცია წინასწარაა მითითებული. რეგისტრატორი რეგისტრაციის ფორმის გასახსნელად იყენებს საკუთარ მომხმარებლის სახელს და მისთვის განკუთვნილ პაროლს.

ფორმის გასახსნელად ვანვებით ღილაკს "თანხმობა". ამის შემდეგ მოხდება მომხმარებლისა და პაროლის იდენტიფიცირება შსს მონაცემთა ავტომატიზებულ ბაზაში, იდენტიფიკაციის შემთხვევაში რეგისტრატორი სისტემაში დაიშვება და გაიხსნება რეგისტრაციის ცარიელი ფორმა.

აღსანიშნავია, რომ დაშვების დონიდან გამომდინარე შესაძლოა PIRS-ის ოპერაციათაგან ყველა არ იყოს ხელმისაწვდომი ოპერატორისათვის.

ღილაკი "უარყოფა" მთლიანად ხურავს პირის სისტემის საწყის ფორმას.

4.5 რეგისტრაციის ფორმის განხილვა

4.5.1 რეგისტრატორის სამუშაო ფანჯარა

რეგისტრატორის სამუშაო ფანჯარა შედგება ნაწილებისაგან: რეისი, პირის რეგისტრაცია და დამატებითი ოპერაციები. დამატებითი ოპერაციები შედგება ველებისაგან: ავტო/მძღოლი, ბავშვი/თანმხლები პირი, ვიზა, დეპორტირებულია. საქმარისა რომელიმე ველი მოვნიშნოთ, ეკრანზე გამოიტანება შესაბამისი ოპერაციის ცარიელი ფორმა, ხოლო მონიშვნის გათიშვის შემთხვევაში შესაბამისი ფორმა გაქრება.

4.5.2 რეისის ინფორმაცია

ინფორმაცია რეისი შედგება ორი სიისაგან: მიმართულების სია და აქტიური რეისების სია. ველი "რეისი" გამოიყენება აეროპორტებში, პორტებში და რკინიგზაზე, იქ სადაც ხდება ერთდროულად რამოდენიმე რეისის მომსახურება. თუ საბაჟო გამშვებ პუნქტში არის საავტომობილო მიმოსვლის, მაშინ ველი "რეისი" არ გააქტიურდება.

რეგისტრაცია

შეზღუდვების შეზღუდვა
პირის რეგისტრაცია

დოკუმენტის № 0
გამგზავნის ორგ / ქვეყანა
დოკუმენტის ტიპი
მოქალაქეობა
პირადი №
მალაქა
შენიშვნა

გვარი
სახელი
ყმა, იანაძე
სქესი
მგზავნი მისამართი
პროფილი

დამატებითი ინფორმაცია

☐ ავტო / მძღოლი

ავტომანქანის რეგისტრაცია

მანქანის ნომერი

ტრანსპორტი

ქვეყანა

მარკა

მოდელი

შენიშვნა

დამატებითი ინფორმაცია

მარკის №

სამართლებრივი

ფაქტობრივი, რეგისტრაცია

შენიშვნა

მგზავნი / თანამშრომელი პირი

კონა

დოკუმენტის ტიპი

სარეგ. მონაცემები

ფაქტი

სარეგ. №

მონაცემები

VIN / მისამართი

ნომრის ტიპი

მისამართი

მართვის ტიპი

გადამცემის ტიპი

90 შიდა ტრანსპორტის ნომერი

საქართველოს რეგისტრაციის

სისტემა

დოკუმენტი

რეგისტრაცია

გამგზავნის

სურ. 4.5.1.1

4.5.3 ენის შერჩევა

პირის სისტემაში მონაცემების რეგისტრაცია ხდება ქართულ და ლათინურ ენაზე.

4.6 რეგისტრაციის პროცესი

4.6.1 რეგისტრაციის პროცესის დაწყება

სისტემაში დაშვების შემდეგ კომპიუტერზე გამოდის რეგისტრაციის ცარიელი ფორმა. პირს პროგრამაში სამგზავრო დოკუმენტების მონაცემები ივსება პასპორტის ნამკითხველი აპარატის მეშვეობით, ხელით ან ავტომატურად პასპორტის ნომრის შეტანის შემდეგ (ავტომატურად იმ შემთხვევაში თუ პიროვნებას ერთხელ მაინც აქვს საქართველოს სახელმწიფო საზღვარი გადაკვეთილი).

თუ პირი საქართველოს მოქალაქეა, აუცილებელია ყველა ველის შევსება.

უცხო ქვეყნის მოქალაქის შემთხვევაში არ ივსება გვარი და სახელი ქართულ ენაზე და არ არის აუცილებელი პირადი ველის შევსება.

თუ პირი არის თვითმფრინავის, მატარებლის ან გემის ეკიპაჟის წევრი, პირველ რიგში ხდება დოკუმენტის სკანირება, რეალური ფოტოს გადაღება, ეკლში "პერსონალი" ხდება შესაბამისი თანამდებობის ველის მონიშვნა და საბოლოო რეგისტრაცია.

პირის პროგრამაში შეიტანება შემდეგი ინფორმაცია:

1. რეგისტრაციის ნომერი, თუ პირი საპაერო გზით გადაადგილდება;
2. დოკუმენტის ნომერი;

3. დოკუმენტის გამცემი ქვეყანა;
4. დოკუმენტის ტიპი;
5. მოქალაქეობა;
6. პირადი ნომერი;
7. მოქმედების ვადა;
8. გვარი;
9. სახელი;
10. დაბადების თარიღი;
11. სქესი;
12. მგზავრობის მიზანი;
13. პერსონალი;
14. შენიშვნა;

კომპიუტერი, რომელშიც პირსა ჩატვირთული აღჭურვილია პასპორტის ნამკითხველი მონაცემებით (სკანერი). სკანირების პროცესი იწყება F8 ღილაკით. სკანირების შემდეგ პროგრამაში ჩნდება მგზავრის სამგზავრო დოკუმენტში არსებული ფოტო. ამის შემდეგ კი ხდება რეალური ფოტოს გადაღება F4 ღილაკის მეშვეობით.

პროგრამულ-აპარატურული კომპლექსი პასპორტის ავტომატურ ნამკითხველს შეიცავს. მას შეუძლია როგორც სურათის სკანირება, ისე ინფორმაციის ავტომატურ რეჟიმში შეყვანა. აგრეთვე, საბუთების ულტრა-ნათელ და ულტრა-ისფერ სხივებზე დათვალიერების საშუალებას იძლევა, რაც შესაძლებელს ხდის შემონმდეს, ზომ არ არის დარღვეული ან გაყალბებული პასპორტის დამცავი ნიშნები. ამის შემდეგ ხდება საპასპორტო ინფორმაციის სურათთან ერთად შენახვა. როდესაც ადამიანი საზღვარს მეორედ გადაკვეთს, პასპორტის მიხედვით, მის შესახებ არსებული ინფორმაციები ეკრანზე ავტომატურად გამოჩნდება. ოპერატორს კი საშუალება ექნება, შეადაროს ეს ისევ ის პასპორტია, რომლითაც ერთხელ უკვე გადაკვეთა საზღვარი თუ არა. ინფორმაციის ავტომატური შეყვანის წყალობით რეგისტრაციის სიჩქარეც იზრდება.

PIRS გამოყენებით დოკუმენტაციის გაყალბება თავიდან იქნება აცილებული. მაგალითად, თუ ამ პასპორტში სხვა პირი საკუთარ სურათს ჩააკრავს და მის გამოყენებას შეეცდება (რაც ადრე ხშირად ხდებოდა), ამას სისტემა აუცილებლად აღმოაჩენს. საზღვარზე პირის შემოწმებისას მისი პატარა სურათი ფიქსირდება (ანუ, კონკრეტულ მომენტში პიროვნება როგორ გამოიყურება) და მის საბუთებს მიჰყვება. თუ პიროვნებამ საზღვარი ხუთჯერ გადაკვეთა, ფიქსირდება, ხუთივე გადაკვეთისას არსებული პასპორტი და სურათი. აღნიშნულ სისტემაში ანგარიშგებისა და ანალიზის სისტემა საზღვარზე გასული ყველა პირის შესახებ მომენტალური ინფორმაციის მოძიების საშუალებას იძლევა. ეს კი, ბუნებრივია, მიგრაციის ზუსტი სურათის დასადგენად საუკეთესო საშუალებაა. შესაძლებელია ასევე იმის დადგენაც, ყველაზე ხშირად რომელი ქვეყნიდან შემოდიან მგზავრები.

თუ პასპორტზე სხვა გვარი და სახელი წერია, საზღვარზე ბიომეტრიის შედარება არ ხდება. გათვალისწინებული იყო სურათით ამოცნობა, თუმცა ეს არააფექტური აღმოჩნდა. მესაზღვრეს შეუძლია, პიროვნება პასპორტს ვიზუალურად შეადაროს. სურათის შედარებას კომპიუტერი არ ახდენს. ამისი საშუალება მხოლოდ კონტროლიორს აქვს. თუ ეს პასპორტი მონაცემთა ბაზაში ადრე შესული იყო, შესაძლებელია დადგინდეს, პიროვნება ნამდვილად ის არის თუ არა, ვინც ამ პასპორტით ერთხელ უკვე ისარგებლა. საზღვარზე პიროვნების გატარების შემთხვევაში პასპორტში შესაბამისი ბეჭედი ერტყმება და გარდა ამისა, ის კომპიუტერშიც ფიქსირდება. თუ პასპორტში ჩარტყმულია შტამპი, მაგარი რეგისტრაცია კომპიუტერში არ არის გავლელი, ეს იმას ნიშნავს, რომ ადამიანი ქვეყანაში არ შემოსულა. ამ შემთხვევაში თავისუფლად შეიძლება იმის დადგენა, რომ ეს შტამპი ყალბია. ვისაც კომპიუტერში გარკვეუ-

ლი მონაცემები შეჰყავს, ყველას საკუთარი პაროლი აქვს და ფიქსირდება კომპიუტერში მონაცემები ვინ შეიტანა.

4.6.2 სავალდებულო და არასავალდებულო ველები

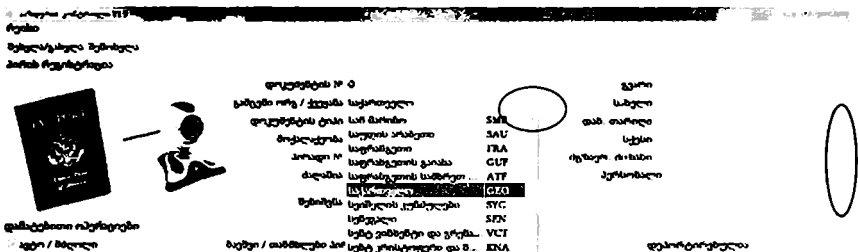
დოკუმენტის № 0
გამცემი ორგ / ქვეყანა
დოკუმენტის ტიპი
მოქალაქეობა
პირადი № 54001044454
ძალაშია 0

PIRS არსებობს ე.წ. სავალდებულო და არასავალდებულო ველები. სარეგისტრაციო ფორმის არშევსების ან არასწორად შევსების შემთხვევაში არ მოხდება მგზავრის მონაცემების რეგისტრაცია და სისტემა გამოიტანს ამის შესახებ სპეციალურ შეტყობინებას სურ. 4.6.2.1 ფანჯარაში და შესაბამის ველში გაჩ-

ნდება ნითელი შეცდომის ნიშანი.

4.6.3 მარკერიანი (ListBox) ველები

PIRS პროგრამის რეგისტრაციის ფორმაში მარკერიანი ველი ბოლოვდება ისრის ფორმის გამოსახულებით, რომელიც იძლევა მასში მოთავსებული სიის გახსნის საშუალებას. მარკერიანი ველში მონაცემები შეგვყავს სიით ჩამონათვალიდან, მაუსით ან დასახელების პირველი ასოების აკრეფით. მათში რაიმე სხვა სახის ინფორმაციის ჩანერა შეუძლებელია.

სურ. 4.6.3.1

4.6.4 თარიღის შეტანა

რეგისტრაციის ფორმაში თარიღის (ძალაშია, დაბადების თარიღი) აკრეფის თანმიმდევრობა შემდეგია: დღე, თვე, წელი, ან აირჩევა ველში არსებული კალენდრიდან. სისტემა არ იძლევა არარეალური თარიღის აკრეფის საშუალებას (მაგალითად, 25-თვე, 45-ე დღე). სისტემა იძლევა შეტყობინებას არასწორი თარიღის აკრეფის შემთხვევაში, თუ დოკუმენტის მოქმედების ვადა ამოწურულია წარსულში, ან დაბადების თარიღად მიჩნეულია მომავალი დრო.

კალენდარში ყოველთვის მითითებულია მიმდინარე რეალური თარიღი.

დოკუმენტის № 0
გამცემი ორგ / ქვეყანა საქართველო
დოკუმენტის ტიპი
მოქალაქეობა
პირადი №
ძალაშია 0
შეზღუდვა

საგები / თანხლები პირი

საგები	თანხლები	პირი
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

სურ. 4.6.4.1

Գրադարանի Խ՝
 թանգարան ԽՈՒՄ / Վերականգնող
 Գրադարանի Զեմին
 Մարտի 1-ին
 Խորհրդարան ԶԻ
 Երևան

Ելնամիլ

გაბრიელ
ნაბუღო
დას. თაყაიშვილი
ხუტე
მეზაძე გიორგი
კუჭუხაძე

შენიშვნის ველში ინერება დამატებითი ინფორმაცია, რომელიც არაა ასახული რეგისტრაციის ყველა სხვა ველში. შენიშვნის ველში ინფორმაციის ჩანერა ხდება ქართულ ენაზე.

4.7.1 სკანერების პრინციპი

პასპორტის წამკითხველ აპარატი ვთავაზებთ სამგზავრო დოკუმენტის (პასპორტი) ბიომონაცემთა გვერდს, შემდეგ ვაჭერთ ლილასს F8, რამოდენიმე წამში ეკრანზე გამოდის დასასკანირებელი გვერდიდან ინფორმაცია, რომელიც განთავსებულია შესაბამის ველებში, ამის შემდეგ აუცილებელია ამ ინფორმაციის დეტალური გადამოწმება.

4.7.2 ფოტოსურათის გადაღება

მგზავრის რეალური ფოტოსურათის გადაღება ხდება პირის რეგისტრაციის ფორმაში ფოტოს განთავსების ადგილზე დაჭერით, ან F4 ლილაკზე დაჭერით, გამოდის ახალი ფანჯარა დიდილოგიურ რეჟიმში, საიდანაც ოპერატორს ექნება საშუალება გადაუღოს ფოტო მგზავრის სასურველ მდგომარეობაში ("+" და "-" ლილაკებით შესაძლებელია კადრის მოახლოება და დაშორება). ფოტოსურათის დაფიქსირება რეგისტრაციის ფორმაში ხდება ლილაკზე "თანხმობა" დაჭერით.

4.7.3 ინფორმაციის დაცვის ტრენინგები

საბოლოოდ დარეგისტრირება ხდება "რეგისტრაცია" ან F12 ლილაჟზე დაჭერით. ამ დროს ხდება პირის საპასპორტო მონაცემებისა და დამატებითი ოპერაციების მონაცემთა ბაზაში შენახვა, რომელიც გააქტიურებულია ეკრანზე (მაგ. ვიზა, ავტო/მძღოლი და ა.შ.) არასრული ინფორმაციის არსებობის შემთხვევაში გამოდის შეტყობინება და შეუძლებელ (აუცილებელ) ევლდება უჩნდებათ ნოთხი ფორმის შეცდომის ნიშანი.

თუ ყველა აუცილებელი ველი შევსებულია ინფორმაცია რეგისტრირდება და დიალოგიურ რეჟიმში გამოდის ფორმა შეტყობინებით "რეგისტრაცია წარმატებით დასრულდა", რის შემდგომაც დარეგისტრირებული მგზავრის ინფორმაცია იგზავნება ცენტრალურ სერვერზე, გადის ფილტრაციას "შავი სიის" ბაზასთან და ამის შემდეგ გამოდის ფორმა შეტყობინებით "აიარა შეუფერხებლად", რომელიც იხურება ლილავი "დახურვა".

4.7.4 რეგისტრაციის ფორმის განუყოფლობა

“გასუფთავების” ლილაკზე დაჭერით ქრება სარეგისტრაციო ფორმის ყველა ველში არსებული ინფორმაცია.

თანამშრომელი ახორციელებს არსებული სიტუაციის ბაზასთან შედარებას (საყურადღებოა, რომ რამოდენიმე ლუქის არსებობისას მოხდეს ყველას გადამოწმება). თუ ადგილი აქვს სამართალდარღვევას, ხორციელდება სამართალდარღვევის საქმისწარმოება და ვალდებულმა პირმა უნდა წარმოადგინოს ჯარიმის გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი. ამის შემდეგ ვიყენებთ ლილას „დამოწმება“.

4.9 ვიზის რეგისტრაცია

4.9.1 ვიზის მონაცემების შევსება

ველი „ვიზა“-ს მონიშვნა-გააქტიურება საჭიროა იმ შემთხვევაში, როდესაც უცხო ქვეყნის მოქალაქე ქვეყანაში შემოსასვლელ ვიზას იღებს სახელმწიფო საზღვარზე. ვიზის ფორმაზე არსებული ყველა ველის შევსება საავალდებულოა.

4.10 თანმხლები (ბავშვი) პირის რეგისტრაცია

პიროვნებასთან ერთად ბავშვის რეგისტრაციისათვის საჭიროა ველის „ბავშვი/თანმხლები პირი“-ს მონიშვნა - გააქტიურება. ველებში შეგვსება ბავშვის მონაცემები (გვარი, სახელი, დაბადების თარიღი და სქესი) და ვაჭერთ ლილას „+“, ინფორმაცია დაემატება ძირითადი პიროვნების მონაცემებს. „-“ ლილას დაჭერის შემთხვევაში ინფორმაცია ნაიშლება. პირის რეგისტრაციისას მისი ბავშვი/თანმხლები პირების რაოდენობა შეუზღუდავია.

4.11 დეპორტირებადი პირის რეგისტრაცია

მოქალაქის რაიმე მიზეზით დეპორტაციის შემთხვევაში აუცილებელია ველი „დეპორტირებადი“-ს მონიშვნა-გააქტიურება, ველებში აუცილებელია შესაბამისი ინფორმაციის შეტანა. ერთი პიროვნებისთვის ერთდროულად შეიძლება შეესებოდეს იყოს რამოდენიმე დამატებითი ველი, სისტემის მიერ მოხდება ეკრანზე სრული ინფორმაციის დაფიქსირება

4.12 ქაზინო პირების იდენტიფიკაცია

მონაცემთა რეგისტრაციის პროცესის დასრულების შემდგომ სისტემა ახდენს ინფორმაციის შედარებას ე.წ. „შავ სიაში“ არსებულ ინფორმაციასთან. საეჭვო მონაცემების თანხვედრის გამოვლენის შემთხვევაში, ეკრანზე გამოდის ფანჯარა შესაბამისი შეტყობინებით - საეჭვო პირების, დოკუმენტის ან სატრანსპორტო საშუალების მიერ საზღვრის გადაკვეთის მცდელობის შესახებ.

პრობლემური მგზავრების შემთხვევაში მონაცემთა სია ახლდება ყოველ 10 წამში, საეჭვო ფაქტის გამოვლენის შემთხვევაში უფლებამოსილმა პირმა უნდა მიიღოს გადაწყვეტილება კონკრეტულ შემთხვევაზე. იგი ლეზულობს ეკრანზე გამოსულ ფანჯარაში არსებულ ინფორმაციას, სადაც დეტალურადაა მოცემული პირის პირადი მონაცემები, პრობლემის მიზეზი ან მიზეზები და სხვა დამატებითი ინფორმაცია, რის შემდეგაც უფლებამოსილი პირი ახდენს დარეგისტრირებული მგზავრის იდენტიფიცირებას, დოკუმენტის ან სატრანსპორტო საშუალების მონაცემებსა და „შავ სიაში“ არსებულ მგზავრის, დოკუმენტის ან სატრანსპორტო საშუალების მონაცემებს შორის. უფლებამოსილი პირი იღებს გადაწყვეტილებას არსებული ინსტრუქციის შესაბამისად.

4.13 განსხვავება საქართველოს და უცხოეთის მიერ გაცემული დოკუმენტების რეგისტრაციის პროცესებს შორის

საქართველოს და უცხოეთის მიერ გაცემული დოკუმენტების რეგისტრაციის პროცესებს შორის შემდეგი განსხვავებებია:

1. საქართველოს მიერ გაცემულ დოკუმენტში მოქალაქეს გააჩნია თავისი პირადი ნომერი, რომელიც აუცილებლად უნდა იქნას რეგისტრაციის შესაბამის ველში დაფიქსირებული. უცხოეთის მიერ გაცემული დოკუმენტების უმრავლესობაში პირადი ნომერი არაა მითითებული.
2. საქართველოს მიერ გაცემული დოკუმენტით მოქალაქის რეგისტრაციისას გვარისა და სახელის ლათინური ჩანაწერის გარდა აუცილებელია შესაბამის უჯრებში ქართულ ენაზე გაკეთებული იქნას სახელისა და გვარის ჩანაწერი.

საკვანძო ტერმინები და განმარტებები

პირსი

მსო

დეპორტაცია

პირსი - პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის სისტემა, PIRS - Personal Identification & Registration System

მსო - მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია, IOM - International Organization for Migration
დეპორტაცია არის ადამიანის ან ადამიანების ჯგუფის სახელმწიფოდან გაძევება. მიუხედავად იმისა, რომ სასჯელის მოსახდელად გადაყვანას, ექსტრადიციასა და დეპორტაციას შედეგობრივად ერთი და იგივე ეფექტი აქვს, პირის გაძევება ქვეყნის ტერიტორიიდან, სამივე პროცედურას თავისი წესები და მიზნები გააჩნია. სასჯელის მოსახდელად გადაყვანის შემთხვევაში, პირი უცხო სახელმწიფოდან სამშობლოში გადაყავთ სასჯელის მოხდის გასაგრძელებლად. ექსტრადიციის მიზანია პირის ერთი სახელმწიფოდან მეორეში გადაყვანა გასამართლების ან მისჯილი სასჯელის მოხდის მიზნით. დეპორტაცია არის უცხოელის გაძევება იმ მიზეზით, რომ ის გამძევებული სახელმწიფოს საზოგადოებრივ წესრიგს საფრთხეს უქმნის.

საკონტროლო კითხვები:

- ვის დაევალა "პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის" სისტემის შექმნა?
 რისთვის არის საჭირო "პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის" სისტემა?
 რა ინფორმაციას შეიცავს სისტემა PIRS?
 რას შეიცავს "შავი სია"?
 რომელ ენაზე ხდება PIRS-ის მონაცემების რეგისტრაცია?

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალი www.rs.ge

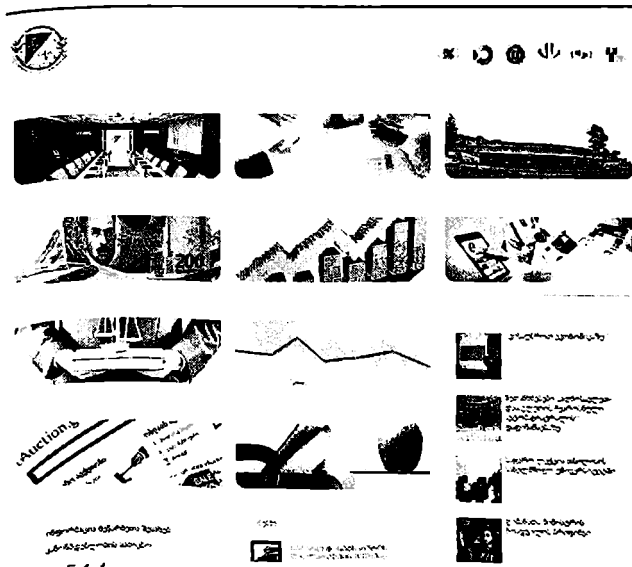
მეხუთე თავში მოცემულია ზოგადი ინფორმაცია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საჯარო ვებ-გვერდზე www.mof.ge და დეტალური ინფორმაცია შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალზე www.rs.ge. გაცნობით ვებ-პორტალზე არსებული ელექტრონული მომსახურების შესაძლებლობებს.

- საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ვებ-გვერდი - www.mof.ge
- შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალი - www.rs.ge
- ელექტრონული მომსახურება

5.1 საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ვებ-გვერდის www.mof.ge ზოგადი დახასიათება

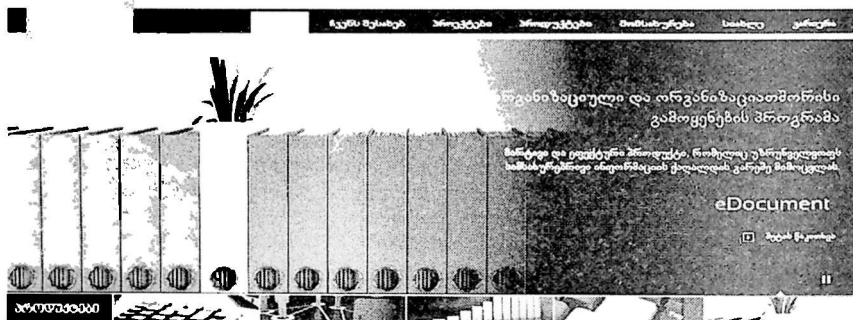
საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ მნიშვნელოვან წარმატებებს მიაღწია წინა წლებში დაწყებული და უკვე წარმატებით განხორციელებული რეფორმების მეშვეობით. ქვეყანაში მაკროეკონომიკური სტაბილურობის დამკვიდრების, ასევე ფინანსური და ფისკალური სფეროების განვითარების მხრივ, ამ პროგრესის, ასევე წინა წლების სტრატეგიული გეგმის შესრულების მდგომარეობის გათვალისწინებით, ფინანსთა სამინისტრო მომავალ წლებში გააგრძელებს შემდეგი სტრატეგიული მიმართულებებით: საბიუჯეტო პოლიტიკა, საზღვარის განვითარება, საფინანსო პოლიტიკა, შემოსავლების მოზილევა, ინსტიტუციური განვითარება და ა.შ.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ავტომატიზებული საინფორმაციო-საკონსულტაციო სისტემა განთავსებულია ფინანსთა სამინისტროს ვებ-გვერდზე www.mof.ge. აქ მოცემულია ინფორმაცია სამინისტროს შესახებ, სახელმწიფო შიდა ფინანსური კონტროლის, საგადასახადო პოლიტიკისა და ადმინისტრირების, ბიუჯეტის, რეფორმების, ანგარიშებისა და პრეზენტაციები, დავების განხილვის საბჭო, სახელმწიფო

ვალის მართვა და საგარეო დაფინანსება, ელექტრონული აუქციონი, სწავლება და კარიერა, სიახლეების შესახებ და ა.შ. (სურ.5.1.1) საიტიდან შესაძლებელია გადასვლა ფინანსთა სამინისტროს დაქვემდებარებულ სტრუქტურულ ერთეულებზე: სახელწიფო ხაზინა, შემოსავლების სამსახური, საგამოძიებო სამსახური, მომსახურების სააგენტო, ფინანსთა სამინისტროს აკადემია, საფინანსო-ანალიტიკური სამსახური.

ინფორმაციული ტექნოლოგიების სრულყოფის საქმეში განსაკუთრებით აღსანიშნავია საფინანსო-ანალიტიკური სამსახურის დიდი როლი. (სურ.5.1.2)

2 261 511

სურ. 5.1.2

საჯარო სამართლის იურიდიული პირი საფინანსო-ანალიტიკური სამსახური შეიქმნა 2010 წლის აპრილში. საფინანსო-ანალიტიკური სამსახურის უმაღლესი კვალიფიკაციის პროგრამისტები, ანალიტიკოსები, მონაცემთა ბაზების, ქსელების და სისტემური ადმინისტრატორები, ყველაზე თანამედროვე საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად მომზადებული მხარდაჭერის ჯგუფის თანამშრომლები გადანაწილებულნი არიან სამსახურის პროგრამული უზრუნველყოფის, საოპერაციო, სისტემური ადმინისტრირების, კვლევისა და სისტემური ანალიზის, ადმინისტრაციული და ვებ-რესურსების დეპარტამენტებში.

აღსანიშნავია, რომ საფინანსო-ანალიტიკური სამსახური არის 2009 წლის საქართველოს IT ინოვაციების რეგიონული კონფერენციის (GITI) მთავარი ნომინაციის გამარჯვებული და წლის საუკეთესო IT სააგენტოს ტიტულის მფლობელი.

სამსახურის მიზნება:

1. ფინანსთა სამინისტროს ეფექტური ფუნქციონირებისთვის საჭირო საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის შექმნა
2. ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციული უსაფრთხოების ხელშეწყობა
3. საკუთარი კომპეტენციის ფარგლებში ფინანსთა სამინისტროს ინფორმაციული და ანალიტიკური მხარდაჭერა
4. ფინანსთა სამინისტროს საინფორმაციო სისტემების ქვეყნის საინფორმაციო-საკო-

მუნიციპალიტეტის ინტეგრაცია

5. საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა საქმიანობა

სსიპ საფინანსო-ანალიტიკური სამსახურის მისია არის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს პრიორიტეტების და ამოცანების წარმატებულად განხორციელების ხელშეწყობა, სამინისტროს საინფორმაციო-საკომუნიკაციო სისტემების მხარდაჭერა და განვითარება. აგრეთვე, შესაბამისი მომსახურების გაწევა ფინანსთა სამინისტროს მიერ დასახული ამოცანების შესრულების უზრუნველსაყოფად.

მისიის განხორციელებისათვის სამსახური ავითარებს ფინანსთა სამინისტროს საინფორმაციო-საკომუნიკაციო სისტემებს, უზრუნველყოფს მათ მდგრად, უსაფრთხო და საიმედო ფუნქციონირებას, ზრუნავს მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესებაზე, სამინისტროს სთავაზობს და ახორციელებს თანამედროვე IT კონცეფციებს.

ფინანსთა სამინისტროს ვებ-გვერდზე www.mof.ge მოცემული ასევე სხვადასხვა სახის ინფორმაცია: სიახლეების შესახებ, სწრაფი ბმულები, გვერდებზე, საძიებო და ა.შ.

5.2. შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალი - www.rs.ge

www.rs.ge არ არის მხოლოდ ვებ-გვერდი, რომლის მეშვეობითაც დაინტერესებული პირი მიიღებს ინფორმაციას შემოსავლების სამსახურის სტრუქტურისა თუ საქმიანობების შესახებ, არამედ ეს არის შემოსავლების სამსახურის მრავალრიცხოვანი მომსახურებების პორტალი, რომლის მეშვეობითაც მნიშვნელოვნად იზოგება გადამხდელის დრო, ენერგია და ფინანსური რესურსები. ვებ-პორტალის შექმნა შემოსავლების სამსახურის დიდი მიღწევა იყო. (სურ. 5.2.1)

ვებ-პორტალის www.rs.ge საშუალებით, ოფისიდან გაუსვლელად, ზედმეტი დანახარჯების გარეშე, შესაძლებელი გახდა შემოსავლებთან კომუნიკაცია; გადასახადების ელექტრონული დეკლარირება, ინტერნეტ-გადახდები, დაჩქარებული მომსახურებების მიღება, განცხადებებისა და დოკუმენტაციის ელექტრონულად წარდგენა და მათი შესრულების

მდგომარეობაზე თვალყურის დევნება online რეჟიმში. აქ განთავსებულია საგადასახადო კოდექსის ტექსტური ვერსია. ვებ-პორტალი ასევე ემსახურება გადამხდელთა და დაინტერესებულ პირთა კვალიფიკაციის ამაღლებას, სხვადასხვაგვარი კითხვარების/ტესტების შექმნისა და განთავსების გზით, როგორცაა: „შეამოწმე შენი ბუღალტერი“, „შეამოწმე საკუთარი თავი“ და მრავალი სხვა.

ვებ-პორტალის www.rs.ge გამოძახების შემდეგ ეკრანზე გამოდის მთავარი გვერდი (სურ. 5.2.2).

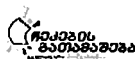
მიმოვიხილოთ ვებ-პორტალის სტრუქტურა:

ვებ-პორტალის მთავარი

სურ. 5.2.1

სივრცეები

სურ. 5.2.2

გვერდის სტრიქონობრივ მენიუში განლაგებულია შემდეგი ჩანართები: მთავარი, ჩვენს შესახებ, სერვისები, კანონმდებლობა, სიახლე, სტატისტიკა, სასარგებლო ინფორმაცია, მულტიმედია, კონტაქტი (სურ.5.2.3). მიმოვიხილოთ თითოეული მათგანი:

სურ. 5.2.3

მთავარში – მოცემულია ვებ-პორტალის პირველი გვერდი;

ჩვენს შესახებ - მოცემულია ინფორმაცია შემოსავლების სამსახურის შესახებ, მისი სტრუქტურა, დებულებები და ანგარიშები (სურ. 5.2.4).

შემოსავლების სამსახური დაკისრებულ მოვალეობებს ასრულებს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე. სამსახური შედგება სტრუქტურული ერთეულებისაგან, რომლებიც ქმნიან სამსახურის ერთიან ცენტრალიზებულ სისტემას.

სერვისები – სადაც ძირითადად მოცემულია ელექტრონული მომსახურება, რომელსაც ქვემოთ ცალკე განვიხილავთ დეტალურად.

კანონმდებლობაში - განთავსებულია შემდეგი ინფორმაცია: საკანონმდებლო აქტები, პრეზიდენტის ბრძანებულებები, მთავრობის დადგენილებები, ფინანსთა მინისტრის ბრძანებები, შემოსავლების სამსახურის უფროსის ბრძანებები და ძიება.

სიახლეებში - განთავსებულია პრეს-რელიზები და გალერეა, სადაც თქვენ შეგიძლიათ დაათვალიეროთ საბაჟო გამშვები პუნქტები, გაფორმების ეკონომიკური ზონები, სერვის ცენტრები და სხვადასხვა ღონისძიებების ამსახველი ფოტომასალა

სტატისტიკაში - თქვენ შეგიძლიათ მოიპოვოთ სტატისტიკური ინფორმაცია შემოსავლების და ექსპორტ-იმპორტის შესახებ.

ԲՅՈՒՆ ԶԵԼԱԽԵՐԺ

Մշակույթը մեզ համար անհրաժեշտ է, և մենք պետք է օգտագործենք այն, որը մեզ համար ամենաարդիականն է։ Մենք պետք է օգտագործենք մեր համայնքի ընդհանուր հարմարությունները, որոնք մեզ համար ամենաարդիականն են։ Մենք պետք է օգտագործենք մեր համայնքի ընդհանուր հարմարությունները, որոնք մեզ համար ամենաարդիականն են։

- [illegible]

- [illegible]

[illegible]

6.2.4. 5.2.4

სასარგებლო ინფორმაციაში - თქვენ შეგიძლიათ მოიძიოთ ყველა საჭირო ინფორმაცია საგადასახადო, საბაუო საქმიანობის შესახებ, სხვადასხვა ბროშურები, ხშირად დასმული კითხვები და სასარგებლო ბმულები.

მულტიმედიაში - მოცემულია შემოსავლების სამსახურის ლოგო, სარეკლამო ვიდეოები, შემოსავლების სამსახურის ლოგოს ფონი კომპიუტერის სამუშაო მაგიდისთვის, ზარებს მობილური ტელეფონისთვის და სხვა.

კონტაქტი - განთავსებულია ყველა სახის საკონტაქტო ინფორმაცია, საკონტაქტო ტელეფონები და e-mail, ასევე სერვის ცენტრების, საბაჟო-გამშვები ზონების და გაფორმების ეკონომიკური ზონების მისამართები.

მთავარი გვერდის ცენტრალურ ნაწილში მოთავსებულია ინფორმაცია იმ სიახლეების შესახებ, რომელსაც შემოსაჯლების სამსახური გეტყვავთ (სურ. 5.2.5).

ვებ-პორტალის მთავარი გვერდის ინფორმაციულ ნაწილში განთავსებულია საჯარო ინფორმაცია, რომელიც შეიცავს ჩანართებს: შეტყობინებები და შავი სია. შეტყობინებები – შემოკლებულია სამასხურის მიერ გაკეთებული საჯარო განცხადებები. შავი სია – ეს იმ პირთა ჩამონათვალია, რომლებიც გადასახადის გადამხდელების ბეჭდებს და სალარო აპარატების ჩეკის ესკიზებს იყენებდნენ ყალბი საგადასახადო დოკუმენტების დასამზადებლად.

ეგ-პორტალზე მოცემულია, ასევე კითხვა-პასუხის ევლი, სადაც შეგიძლიათ გაეცნოთ ინფორმაციას: ხშირად დასმულ შეკითხვებზე ან თავად გაგზავნოთ ნებისმიერი სახის შეკითხვა. პასუხს მიიღებთ e-mail-ის საშუალებით (სურ. 5.2.5).

www.rs.ge მთვარი გვერდზე მოთავსებულია სვეტობრივი მენიუ: (სურ. 5.2.6)

- ჩეკების გათამაშება
- საგადასახადო კალენდარი
- ალტერნატიული აუდიტი
- პირადი საგადასახადო მრჩეველი

ალებით.

ერთ-ერთი მთავარი სიახლე, რასაც ვებ-პორტალი მომხმარებელს სთავაზობს, არის **ბიზნეს-რუკა** (სურ. 5.2.7), რომლის მეშვეობითაც ხორციელდება ელექტრონული ადმინისტრირება, რაც გამოირიცხავს კორუფციული პრაქტიკის არსებობის ყოველგვარ შესაძლებლობას. ბიზნეს რუკა მოქნილს ხდის საგადასახადო და საბაჟო ოფიცერთა დავალებების განაწილების სისტემას. ის წარმოადგენს მიმდინარე კონტროლისა და ადმინისტრაციული რესურსების გამოყენების დახვეწილ სქემას.

ვებ-პორტალმა შესაძლებელი გახადა სისტემის სრული ავტომატიზაცია, რისკის კრიტერიუმების განსაზღვრა, ადამიანური ფაქტორის გარეშე შესაძლებელი გადამხდლების შერჩევა და პროგრამის მიერ დავალებების განაწილება, გადამხდლების გეოგრაფიულ სივრცეში განთავსება და შესრულებული სამუშაოს სრული მონიტორინგი.

ელექტრონული ადმინისტრირების სისტემა აბსოლუტურად გამორიცხავს საგადასახადო და საბაჟო კონტროლის განხორციელებისას სუბიექტურ, მიკერძოებულ და კორუფციულ გადაწყვეტილებებს.

აღნიშნული სისტემა საშუალებას გვაძლევს განხორციელებდეს გადამხდლების რუკაზე ეიზუალიზაცია და მიმდინარე პროცესების online რეჟიმში დაკვირვება, ასევე მიმდინარე კონტროლის განხორციელებულ ღონისძიებათა (ინვენტარიზაცია, საკონტროლო შესყიდვა, ქრონომეტრაჟი) მონიტორინგი და მენეჯერებისადმი დაუყოვნებელი რეპორტირება.

ბიზნეს-რუკა, მომხმარებელს წარმოადგენს უქმნის ამა თუ იმ დასახლებულ პუნქტში არსებული ბიზნეს-ობიექტების შესახებ და შესაბამისად, წარმოადგენს მარკეტინგული გათვლებისა და ბიზნესის დაგეგმვისათვის მნიშვნელოვან მონაცემთა ბაზას.

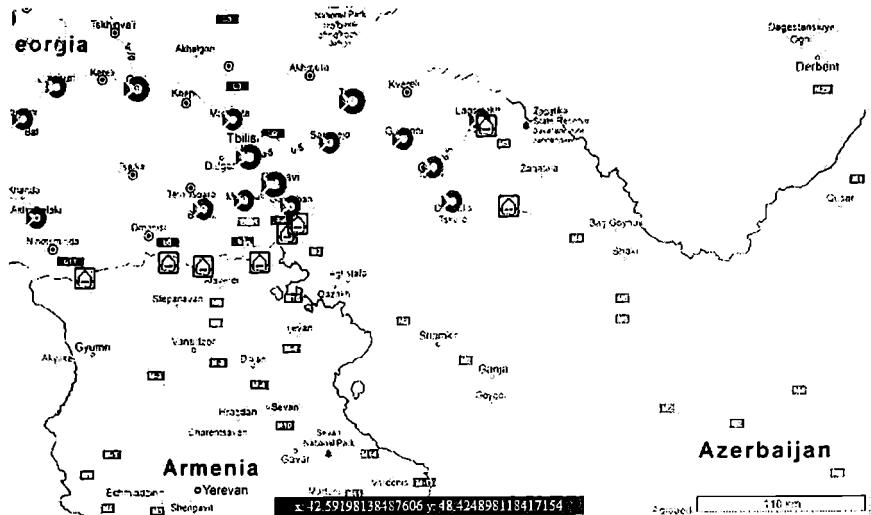
ელექტრონული გადახდის სერვისის (სურ. 5.2.8) საშუალებით შესაძლებელია გადასახადის გადამხდელმა განახორციელოს თანხის გადარიცხვა მისთვის საჭირო გადასახადში დაეკავშირება დასაფარავად.

განცხადებების ფორმები საშუალებას იძლევა მიიღოთ ინფორმაცია შემოსავლების სამსახურში არსებული ელექტრონული განცხადებების შესახებ, განაცხადის წარსადგენად აუცილებელი დოკუმენტაციის და მომსახურების საფასურის ოდენობის თაობაზე.

ვებ-პორტალი წარმოადგენს ელექტრონული დოკუმენტბრუნვის დახვეწილ სისტემას, რომელიც მენეჯმენტს საშუალებას აძლევს პქონდეს განცხადებების სამართლიანი გადანაწილების სისტემა: განცხადება, ეგზავნება შესაბამისი კომპეტენციის სპეციალისტს, ხორციელდება თითოეულ სპეციალისტზე დატვირთვების აღრიცხვა და კონტროლი განცხადების შესრულების ვადებზე, ასევე ხორციელდება კომენტარების არქივირება და სისტემატიზაცია. შედეგად კი, კომუნიკაცია ხდება სწრაფი და მოქნილი, იზოგება დრო, და მცირდება ბიუროკრატიული დანახარჯები დოკუმენტბრუნვის პროცესში. მნიშვნელოვნად შემცირდა წარსადგენ

სურ. 5.2.6

სურ. 5.2.7

დოკუმენტთა რაოდენობა - განმცხადებელს აღარ ესაჭიროება იმ დოკუმენტის წარდგენა, რომლის შემცველ ინფორმაციას ფლობს შემოსავლების სამსახური. ამასთან, ვებ-პორტალის გამოყენებით პოპულარობას იძენს ისეთი მომსახურებები, როგორიცაა: ინფორმაციის მოთხოვნა დღგ-ს გადამხდელად რეგისტრაციის შესახებ, საგადასახადო გირავენობა/იპოთეკის გაუქმება დავალიანების დაფარვის შემთხვევაში, გადასახადის გადახდელის მონომობის აღდგენა, ცნობა საბანკო ანგარიშების შესახებ, ცნობა საგადასახადო დავალიანების შესახებ და სხვა.

საბაჟო დეკლარირება ASYCUDA WORLD ავტორიზებულ მომხმარებელს საშუალება აქვს შეაქსოს და წარადგინოს საბაჟო დეკლარაცია.

საქართველოს ინტეგრირებული ტარიფი - მონაცემთა ერთობლიობა საქართველოში პროდუქციის იმპორტისას მოქმედი გადასახადების განაკვეთების, შეღავათების, აკრძალვებისა და შეზღუდვების შესახებ, რომლებიც იდენტიფიცირდება საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის სასაქონლო კოდებით.

ინტეგრირებული ტარიფი, როგორც სავალდებულო ძალის მქონე ნორმატიული აქტი, გადამხდელს აძლევს შესაძლებლობას ექსპორტ-იმპორტის განხორციელებისათვის აუცილებელი ყველა საკანონმდებლო მოთხოვნის შესახებ მიიღოს ინფორმაცია ერთიან აქტზე დაყრდნობით.

ტვირთის/ავტომობილების ძეხნის სერვისი იძლევა საშუალებას მიიღოთ ინფორმაცია ტერმინალში შემოსული სატვირთო ავტომობილის, კონტეინერის ან მეპატრონის გვარის მიხედვით გაიგოთ ტვირთის მდგომარეობა, მოითხოვოთ შეტყობინების მიღება ელექტრონული ფოსტის ან SMS შეტყობინებით.

ავტო-გამომთვლელი სერვისის დახმარებით შეგიძლიათ გამოთვალოთ იმპორტირებული ავტომობილის გამოშვების წელისა და ავტომობილის ძრავის მოცულობის მიხედვით გადასახდელი თანხა (აქციზი და საბაჟო გადასახადი)

სერვისი - Tax Free

უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს საქართველოში შეძენილ საქონელზე უბრუნდებათ დღგ-ის თანხა:

სისტემაში შესვლა

მოხმდნ რუკა

განმარტონი გეგმად

კონტროლი

ელექტრონული გადახდა
საბანკო კოდეზზე

თბილისის არქიტექტურის
სამსახური მომსახურების
გადახდა

საფოსტო გზავნილების
განმარტონი გადასახადის
ელექტრონული გადახდა

განმარტონი ფორმები

განმარტონი რეგისტრ

სამართლო რეგისტრ

სამართლო დეკლარაცია

სურ. 5.2.8

• დღე-ის თანხის დაბრუნების მოთხოვნა შესაძლებელია საქონელზე და არა მომსახურე-
ბაზე

• საპასპორტო კონტროლის გავლის შემდეგ, საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთ-
ამდე ხდება შეძენილ საქონელზე გადახდილი დღე-ის თანხის დაბრუნება

• ქსელში რეგისტრირებულია სხვადასხვა მაღაზია

დღეისათვის სერვისით უკვე ისარგებლა ბევრმა უცხოელმა

შემოსავლების სამსახურის www.rs.ge ვებ-პორტალის თანამედროვე ინფრასტრუქტურის
არსებობა მნიშვნელოვანია გამაზხდელზე ორიენტირებული სერვისების შეთავაზებისთვის.

5.3 ელექტრონული მომსახურება

გადასახადის გამაზხდელისათვის მაქსიმალური კომფორტის უზრუნველსაყოფად შე-
მოსავლების სამსახურმა დანერგა მრავალი სახის ელექტრონული მომსახურება.

შემოსავლების სამსახურმა გამაზხდელს შესთავაზა ელექტრონული მომსახურებისა და
დოკუმენტების სხვადასხვა სახეები, როგორიცაა:

ელექტრონული განცხადებების სერვისი

ელექტრონული საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურა

ელექტრონული საგადასახადო სპეციალური ანგარიშ-ფაქტურა

საგადასახადო მოთხოვნების ელექტრონულად წარდგენის მექანიზმი

ელექტრონული საგადასახადო საჩივრის აღრიცხვის სისტემა

ელექტრონული საინკასო დავალებები

იპოთეკა/გირავნობის რეგისტრაციის ელექტრონული სერვისი

ქონების დაყადაღების ელექტრონული სერვისი

საგადასახადო ადმინისტრირების სისტემა

საფინანსო და ანალიტიკური რუკა

გეზების ადმინისტრირების პროგრამული უზრუნველყოფა

ექსპერტიზის სამმართველოს პროგრამული უზრუნველყოფა

საფოსტო გზავნილების აღრიცხვის სისტემა

ტრანსპორტის გადაადგილების ბარათების აღრიცხვის სისტემა

ავტო-გასამართ სადგურებზე ლუქების აღრიცხვის სისტემა

წარმოშობისა და დამუშავების სერტიფიკატების სისტემა

ფარმაცევტული პროდუქციის აღრიცხვის სისტემა

და ა.შ.

www.rs.ge ავტორიზებულ მომხმარებელს საშუალება აქვს შემოსავლების სამსახურში წარადგინოს საბაჟო დეკლარაციები, განცხადებები და საჩივრები; გამოწეროს და დაადასტუროს მასზე გამოწერილი საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურები, ნავთობის სპეციალური საგადასახადო ა/ფაქტურები, სატრანსპორტო ზედნადები; განახორციელოს თანხის გადარიცხვა, მიიღოს შემოსავლების სამსახურიდან შეტყობინებები, მის სახელზე გამოწერილი ოქმები, ბრძანებები და ა.შ.

ელექტრონული დეკლარირების სრულყოფილი და დახვეწილი სისტემის დანერგვა და ფუნქციონირება წარმოადგენდა შემოსავლების სამსახურის ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტს, რადგან სწორედ ელექტრონული დეკლარირება უზრუნველყოფს გადასახადის გადამხდელის მიერ მარტივ, კომფორტულ და უდანახარჯო ანგარიშგებას მაკონტროლებელი ორგანოსადმი.

შემოსავლების სამსახურმა გადამხდელის შესთავაზა **ელექტრონული საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურისა** და სპეციალური ანაგარიშ-ფაქტურის გამოყენების შესაძლებლობა. აღნიშნული გამოირიცხავს ფიქტიური გარიგებების არსებობას, ასევე შეცვებისას გადამხდელის მიერ შეცდომების დაშვებას. ამასთან, ამ ფორმების გამოყენება სრულიად უფასოა გადამხდელისათვის. ეს კიდევ ერთი ნაბიჯია, კეთილსინდისიერი და პატიოსანი გადამხდელების დასაცავად და სამართლიანი კონკურენციის უზრუნველსაყოფად.

შეიქმნა აგრეთვე **ელექტრონული აგარიშ-ფაქტურების ელექტრონული რეესტრი**, რომლის მეშვეობითაც ზუსტად ხორციელდება გამოყენებულ ანგარიშ-ფაქტურათა აღრიცხვა და გააანალიზება, რაც, გამოირიცხავს ყალბი ან უსაქონლო ანგარიშ-ფაქტურების არსებობას და ადევნებს ანგარიშ-ფაქტურათა ბაზაში დაწყვილების პროცესს.

საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანების საფუძველზე საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურმა გადასახადის გადამხდელს შესთავაზა ურთიერთობის სრულიად ახალი ფორმა — ელექტრონული გზით საბაჟო დეკლარირება, ევბ-პორტალის მეშვეობით.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის “გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ” ბრძანების საფუძველზე:

გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვთ უშუალოდ ან წარმომადგენლის მეშვეობით საგადასახადო და საბაჟო დეკლარაციების წარმოდგენა განახორციელონ ელექტრონული ფორმით — საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის ინტერნეტ-მომსახურების პორტალის გამოყენებით, online რეჟიმში;

წარმომადგენლის მეშვეობით ელექტრონული ფორმით დეკლარირების წარმოების შემთხვევაში, წარმომადგენელზე ვრცელდება ყველა ის უფლება და ვალდებულება, რომლებიც ბრძანების მიხედვით გააჩნია გადასახადის გადამხდელს. ამასთან, გადასახადის გადამხდელის წარმომადგენელი ვალდებულია ბრძანებით დადგენილი წესით დარეგისტრირდეს შემოსავლების სამსახურის გადასახადის გადამხდელების ევბ-პორტალზე;

ელექტრონული ფორმით დეკლარირებაზე გადასვლა განხორციელდება გადასახადის გადამხდელის (მისი წარმომადგენლის) ნერილობითი მიმართვის (განაცხადის) საფუძველზე, ხოლო ის გადასახადის გადამხდელი, რომელიც დარეგისტრირებული არაა შემოსავლების სამსახურის გადასახადის გადამხდელების ევბ-პორტალზე, მიმართავს (განაცხადს) ავსებენ ელექტრონულ ფორმატში. ამასთან ის გადასახადის გადამხდელი, რომელთანაც გაფორმებულია ელექტრონული ფორმით დეკლარირების შესახებ ხელშეკრულებები, ავტომატურად ჩაითვლება ელექტრონული ფორმით დეკლარირების უფლებამოსილ გადასახადის გადამხდელად;

ელექტრონული დეკლარირებისას გამოიყენება საგადასახადო და საბაჟო კანონმდებლობით ნერილობითი დეკლარაციისათვის დადგენილი ფორმა, მისი შევსების წესის, წარმომადგენის ვადების და პასუხისმგებლობის განმსაზღვრელი ნორმები და ბრძანებით დამტკიცებული

“ელექტრონული ფორმით საგადასახადო დეკლარირების განხორციელების წესი”.

გადამხდელის მიერ ელექტრონული ფორმით წარდგენილ დეკლარაციას გააჩნია ისეთივე იურიდიული ძალა, როგორიც წერილობითი ფორმით წარდგენილ, პირადი ხელმოწერით და ბეჭდით დამოწმებულ დეკლარაციას;

ელექტრონული ფორმით დეკლარირების დანერგვის პროცესების პროგრამული უზრუნველყოფა ხორციელდება ფინანსთა სამინისტროს შემოსავლების სამსახურის მიერ.

ტვირთის გაფორმება შესაძლებელია გაფორმების ნებისმიერი ადგილიდან მიუხედავად ტვირთის ადგილმდებარეობისა, ერთი რეგიონიდან მეორეში ჩასვლის გარეშე, ელექტრონული ხელისმონერით. მაგალითად, თუ ტვირთი მდებარეობს თბილისში, ხოლო იმყოფებით ბათუმში, შესაძლებელია ბათუმის გაფორმების ეკონომიკურ ზონაში (გეზ-ი) ელექტრონული ხელისმონერით ტვირთის საბაჟო გაფორმება თბილისში.

განვიხილოთ როგორ ხდება ელექტრონულად საბაჟო დეკლარაციის წინასწარი დეკლარირება:

წინასწარი განხილვისათვის დოკუმენტების წარდგენა არსებითად შეამცირებს გაფორმების პროცედურის დასრულების დროს და ხარჯებს.

როგორ უნდა წარადგინოთ წინასწარი დეკლარირებისათვის საჭირო დოკუმენტები:

საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების საქართველოში შემოსვლამდე (საზღვრის გადმოკვეთამდე) დეკლარირებისთვის საჭირო დოკუმენტები წინასწარი განხილვისათვის წარედგინება გეზ-ში (ადგილზე), ან აიტვირთება შემოსავლების სამსახურის ვებ-გვერდზე www.rs.ge წარმოდგენილი საბუთების საფუძველზე, გეზ-ის მომსახურების ოფიცერი შეავსებს და ელექტრონულად აბრუნებს დარეგისტრირებულ („C“ ნომრიან) საბაჟო დეკლარაციას.

საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალებების ქვეყანაში შემოსვლისას, საზღვარზე განისაზღვრება რისკის დერეფანი, რის მიხედვითაც გრძელდება გაფორმების პროცედურები. მწვანე, ლურჯი და ყვითელი დერეფნის შემთხვევაში საბაჟო დეკლარაცია ფორმდება საზღვარზე, ხოლო წითელი დერეფნის შემთხვევაში - დანიშნულების საბაჟოში. წინასწარი დეკლარირებისას მოქმედებს იმპორტის გადასახდელისა და მომსახურების საფასურის 15 დღიანი გადავადება. შესაბამისი საბაჟო გამშვების პუნქტის მიერ საბაჟო დეკლარაციის შეფასების შემ-

შემოსავლების
სამსახური

ელექტრონული მომსახურება

საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების შემოსვლისათვის

დეკლარირება

საბაჟო დეკლარირება

საბაჟო დეკლარირება

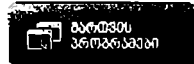
გადასვლა

შეფასებისათვის

საბაჟო

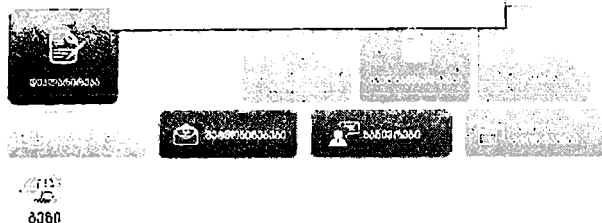

გადასვლა

საბაჟო

სურ. 5.3.1

სურ. 5.3.2

ჩიოთ ბრძანება სისტემაში შესვლა (სურ. 5.3.1).

გამოსულ ფანჯარაში აირჩიეთ მარცხენა ქვედა კუთხეში მოთავსებული ლილაკი - გეზი. გამოსულ ფანჯარაში კი - "წინასწარი დეკლარირება - იმპორტი" (სურ.5.3.2).

შესაძლებელია გააფორმოთ ტვირთი გეზ-ში მოუსვლელად შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალზე www.rs.ge დოკუმენტების ატვირთვით და გადაიხადოთ მომსახურების საფასური თქვენთვის ხელსაყრელ დროსა და ადგილას.

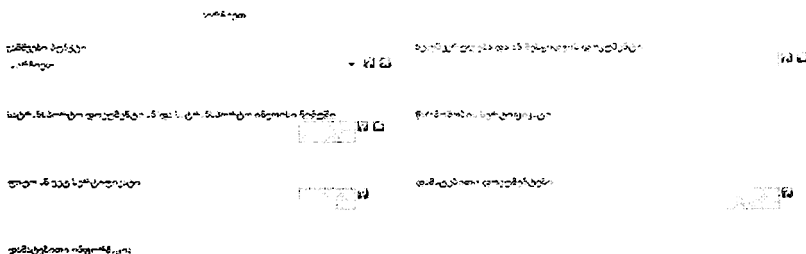
გეზ-ში მოუსვლელად შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალზე www.rs.ge დოკუმენტების ატვირთვა ხდება JPEG ან PDF ფაილის ფორმატში და შემდეგ გაგზავნა.

ყურადღება მიაქციეთ ID ნომერს და შტრიხკოდს (სურ.5.3.4).

მომდევნო ფანჯარაში საშუალება გექნებათ იხილოთ თქვენი განცხადების რეგისტრაციის ნომერი და შტრიხკოდი (სურ.5.3.5)

რა განაპირობებს დისტანციური სერვისის არსებობის აუცილებლობას? არის კი იგი

პანკაპალიტა

სურ. 5.3.3

იმდენად მნიშვნელოვანი და ღირებული როგორც ნარმოგვიდება?

სინამდვილეში დისტანციური მომსახურების დანერგვას მრავალი დადებითი ასპექტი გააჩნია. პირველ რიგში აუცილებელია აღინიშნოს, რომ ხსენებული სიახლე ზოგავს მომხმარებლის, სერვისის გამოყენებლის დროს, ფინანსებსა და ენერგიას, რადგანაც იგი იძლევა შესაძლებლობას დაინტერესებული პირის, მომსახურების სერვის ცენტრში, მიუსვლელოდ იქნას შესრულებული მისთვის სასურველი ოპერაცია.

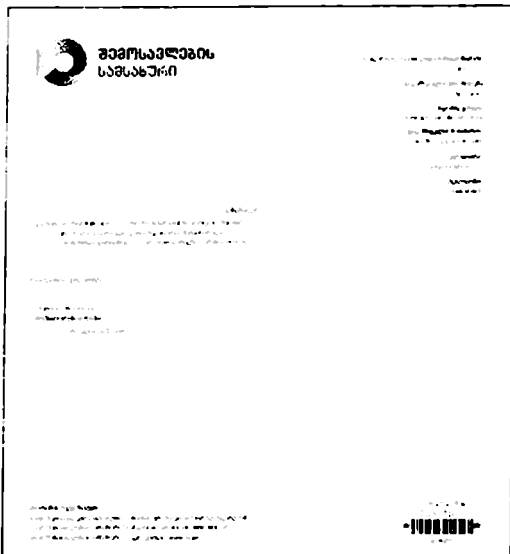
17 იანვარი

სურ. 5.3.4

შედეგად იზოგება საცხოვრებელი პუნქტიდან სამსახურის ოფისამდე მისვლისთვის საჭირო დრო, გადაადგილებისათვის საჭირო სახსრები, მგზავრობისათვის საჭირო ენერგია. საშუალებას იძლევა თავიდან იქნას აცილებული რიგები, მომსახურების განევის ადგილებში, გამოცხადებულ ინდივიდთა რიცხვის შემცირების შედეგად, რითაც შესაძლებელი ხდება მომსახურების ხარისხის ზრდასთან ერთად სამსახურის საქმიანობის ეფექტურობის ზრდაც, რადგანაც კლებულობს საჭირო მომსახურების ცენტრთა ოდენობა, რითაც მცირდება როგორც საჭირო კაპიტალის, შენობა-ნაგებობათა ოდენობა, ასევე ოფისის შენახვის ხარჯები, რაც დაკავშირებულია მომსახურების განევისათვის საჭირო აღჭურვილობის შექმნა-მომსახურებასთან, სერვის ცენტრის ფუნქციონირებასთან. ამავდროულად მცირდება საჭირო პერსონალის რაოდენობა, რაც შესაძლებლობას იძლევა დაზოგოს ზედმეტი პერსონალის შენახვისათვის საჭირო სახსრები.

ბუნებრივია ისევე, როგორც ნებისმიერ სხვა სიახლეს, ხსენებულ საკითხსაც დადებითად ერთად გააჩნია საკუთარი უარყოფითი ასპექტები. საქართველოს შემთხვევაში უარყოფით ასპექტს წარმოადგენს მოსახლეობის ინტერნეტთან ნედომის დაბალი მაჩვენებელი, რაც ზღუდავს შესაძლებლობას აღნიშნული სერვისით სარგებლობისა, თუმცა დროთა განმავლობაში ქვეყნის ინფორმატიზაციის დონის ზრდასთან ერთად, ხსენებული პრობლემა თავისთავად აღმოფხვრება.

როგორც მოყვანილი მსჯელობიდან ჩანს დისტანციური მომსახურება სარგებლის მომტანია ორივე დაინტერესებული მხარისათვის, სერვისის მომხმარებელი ზოგავს დროს, ენერგიას,

სურ. 5.3.5

მთავარი

საქართველო

საქართველოს სამართლებრივი

22 აპრილი 2012

22 აპრილი 2012

საქართველოს

საქართველო	განცხადება	განცხადების №	რეგ. თარიღი	პასუხის თარიღი
განცხადება	ზეგნაშვილი ვახტანგის ძის განცხადება უფროსი განცხადების სა	ID 35013 გერბიკოდი 3146829	22-აპრილი-2012 13:49:31	05-აპრილი-2012
განცხადება	საქართველოს სამართლებრივი სამსახურის განცხადება	ID 35001 გერბიკოდი 315244	22-აპრილი-2012 13:45:29	
განცხადება	საქართველოს სამართლებრივი სამსახურის განცხადება	ID 734938 გერბიკოდი 2847807	22-აპრილი-2012 13:20:58	24-აპრილი-2012
განცხადება	საქართველოს სამართლებრივი სამსახურის განცხადება	ID 73518 გერბიკოდი 3141793	22-აპრილი-2012 9:45:07	05-აპრილი-2012
განცხადება	საქართველოს სამართლებრივი სამსახურის განცხადება	ID 73316 გერბიკოდი 2649281	22-აპრილი-2012 9:42:01	05-აპრილი-2012
განცხადება	საქართველოს სამართლებრივი სამსახურის განცხადება	ID 731915 გერბიკოდი 2618471	22-აპრილი-2012 9:40:35	05-აპრილი-2012
განცხადება	საქართველოს სამართლებრივი სამსახურის განცხადება	ID 73305 გერბიკოდი 3531196	22-აპრილი-2012 9:34:09	
ფაქტობრივი	საქართველოს სამართლებრივი სამსახურის განცხადება	ID 733001 გერბიკოდი 2653901	22-აპრილი-2012 9:32:21	
განცხადება	საქართველოს სამართლებრივი სამსახურის განცხადება	ID 733207 გერბიკოდი 3387858	22-აპრილი-2012 9:32:11	05-აპრილი-2012
განცხადება	საქართველოს სამართლებრივი სამსახურის განცხადება	ID 733297 გერბიკოდი 3577958	22-აპრილი-2012 9:29:13	05-აპრილი-2012
განცხადება	საქართველოს სამართლებრივი სამსახურის განცხადება	ID 733793 გერბიკოდი 3291435	22-აპრილი-2012 9:26:09	05-აპრილი-2012

277 ჩანაწერი / 35 გვერდი

მთავარი

მთავარი

საქართველოს სამართლებრივი

სურ. 5.3.6

ფინანსურ საშუალებებს, თავიდან იცილებს მგზავრობითა და რიგში დგომით გამონეულ დისკომფორტს, თავის მხრივ, სერვისის შემთავაზებელი თავიდან იცილებს ხარჯებს დაკავშირებულს, ოფისში გამოცხადებული მომხმარებლის, მომსახურებასა და დამატებითი სერვისის ცენტრებისა თუ თანამშრომელთა შენახვასთან. საბოლოო ჯამში ვიდეოთ გაზრდილ ჯამურ კეთილდღეობას და ეფექტიანობას, რაც ამართლებს კიდევ აღწერილი პროდუქტის მასობრივად დანერგვას.

საკანონო ტარიფები და განმარტებები

ელექტრონული სისტემა - მონაცემთა ავტომატიზებული ბაზა, სადაც რეგისტრირდება უცხოელის მიერ საქართველოში საქონლის შეძენის, საქონლის საზღვარზე გატანის და საქონელზე გადახდილი დღგ-ის თანხის დაბრუნების თაობაზე მონაცემები, ასევე ინფორმაცია უფლებამოსილი გამყიდველის თაობაზე.

საკონტროლო კითხვები

რა განსხვავებაა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ვებ-გვერდსა www.mof.ge და შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალს www.rs.ge შორის?

როგორ ხდება ელექტრონულად საბაჟო დეკლარაციის წინასწარი დეკლარირება?

რას წარმოადგენს „პირსი“?

რეზიდენტი და არარეზიდენტი პირების სამართალდარღვევათა და სამართალდამრღვევთა ერთიანი მონაცემთა ბაზების მართვის სისტემას პირის იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის სისტემას საფოსტო გზავნილების ელექტრონული დეკლარაციის არც ერთი პასუხი არ არის სწორი

შეუძლია თუ არა საინფორმაციო სისტემას ASYCUDA World მუშაობა ცენტრალურ სერვერთან კავშირის გარეშე?

შეუძლია

არ შეუძლია

შეუძლია, მხოლოდ დეკლარაციის შენახვისა და რეგისტრაციისთვის

არც ერთი პასუხი არ არის სწორი

რისკის პროფილის რამდენი დერეფანი მუშაობს საბაჟო დეკლარაციის გაფორმებისას?

2

3

4

5

შესაძლებელია თუ არა წინასწარი ელექტრონული დეკლარირება საქონლის (მაგალითად, ფქვილის) იმპორტის დროს?

შესაძლებელია

არ არის შესაძლებელი

მხოლოდ მსუბუქი ავტომანქანების

მხოლოდ ალკოჰოლური სასმელების

რა ენაზე ხდება მონაცემების რეგისტრაცია PIRS სისტემაში?

ქართულად

ინგლისურად

ქართულად და ინგლისურად

ქართულად, ინგლისურად და რუსულად

რას წარმოადგენს www.rs.ge?

შემოსავლების სამსახურის სერვისების ვებ-პორტალი, რომელიც გადამხდელს უზოგავს დროს, ენერგიას, ფინანსურ და შრომით დანახარჯებს;

საქონლის გაშვებისთვის აუცილებელი ღონისძიებების განხორციელებას;

შემოსავლების სამსახურის კონტროლის ზონას, სადაც ხორციელდება საქონლის გაფორმება და დასაწყობება;

ელექტრონულ დეკლარირებას - რომელიც უზრუნველყოფს გადამხდელისათვის მარტივი, კომფორტული და უდანახარჯო ანგარიშების სისტემას.

გადასახადების ელექტრონული გზით დეკლარირება საბაჟო ორგანოში შესაძლებელია ელექტრონული გზით შემდეგ ვებ-პორტალზე:

www.finance.ge

www.finance.org.ge

www.rs.ge

www.mof.gov.ge

აღრიცხვის მონმობაში რა შეიძლება მიეთითოს გრაფის "გამგზავნი საგადასახადო ორგანოს კონტროლი" განყოფილებაში "შედეგი"?

A5

D2

R1

A3

აღრიცხვის მონმობის კონტროლიდან მოხსნა ხორციელდება:

აღრიცხვის მონმობის რეგისტრაციით
აღრიცხვის მონმობის გამოცხადებით
აღრიცხვის მონმობის სრული დახურვით
არც ერთი პასუხი არ არის სწორი

რა დროს ხდება აღრიცხვის მონმობის გამოწერა?

მგზავრთა საერთაშორისო გადაყვანისათვის გამოყენებული სატრანსპორტო საშუალების
დროს;

დროებით შემოტანილი საქონლის სახელმწიფო კონტროლის დროს
საქონლის გარეშე გადაადგილებული სარკინიგზო ან ავტოსატრანსპორტო საშუალების
დროს;

მილსადენი ტრანსპორტით და ელექტროგადამცემი ხაზებით გადაადგილებული საქონ-
ლის დროს;

რომელია აღრიცხვის მონმობის საბოლოო სტატუსი?

არასრული დახურვა

სრული დახურვა

პირობითი დახურვა

არც ერთი პასუხი არ არის სწორი

რამდენი დასახელების საქონელი შეიძლება გაცხადდეს ერთ საბაჟო დეკლარაციაში?

100 დასახელების საქონელი

90 დასახელების საქონელი

33 დასახელების საქონელი

99 დასახელების საქონელი

**შესაძლებელია თუ არა ელექტრონულად საქონლის გაფორმება იმპორტის სასაქონ-
ლო ოპერაციის დროს?**

შესაძლებელია

არ არის შესაძლებელი

მხოლოდ მსუბუქი ავტომანქანების

მხოლოდ ალკოჰოლური სასმელების

**შესაძლებელია თუ არა რეზიდენტი და არარეზიდენტი პირების საგადასახადო სამარ-
თალდარღვევითა მოდულში იურიდიული და ფიზიკურ პირზე გამონერილი ყველა ოქმის
დათვალიერება?**

შესაძლებელია

არ არის შესაძლებელი

**შესაძლებელია მხოლოდ 1 წლის განმავლობაში ჩადენილი სამართალდარღვევების ოქმე-
ბის დათვალიერება**

არც ერთი პასუხი არ არის სწორი

რა ნომერი ენიჭება აღრიცხვის მონმობას რეგისტრაციის დროს?

R ნომერი

K ნომერი

D ნომერი

A ნომერი

რას გულისხმობს რისკის პროფილის მწვანე დერეფანი?

საქონლის გაშვებას დეკლარაციის და თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემონ-
მებისა და საქონლის დათვალიერების გარეშე;

საქონლის გაშვებას დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემონ-
მებისა და საქონლის დათვალიერების გარეშე, საქონლის გაშვების შემდგომ პერიოდში დო-
კუმენტების უტყუარობისა და გადასახდელების დარიცხვის სისწორის შემოწმების პირობით;
საქონლის გაფორმებას დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალურ
შემოწმებით, საქონლის დათვალიერების გარეშე;

არც ერთი პასუხი არ არის სწორი

რას გულისხმობს რისკის პროფილის ლურჯი დერეფანი?

საქონლის გაშვებას დეკლარაციის და თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემონ-
მებისა და საქონლის დათვალიერების გარეშე;

საქონლის გაშვებას დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემონ-

მებისა და საქონლის დათვალიერების გარეშე, საქონლის გაშვების შემდგომ პერიოდში დოკუმენტების უტყუარობისა და გადასახდელების დარიცხვის სისწორის შემოწმების პირობით; საქონლის გაფორმებას დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალურ შემოწმებით, საქონლის დათვალიერების გარეშე;

არც ერთი პასუხი არ არის სწორი

რას გულისხმობს რისკის პროფილის ყვითელი დერეფანი?

საქონლის გაშვებას დეკლარაციის და თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემოწმებისა და საქონლის დათვალიერების გარეშე;

საქონლის გაშვებას დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემოწმებისა და საქონლის დათვალიერების გარეშე, საქონლის გაშვების შემდგომ პერიოდში დოკუმენტების უტყუარობისა და გადასახდელების დარიცხვის სისწორის შემოწმების პირობით;

საქონლის გაფორმებას დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალურ შემოწმებით, საქონლის დათვალიერების გარეშე;

არც ერთი პასუხი არ არის სწორი

ლიტერატურა

1. საგადასახადო კოდექსი, 2010 წლის 17 სექტემბერი
2. "საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე საქონლის გადაადგილებისა და გაფორმების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე" ფინანსთა სამინისტროს 993 ბრძანება, 2010 წლის 31 დეკემბერი.
3. "საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასთან /საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიიდან საქონლის გატანასთან და დეკლარირებასთან დაკავშირებული პროცედურების განხორციელების თაობაზე" შემოსავლების სამსახურის 2724 ბრძანება 2010 წლის 31 დეკემბერი.
4. ვეშაძე შ., ლეკაშვილი ე., ასლამაზიშვილი ნ., გრიშკაშვილი ა. საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები, დამხმარე სახელმძღვანელო, მეორე გამოცემა, თბილისი, 2008
5. მესხია ი. საერთაშორისო ვაჭრობა, თბილისი, 2011.
6. მესხია ი., ურიდია გ., რუხაია ფ. საბაჟო გადასახდელები, თბილისი 2004.
7. სეთურიძე რ., "უახლესი ინფორმაციული ტექნოლოგიები საბაჟო სისტემაში", "საქართველოს ეკონომიკა მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის მაჩვენებლებში: პრობლემები, პერსპექტივები", II საუნივერსიტეტათაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია (მოსხენებითა კრებული), გვ. 93, გამომცემლობა "უნივერსალი", თბილისი, 2011
8. სეთურიძე რ. (თანაავტორი მ. ტიკიშვილი), "რისკის ანალიზზე დაფუძნებული საბაჟო კონტროლის განხორციელება საქართველოში", შ. "საქართველოს ეკონომიკა" 7-8, თბილისი, 2009
9. სეთურიძე რ., "ავტომატიზებული საკონსულტაციო სისტემა - საბაჟო სისტემის მართვის სრულყოფის ერთ-ერთი საშუალება", "საქართველოს ეკონომიკა მსოფლიო კონკურენტუნარიანობის მაჩვენებლებში: პრობლემები, პერსპექტივები", I საუნივერსიტეტათაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია (მოსხენებითა კრებული), გვ. 93, გამომცემლობა "უნივერსალი", თბილისი, 2009
10. სეთურიძე რ., (თანაავტორი ზ. მუნჯიშვილი), "საკონსულტაციო სისტემაში პრობლემურად ორიენტირებული ბუნებრივ ენოვანი დიალოგის მეთოდი და ალგორითმები", შ. "მეცნიერება და ტექნოლოგიები", ზ4-6, 2008
11. სეთურიძე რ., "საბაჟო ინფორმაციული მომსახურების საკითხისათვის", შ. "საქართველოს ეკონომიკა", ზ6(127) 2008, გვ. 82-83, თბილისი 2008
12. სეთურიძე რ., (თანაავტორი თ. მუნჯიშვილი), "თავისუფალი ეკონომიკური ზონები" ეკონომიკური განვითარების აქტუალური პრობლემები თანამედროვე ეტაპზე, საქართველოს ეკონომისტთა სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული, გვ. 206-209, პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა, თბილისი, 2008.
13. სეთურიძე რ., "საქართველოს საბაჟო ავტომატიზებული საკონსულტაციო სისტემა", შ. "ეკონომიკა", ზ3-4, გვ. 139-144, 2006.
14. სეთურიძე რ., "საქართველოს საბაჟო ავტომატიზებული საკონსულტაციო სისტემის შემუშავების საკითხისათვის", შ. "სოციალური ეკონომიკა", ზ1, გვ. 119-126, 2006.
15. ყორღანაშვილი ლ. საერთაშორისო ბიზნესი, თბილისი, 2001.
16. ჯგერენაია ე. საბაჟო საქმის ტექნოლოგიის საფუძვლები, თბილისი, ინტელექტი, 2002.
17. ჯოლია გ. საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები, სახელმძღვანელო, თბილისი, 2008.
18. Auriol, Emmanuelle and Michael Warlters (2005). "Taxation Base in Developing Countries" Journal of Public Economics, (forthcoming)
19. Baer, Katherine (2002). Improving Large Taxpayer Compliance: A Review of Country Experience Occasional Paper 215. Washington: International Monetary Fund
20. Berkowitz, Daniel and Wei Li (2000). "Tax Rights in Transition Economies: A Tragedy of the Commons", Journal of Public Economics 76 (3): 369-398.
21. Bird, Richard (2003). Administrative Dimensions of Tax Reform, (mimeo) World Bank Institute
22. Bird, Richard and Sally Wallace (2003). "Is It Really so Hard to Tax the Hard-to-Tax? The Context and Role of Presumptive Taxes," Working Papers 0307, International Tax Program, Joseph L. Rotman School of Management, University of Toronto

23. Bodin, Jean-Paul (2003). LTU Case studies, Harvard Tax Program, Harvard University
24. Burgess, Robin and Nicholas Stern (1993). "Taxation and Development," *Journal of Economic Literature*, 31 (2), pages 762-830, June
25. Clarke, G.R.G., L.C. Xu (2002). "Ownership, Competition, and Corruption: Bribe Takers Versus Bribe Payers", *World Bank Working Papers*, WP2783, February
26. Clements, Benedict, Sanjeev Gupta, Alexander Pivovarsky, and Erwin Tiongson (2004). "Foreign Aid: Grants and Loans", *Finance and Development*, 41, Number 3.
27. Fjeldstad, Odd-Helge and Lise Rakner, (2002) "Taxation and tax reforms in developing countries: Illustrations from sub-Saharan Africa", *IDS Bulletin*, 33, 3
28. Das-Gupta, Arindam Michael Engelschalk and William Mayville (1999). *An anticorruption strategy for revenue administration*. PREM Note 33, Washington DC: The World Bank
29. Das-Gupta, Arindam and Dilip Mookherjee (1998). *Incentives and Institutional Reform in Tax Enforcement: An Analysis of Developing Country Experience*, New Delhi: Oxford University Press.
30. De Wulf, Luc and Gerald McLinder (2005). "The Role of Information Technology in Customs Modernization" in *Customs Modernization Handbook*, de Wulf, Luc and Jose B. Sokel (eds), Washington: World Bank
31. Djankov S., R. LA Porta, F. Lopez-de-Silanes, and A. Shleifer (2002), "The Regulation of Entry", *Quarterly Journal of Economics*, February, 117, Issue 1, pp.1-37
32. Dos Santos, Paulo (1994). "Administration of Large Taxpayers". (mimeo) International Monetary Fund
33. De Soto, Hernando. (2000). *The Mystery of Capital*, New York: Basic Books
34. Ebrill, Liam, Michael Keen, Jean-Paul Bodin and Victoria Summers, (2002) *The Modern VAT*. Washington: International Monetary Fund
35. Gill, Jit (2003) *Nuts and Bolts*, (mimeo) World Bank
36. Glenday, Graham (1997). "Capacity Building in the Context of the Kenya Tax Modernization Program," in *Getting Good Government: Capacity Building in the Public Sectors of the Developing Countries*, M. Grindle (ed.). Cambridge Mass: Harvard Institute for International Development.
37. Gloppen, Siri, and Lise Rakner, (2002), "Accountability through Tax Reform: Reflections from Sub-Saharan Africa", *IDS Bulletin*, 33, No. 3
38. Gray, John and Emma Chapman (2001). *Evaluation of Revenue Projects – Synthesis Report*, London: Department for International Development Evaluation Department.
39. HM Treasury, (2004). *Financing Britain's Future: Review of the Revenue Department*, Gus O'Donnell (Chair). London, U.K. Treasury
40. International Monetary Fund (2002). *Government Financial Statistics Yearbook*, Washington: International Monetary Fund.
41. Johnson, Simon, Daniel Kauffman, and Andrei Shleifer. (1997). "The unofficial economy in transition." *Brookings Papers on Economic Activity* Fall, (2): 159-239.
42. Kaufman, D., A. Kraay, Zoido-Lobaton, P. (1999) *Aggregating Governance Indicators*, World Bank Policy Research Paper, 2195, World Bank
43. Kaufmann, Daniel, Aart C. Kraay, Massimo Mastruzzi. (2004). *Governance Matters III: Governance Indicators for 1996-2002*, World Bank Economic Review.
44. Le, Tuan Minh, (2003) *Value Added Taxation: Mechanism, Design, and Policy Issues*, paper presented for World Bank Conference Practical Issues of Tax Policy in Developing Countries", (mimeo) World Bank
45. McCarten, William (1994). "International Transfer Pricing and Taxation", in *Tax Policy Handbook*. Parthasarathi Shome (ed.), Washington, D.C.: International Monetary Fund, pp 225-228.
46. Mintzberg, H. (1983). *Structure in Fives, Designing Effective Organizations*, New York: Prentice Hall,
47. Mitra, Pradeep and Nicholas Stern (2003). "Tax Systems in Transition", *World Bank Policy Research Working Paper No. 2947*, World Bank
48. Moore, M. (2004). "Revenues, State Formation, and the Quality of Governance in Developing Countries", *International Political Science Review*. 25 No. 3, pp. 297-319
49. Rossotti, Charles O. (1998). "A Concept for Modernizing the IRS", Excerpts from Commissioner Rossotti's Testimony before the Senate Finance Committee, 1/28/1998 www.irs.gov/irs/article/
50. Schaffer Mark E. and Gerard Turley (2000). *Effective versus Statutory Taxation: Measuring Effective Tax*

50. Seturidze R., International Internet conference "New trends of development of V4 Countries & Ukraine", Volyn Institute for Economics and Management, New Trends in Development of Georgia's Economic Border Information Systems, Book reports Ukraine, 2011 <http://www.viem.edu.ua/konf3/napr.php?fd=02>
51. Seturidze R., Lekashvili E. Abstract, The reforms realized in the customs system of GEORGIA and CONTRADICTIONS, XVI IRSPM Internationale Conference "Contradictions in public management. Managing in volatile times", Rome, Italy 2012 <http://www.irspm.net/publications/viewcategory/56-9-open-panel.html>
52. Seturidze R., Faresashvili N. Role of Information Technologies in Operational Risk Management, PROCEEDINGS, IX KIMEP International Research Conference (KIRC -2012) "Central Asia: Regionalization vs. Globalization" Almaty Kazakhstan April 19-21, 2012
53. Stiglitz, Joseph E. (2004). Development Oriented Tax Policy, Initiative for Policy Dialogue, Tax Task Force (mimeo) Columbia University
54. Taliario, Robert Jr. (2003) "Designing Performance: The Semi-Autonomous Revenue Authority Model in Africa and Latin America" World Bank
55. Terkper, Seth (2003). "Managing small and medium-sized taxpayers in developing countries," Tax Notes International, 29, 13 January, 211-234
56. Vazquez-Caro, Jaime (1994) "Assessing the Impact of Integrating Functions of Tax Administration on efficiency and effectiveness", Inter-American Center for Tax Administration, Proceeding of Annual Meeting.
57. Vehorn, Charles and John Brondolo (1999) "Organizational Options for Tax Administration" Bulletin for International Fiscal Documentation. 53 (November), pp. 499- 512.
58. www.mof.ge - საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ვებ-გვერდი.
59. www.rs.ge - სსიპ შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალი.
60. <http://www.justice.gov.ge> - საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ვებ-გვერდი.
61. <http://www.coe.int> - Council of Europe
62. <http://curia.eu.int/> - Court of Justice
63. <http://georgia.usaid.gov> - USAID Georgia
64. <http://www.cer.org.uk> - Centre for European Reform
65. <http://www.consilium.europa.eu/> The Council of the European Union
66. <http://www.georgianreforms.com> - 2004-2010 Seven Years That Changed Georgia Forever
67. <http://eit.europa.eu> - European Institute of Innovation and Technology (EIT)
68. <http://unctad.org/en/Pages/Home.aspx> - United Nations Conference on Trade and Development
69. www.transparency.org - Transparency International the global coalition against corruption
70. www.euoparl.europa.eu - European Parliament
71. <http://ec.europa.eu/> - European Commission
72. www.eesc.europa.eu - European Economic and Social Committee
73. http://europa.eu.int/comm/world/enp/index_en.htm - ENP web site
74. www.euobserver.com - EU news portal
75. <http://europa.eu.int> - Gateway to the European Union -
76. <http://www.investingeorgia.org> - Georgian National Investment Agency (GNIA)
77. <http://eu-integration.gov.ge> - Georgia towards the EU
78. <http://www.geplac.com/> - GEPLAC
79. www.delgeo.ec.europa.eu - Delegation of the European Union to Georgia
80. http://ec.europa.eu/delegations/georgia/civil_society/index_en.htm - Delegation of the European Union to Georgia -Information for Georgia's civil society

მცირე ლექსიკონი

საქონელი არის მატერიალური ქონება, მათ შორის, ელექტრო- და თბოენერგია, გაზი და წყალი; დამატებული ღირებულების გადასახადის მიზნებისათვის საქონელს არ მიეკუთვნება ფული;

სასაქონლო ოპარაციები - იმპორტი; ექსპორტი; რეექსპორტი; ტრანზიტი; სანყობი; თავისუფალი სანყობი; თავისუფალი ზონა; დროებითი შემოტანა; შიდა გადაღუშავენა; გარე გადაღუშავენა.

საბარეო-აქონოშიკური საპროდუქტის პროდუქტი სასაქონლო ნომენკლატურა (სსს სსს) - სასაქონლო კლასიფიკაციის კოდების სისტემა, რომელიც მიღებულია „საქონლის აღწერილობისა და კოდირების სისტემის პარამონიზაციის შესახებ“ საერთაშორისო კონვენციის შესაბამისად;

შემოსავლების სამსახური არის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი, სახელმწიფო კონტროლის განმარტოციელბელი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც თავის უფლებამოსილებას ახორციელებს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე და რომელსაც შესაძლებელია ჰქონდეს ერთი ან რამდენიმე ადგილსამყოფელი.

გადასახადი - სავალდებულო, უპირობო ფულადი შენატანი ბიუჯეტში, რომელსაც იხდის გადასახადის გადამხდელი, გადახდის აუცილებელი, არაუკეციალენტური და უსასყიდლო ხასიათიდან გამომდინარე;

გადასახადის სახეები საერთო-სახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გადასახადები.

საერთო-სახელმწიფოებრივ გადასახადებს მიეკუთვნება:

- ა) საშემოსავლო გადასახადი;
- ბ) მოგების გადასახადი;
- გ) დამატებული ღირებულების გადასახადი (დღგ);
- დ) აქციზი;
- ე) იმპორტის გადასახადი.

ზოგადი დეკლარაცია - ნიშნავს იმ ზოგადი მონაცემების წარდგენა, რომლებიც აუცილებელია საბაჟო ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის განხორციელებისათვის;

აღრიცხვის მონეშობა - საბაჟო ზედამხედველობას და საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარებული საქონლის და სატრანსპორტო საშუალების საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე შემოტანის და გადაადგილების აღრიცხვა;

დანიშნულების ადგილი - ორგანო, სადაც მთავრდება საქონლის და სატრანსპორტო საშუალების გადაადგილება ან/და გადაადგილებაზე კონტროლი;

გაფორმების აქონოშიკური ზონა - შემოსავლების სამსახურის სპეციალურად შექმნილი საბაჟო კონტროლის ზონა, სადაც ხორციელდება საქონლის გაფორმება;

PIRS - პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის საინფორმაციო სისტემა;

ASYCUDA (AUtomedated SYstem for CUstoms Data) - საბაჟო მონაცემების ავტომატიზებული სისტემა;

UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development) - გაეროს ვაჭრობისა და განვითარების კონფერენცია;

www.mof.ge - საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ვებ-გვერდი;

www.rs.ge - შემოსავლების სამსახურის ვებ-პორტალი;

საბაჟო გამშვები პუნქტი - საქართველოს საბაჟო საზღვართან მდებარე საბაჟო კონტროლის ზონა, სადაც მგზავრის, საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების მიმართ ხორციელდება დადგენილი პროცედურები;

საბაჟო დეკლარაცია - დოკუმენტი, რომლითაც პირი აცხადებს საქონლის მიმართ სასაქონლო ოპერაციის გამოყენების განზრახვას.

საბაჟო პოლიტიკა - საქართველოს საბაჟო საზღვარზე საქონლის გადაადგილების მარეგულირებელ აქტების საფუძველზე მოქმედი სატარიფო (იმპორტის გადასახადი) და არა-სატარიფო ღონისძიებები (ნებართვები, ლიცენზიები, აკრძალვები, შეზღუდვები და ა.შ.)

ზოგადი დეკლარაცია - ნიშნავს საქონელზე იმ ზოგადი მონაცემების წარდგენა,

რომლებიც აუცილებელია საბაჟო ზედამხედველობისა და საბაჟო კონტროლის განხორციელებისათვის;

საქონლის დეკლარირება – ქმედება, რომლითაც პირი აცხადებს საქონლის მიმართ სასაქონლო ოპერაციის გამოყენების განზრახვას

ოქროს სია – (ავტორიზებული ეკონომიკური ოპერატორი) ოქროს სიაში შეყვანილ პირს ენიჭება უფლება, კუთვნილი საქონლის საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანისა ან/და გატანისას ისარგებლოს გამარტივებული პროცედურებით და იმპორტის გადასახდელების გადახდის განსხვავებული ვადებით.

რეაქსპორტის სასაქონლო ოპერაცია – საშუალებას იძლევა, საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანილი უცხოური საქონელი გატანილ იქნეს საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორიის გარეთ.

თავისუფალი ზონა – არის საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის ნაწილი, სადაც: საეჭრო პოლიტიკის ღონისძიებების განხორციელების მიზნით უცხოური საქონლის შემოტანა არ ითვლება საქონლის იმპორტში მოქცევად და, შესაბამისად, მასზე არ გადაიხდებიან იმპორტის გადასახდელები; საქართველოს საქონლის მოთავსებისას გამოიყენება საქონლის ექსპორტში მოქცევის ანალოგიური დებულებები (მათ შორის, უცხოური საქონლის სტატუსის მინიჭება).

საწყობის სასაქონლო ოპერაცია საშუალებას იძლევა, საბაჟო საწყობში/საბაჟო ტერმინალში/შენახვის სხვა ადგილზე შენახულ იქნეს:

ა) უცხოური საქონელი სატარიფო ღონისძიებების განხორციელების გარეშე;

ბ) საქართველოს საქონელი, თუ საწყობის სასაქონლო ოპერაციაში მოქცეული საქონლის შენახვის მიზანია მისი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანა.

ტრანზიტის სასაქონლო ოპერაცია საშუალებას იძლევა, უცხოური საქონელი საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორიის გავლით გადაადგილდეს სატარიფო ღონისძიებების განხორციელების გარეშე, სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ.

ბარგი – მგზავრებისაგან განცალკევებულად გადასაზიდი საგანი;

დეკლარანტი – პირი, რომელიც საქონლის დეკლარირებას ახორციელებს თავისი სახელით ან რომლის სახელითაც ხორციელდება დეკლარირება ამ კარით დადგენილი წესით;

პირადი ნივთი – მგზავრის პირადი გამოყენებისა და მოხმარებისათვის განკუთვნილი საგანი, რომელიც მგზავრის გადაყვანისას გადაიზიდება ბარგით ან/და ხელბარგით;

საქონლის წარდგანა – შემოსავლების სამსახურის მიერ განსაზღვრულ ადგილზე საქონლის მიტანის შესახებ ინფორმაციის მიწოდება;

საქონლის განსვლა – დეკლარანტისთვის საქონლის განკარგვის ან/და საქონლით სარგებლობის უფლების მინიჭება საქონლის მიმართ გამოყენებული სასაქონლო ოპერაციის პირობების შესაბამისად;

საქონლის გაშვორება – საქონლის გაშვებისთვის აუცილებელი ღონისძიებების განხორციელება;

საბაჟო ზედამხედველობა – შემოსავლების სამსახურის მიერ გასატარებელ ღონისძიებათა ერთობლიობა, რომლის მიზანია საქონლის მიმართ საეჭრო პოლიტიკის ღონისძიებების დაცვა;

საბაჟო კონტროლი – შემოსავლების სამსახურის მიერ განხორციელებული ცალკეული მოქმედებები, რომელთა მიზანია საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასა და საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან საქონლის გატანასთან დაკავშირებული საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა დაცვის უზრუნველყოფა;

საბაჟო ტარმინალი – შემოსავლების სამსახურის საბაჟო კონტროლის ზონა, სადაც ხორციელდება საქონლის შენახვა;

ხელბარგი – მგზავრის მიერ პირადად გადასატანი საგანი.

იმპორტის სასაქონლო ოპერაცია – იმპორტის სასაქონლო ოპერაციის გამოყენება შესაძლებელია საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე შემოტანილი უცხოური საქონლის მიმართ. საქონელს ენიჭება საქართველოს საქონლის სტატუსი, გამოიყენება საეჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები და გადაიხდებიან იმპორტის გადასახდელები საქართველოს კანონმ-

ექსპორტის სასაქონლო ოპერაციები - საშუალებას იძლევა, საქართველოს საქონელი გატანილი იქნეს საქართველოს საბაჟო ტერიტორიის გარეთ. ექსპორტის სასაქონლო ოპერაცია გამოიყენება, თუ საქონელი საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანისას იმავე მდგომარეობაში იყო, როგორშიც ექსპორტის დეკლარაციის რეგისტრაციის დღეს, გარდა ბუნებრივი დანაკარგების გამოწვეული ცვლილებებისა. ექსპორტისას ხორციელდება საეაჭრო პოლიტიკის ღონისძიებები.

რისპის პროფილი – პროფილი, რომლებიც შექმნილია ალურცხავი საქონლის (არადეკლარირებული) შემოტანის პრევენციის, სასაქონლო კოდების მანიპულირების, ინტელექტუალური საკუთრების დაცვის და ასევე ნაკლებად რისკიანი ორგანიზაციების (სამთავრობო სტრუქტურები და დიპლომატია) და საქონლის მაქსიმალურად გამარტივებული პროცედურების განსახილველად კუთხით.

მეცნიერ-მკვლევარი - გულისხმობს საქონლის გაშვებას საბაჟო დეკლარაციისა და დოკუმენტების კამერალური შემოწმებისა და საქონლის დათვალიერების გარეშე

ყველაზე დარღვევა - გულისხმობს საქონლის გაფორმებას საბაჟო დეკლარაციისა და თანდართული დოკუმენტების კამერალური შემოწმებით, საქონლის დათვალიერების გარეშე.

საქონლის ღრობებით შენახვა შესაძლებელია საწყობის საქმიანობის ნებართვის მქონე საწყობში, ტერმინალში ან შენახვის სხვა ადგილზე, სადაც არსებობს საქონლის შენახვის შე-

საქონლის დროებით შენახვის განაცხადი საქონლის დროებით შენახვისას, კონტროლის ზონაში საქონლისა და სატრანსპორტო საშუალების შეტანიდან არა უგვიანეს 30 კალენდარული დღისა, დეკლარანტმა (საქონლის მფლობელმა/მესაკუთრემ) უნდა წარადგინოს „საქონლის დროებით შენახვის განაცხადი“. განაცხადი შესაძლებელია წარდგენილ იქნეს საწარმოს მფლობელის მიერაც.

სასაქონლო პარტია - ერთი ან რამდენიმე დასახელების საქონელი, გაგზავნილი ერთი სახეობის ტრანსპორტით ერთი მიმღების მისამართით, წარდგენილი სასაქონლო ოპერაციისათვის ერთდროულად, ერთი და იმავე საბაჟო გამშვები პუნქტის გავლით, მიუხედავად სატრანსპორტო საშუალებების რაოდენობისა და გადაზიდვის დამადანისტრუბელი დოკუმენტების რაოდენობისა; ერთი ხელშეკრულების საფუძველზე მილსადენი ტრანსპორტით ერთი საანგარიშო თვის განწავლობაში გადაადგილებული და ერთსა და იმავე სასაქონლო ოპერაციაში მოქცეული საქონელი; ერთი ხელშეკრულების საფუძველზე ელექტროგადამცემი ხაზებით ერთი საანგარიშო თვის განწავლობაში გადაადგილებული ერთსა და იმავე სასაქონლო ოპერაციაში მოქცეული ელექტროენერგია, ხოლო პარალელურ რეჟიმში მუშაობის დროს - ერთი ხელშეკრულების საფუძველზე ელექტროგადამცემი ხაზებით პარალელურ რეჟიმში მუშაობის ხელშეკრულების მოქმედების ვადამი საღდო გადადინებით გადაადგილებული ელექტროენერგია

დეკლარანტი - პირი, რომელიც საქონლის დეკლარირებას ახორციელებს თავისი სახელით ან რომლის სახელითაც ხორციელდება დეკლარირება დადგენილი წესით.

ეასპორტის გადასახადი - გადასახადი, რომლის გადახდის ვალდებულება წარმოიშობა საქართველოს ეკონომიკური ტერიტორიიდან საქონლის გატანასთან დაკავშირებით; **იმაპორტის გადასახადი** - იმაპორტის გადასახადი, აქციზი, დღგ, რომლის გადახდის ვალდებულება წარმოიშობა საქართველოს ეკონომიკურ ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასთან დაკავშირებით;

კონტროლის ზონა - არის სპეციალურად გამოყოფილი ადგილი, სადაც ხორციელდება სახელმწიფო კონტროლის ღონისძიებები საქონლის/სატრანსპორტო საშუალებისა და პირის მიმართ.

საერთაშორისო გადაზიდვა ავტოსატრანსპორტო საშუალებით ან სარკინიგზო ტრანსპორტით, საზღვაო, სამდინარო ან საჰაერო ხომალდით მგზავრთა, საქონლის (მათ შორის, ფოსტის) სხვადასხვა სახელმწიფოში, რომელთაგან ერთ-ერთი საქართველოა, მდებარე ორ პუნქტს შორის ნებისმიერი გადაზიდვა. ამასთანავე, საერთაშორისო გადაზიდვას არ მიეკუთვნება:

ა) გადაზიდვა, რომელიც ხორციელდება მხოლოდ საქართველოს საზღვრების გარეთ მდებარე პუნქტებს შორის ან მხოლოდ საქართველოს საზღვრების შიგნით მდებარე პუნქტებს შორის;

ბ) საქონლის მილსადენით და ელექტროგადამცემი ხაზით გადაადგილება

მგზავრი - ფიზიკური პირი, რომელიც კანონიერად კვეთს საქართველოს საბაჟო საზღვარს;

საქონლის მფლობელი - პირი, რომელიც საქართველოს საბაჟო საზღვრის გადაკვეთასთან დაკავშირებულ ოპერაციებში არის საქონლის მესაკუთრე, ან რომელსაც აქვს საქონლის განკარგვის მსგავსი უფლება, ან რომლის ფიზიკური კონტროლის ქვეშაც არის საქონელი;

სატრანსპორტო საშუალება - საავტომობილო, საჰაერო, საზღვაო და სარკინიგზო სატრანსპორტო საშუალება, აგრეთვე ელექტროგადამცემი ხაზი, მილსადენი, კონტეინერი, მისამბელი, ნახევარმისამბელი და ნებისმიერი სხვა საშუალება, რომლებიც გამოიყენება მგზავრთა გადაყვანისთვის ან/და საქონლის გადაზიდვისათვის.

პირსი - პიროვნების იდენტიფიკაციისა და რეგისტრაციის სისტემა, PIRS - Personal Identification & Registration System

მსო - მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია, IOM - International Organization for Migration

დეპორტაცია არის ადამიანის ან ადამიანების ჯგუფის სახელმწიფოდან გაძევება. მიუხედავად იმისა, რომ სასჯელის მოსახდელად გადაყვანას, ექსტრადიციასა და დეპორტაციას შედეგობრივად ერთი და იგივე ეფექტი აქვს, პირის გაძევება ქვეყნის ტერიტორიიდან, სამივე პროცედურას თავისი წესები და მიზნები გააჩნია. სასჯელის მოსახდელად გადაყვანის შემთხვევაში, პირი უცხო სახელმწიფოდან სამშობლოში გადაყავთ სასჯელის მოხდის გასაგრძელებლად. ექსტრადიციის მიზანია პირის ერთი სახელმწიფოდან მეორეში გადაყვანა გასამართლების ან მისჯილი სასჯელის მოხდის მიზნით. დეპორტაცია არის უცხოელის გაძევება იმ მიზეზით, რომ ის გამძევებელი სახელმწიფოს საზოგადოებრივ წესრიგს საფრთხეს უქმნის.

ელექტრონული სისტემა - მონაცემთა ავტომატიზებული ბაზა, სადაც რეგისტრირდება უცხოელის მიერ საქართველოში საქონლის შექენის, საქონლის საზღვარზე გატანის და საქონელზე გადახდილი დღგ-ის თანხის დაბრუნების თაობაზე მონაცემები, ასევე ინფორმაცია უფლებამოსილი გამყიდველის თაობაზე.